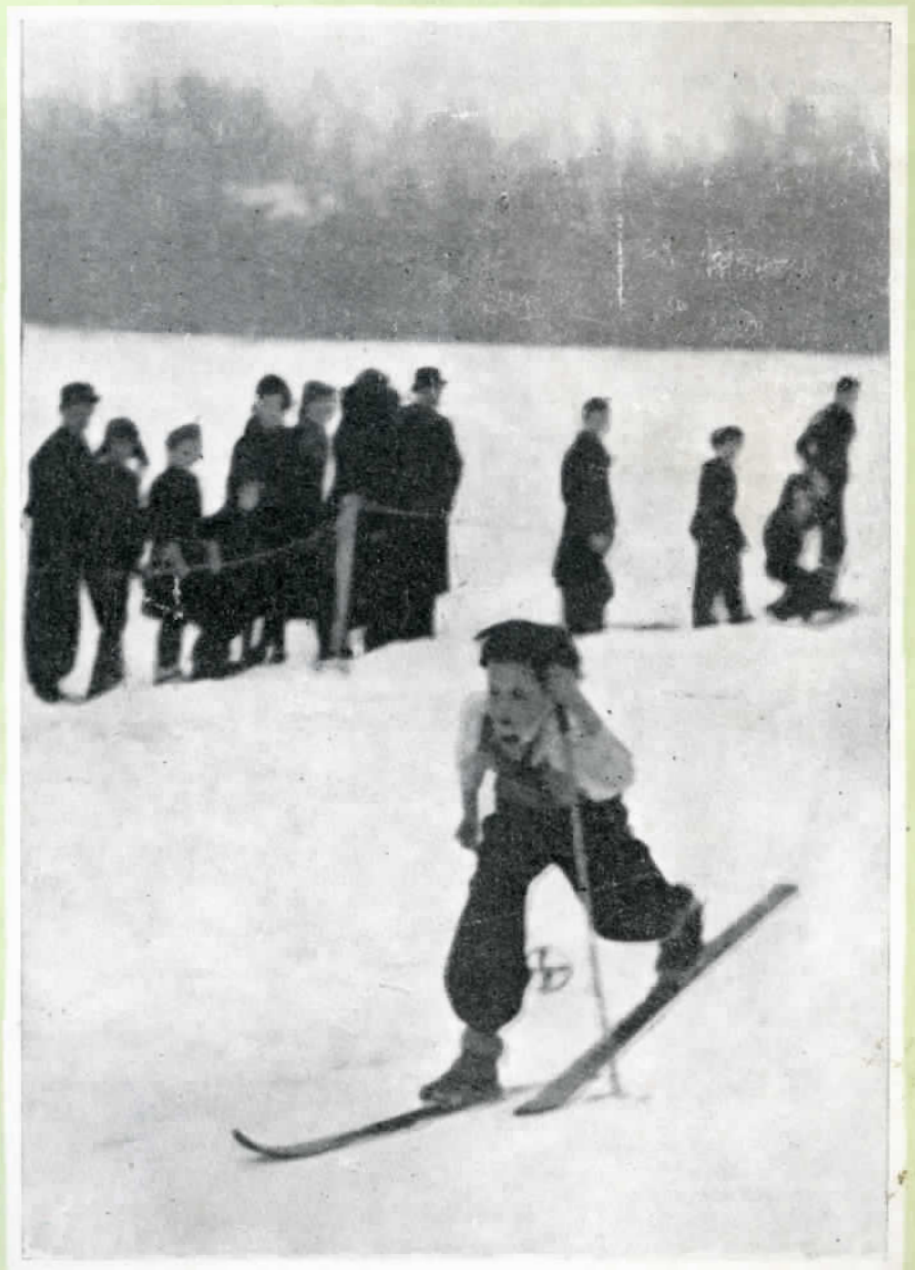

K Y M I - YHTYMA

N:o 1.
1939

N:o 1 - 1939

Neljäs vuosikerta

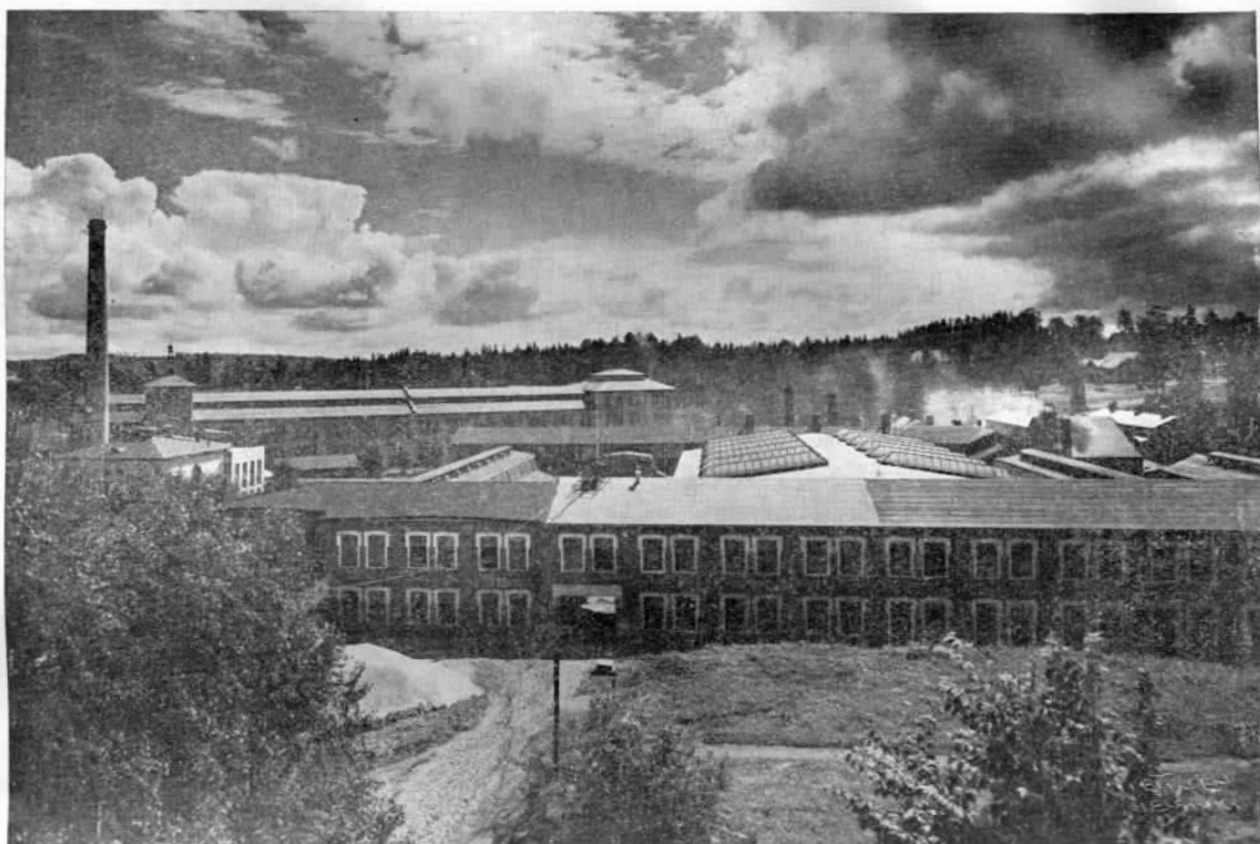
VAPAAHERRA ROLF CARPELAN 75-VUOTIAS.

Maaliskuun 11 p:nä täytti vapaaaherra Rolf Carpelan Turussa 75 vuotta. Hän on ollut Kymin Oy:n tilintarkastajana, vuosia 1912 ja 1913 lukuunottamatta, aina vuodesta 1904 lähtien eli siitä asti, kun Kymmene Aktiebolag, Kuusankoski Aktiebolag ja Tammerfors Takfältfabriks Aktiebolag yhdistettiin. Hän on siten läheltä joutunut seuraamaan yhtiön kehitystä vaatimattomasta alusta Suomen suurimmaksi yksityiseksi puunjalostusyritykseksi.

Vapaaaherra Carpelan on syntynyt maaliskuun 11 p:nä 1864 Uskelassa. Suoritettuaan v. 1886 upseerikurssin Suomen Kadettikoulussa hän palveli upseerina toisessa Turun suomalaisessa tarkka-ampujapataljoonassa vuosina 1886—1900

eli siis Suomen silloisen sotaväen lakkauttamiseen saakka. Vuosina 1904—13 hän oli Turun Veneveistämö Oy:n toimeenpanevana johtajana, vuosina 1907—25 Antskogin Verkatehdas Oy:n johtajana ja vuodesta 1911 lähtien Turun Teatteritalo Oy:n johtajana. Vuodesta 1911 hän on ollut Turun Säästöpankin johtokunnan jäsenenä, vuodesta 1912 Turun Elinkorkolaitoksen johtokunnan puheenjohtajana ja vuodesta 1915 Keskinäisen Vakuutus Oy. Sammon johtokunnan puheenjohtajana sekä Sammon tapaturmaosastojen osastopäällikkönä. Vuosina 1910—15 hän kuului jäsenenä Turun kaupunginvaltuustoon. Lisäksi hän on kuulunut useitten eri yritysten johtokuntiin ja hoitanut erilaisia luottamusto-

Högforsin Tehdas OY:n tuotantolaitoksiin tutustumassa.

Tehdasrakennuksia. Taustalla näkyy konepaja.

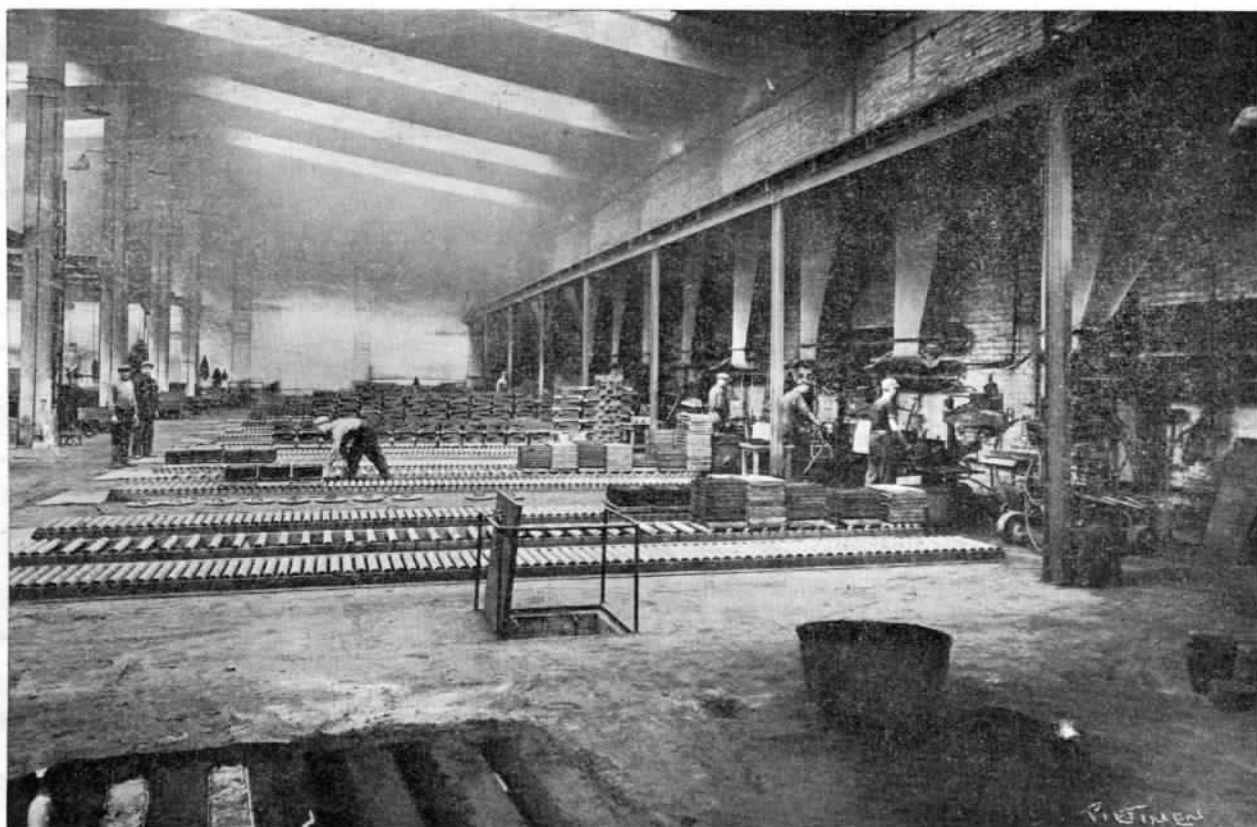
Tuon tuostakin soluu läpi Karkkilan kauppalan omassa syvässä uomassaan rautatievaunujen jono, joka herättää katselijassa ristiriitaisen, puolittain huvittavan mielialan. Veturi vetää puuskuttaa mitättömän pienikokoisin lastein lastattuja vaunuja tehtaalle. Vain muuan kerros ruskeapintaisia kappaleita on kunkin vaunun pohjalla. Vasta sitten, kun näkee vaunujen purkauksen ja kokee niistä purettavan tavaran painon, huomaakin äskeisen havain-

tonsa pettävyyyden. Vajaalta näyttäneet vaunut ovat olleet täydessä lastissa. Niillä on kuljetettu tehtaan tarpeeksi harkkorautaa, joka viime aikoina on tullut pääasiallisesti Saksasta ja Hollannista sekä myöskin Ruotsista. Silloin tällöin näkee myös hiekalla lastattuja vaunuja vietävän tehtaalle. Niissä on usein pitkät matkat, aina Venäjältä saakka, vaeltanut kaa-vaushiekkaa tehtaan valimoa varten. Totuuden sanoaksemme on kuitenkin mainittava, että vii-

mia. Tämän vuoden alusta hän jätti toimensa Sampo-yhtiössä nauttiakseen pitkän työpäivän jälkeen hyvin ansaitsemaansa lepoa.

Vapaaherra Carpelan on saanut osakseen suurta luottamusta ja arvionantoa kaikkien niiden taholta, jotka ovat tavalla tai toisella joutuneet hänen kanssaan kosketuksiin. Iloisen ja rauhal-

lisen sekä oikeudentuntoisen ja avuliaan luonteensa takia on hän saavuttanut kaikkien suosion, mistä näkyvänä osoituksena olivat ne monilukuiset sähkösanomat, kukkalaitteet ja lahjat, joita hän merkkipäivänään sai eri tahoilta vastaanottaa.

Valimon uusiin kaavausosasto.

me aikoina on valuhiekkaa saatu kotimaastakin, Porin lähistöltä. Valusydänten, »keernojen» valmistusta varten saadaan hiekkaa omalta paikkakunnalta. Puhdistushiekka tuodaan sensijaan ulkomailta. Muista tehtaan tarvitsemista raaka- ja käyttöaineista on syytä mainita romu-rauta, koksi, kalkkikivi ja halot. Lisäksi tarvitaan joukko kemikaliota ja metalleja, mutta ne eivät näy maallikon silmään.

Lähdemmekin nyt ottamaan pikaisesti selvää siitä, miten noita edellämainittuja raaka-aineita tehtaassa käsitellään. Aloitamme kiertokäyntimme sieltä, minne raaka-ainepaljous on vaeltanut. Kuljemme ohi jyrkätekoisen, v:ltä 1822 peräisin olevan masuunin. Se kertoo enää vain menneitten polvien perustavasta työstä. Joudumme suureen valimosaliin. Täällä valitsee korviahuumaava ilmapumppujen jyske ja kohina. On kuin olisi myrskyävän meren rantakivikolla, sikäli, kuin korviaan uskoisi, mutta tällaiset romanttiset kuvittelut haihtuvat varsin pian, kun seuraa sitä elämän sykkettä, joka tehdassalissa vallitsee. Tuolla pari miestä murtaa rautakankien avulla aukkoa seinään.

Nyt sieltä syöksähtää kauniina, säkenöivänä kaarena punahehkuva rautasuoni. Alle kuljetaan tottuneesti iso sulan raudan jakeluastia. Se täyttyy nopeasti. Sähkövaunu kiidättää sen sinne valimon osaan, jossa kulloinkin valinkaat ovat vuoroaan odottamassa. Tuokion kuluttua liikuskelee sillä suunnalla, jonne kuljetusvaunu meni, valureita käsissään pitkävartiset kauhat täynnä hehkuvaa, sulaa rautamassaa. Hämärän tullessa lankeaa punahehkuinen valo heidän kasvoilleen ja valinmuoteista kohoaa kuuman raudan nostattama höyry. Maallikon mieleen tunkee väkisinkin ajatus siitä »kuumasta paikasta», joka on pahain tekojen palkka. Kun kuitenkin näemme valimossa työskentelevien henkilöitten kotiutuneen työpaikkaansa, hälvenevät painostavat ajatuksemme. Kun jälleen silmäämme sinne, mistä rautasuoni suihkusi, näemme äskeisten miesten tukkivan aukkoa pitkän seipään päähän kiinnitetyn savipallon avulla. Rohkenemme jo lähettää tuota tulen ja kuumuuden pesää ja saamme kuulla kiintoisia asiatietoja sulatusuuneista, joita on kaikkiaan kolme. Niissä voidaan kehittää yli 1200

asteen kuumuus harkkorautaa sulatettaessa, mutta seurauksena on, että uunien sisusta on joka päivä muurattava uusin tiilein, ennen kuin raudan sulatus voi alkaa. Nykyisin nielevät nuo pätsit päivittäin varsin kunnioitettavia määriä raaka-aineita. Noin 60.000 kg. käytetään päivän valuun harkkorautaa ja romurautaa yhteensä. Romuraudan osuus on noin 25 % koko valun määrästä. Lisäksi tarvitaan sulatusta varten 6.500 kg. koksia ja noin 2.000 kg. kalkkikiveä. Nämä luvut osoittavatkin, että olemme tekemisissä suurvalimon kanssa Högforsin tehtaan valimo onkin Suomen suurin ja toiseksi suurin Pohjoismaissa. Kun sitten kiertelemme valimosalissa eri puolilla, näemme varsin monenlaisten esineitten »kaavausta», valumuottien valmistusta ja lopullista valamista. Valtaosan muodostaa kuitenkin lämpö- ja vesijohtotarvikkeiden sekä liesien valmistus.

Valimossa kierrellessämme kiintyy huomiomme vielä jykeviin koneisiin, joitten apua tarvitaan erilaisiin tehtäviin. Sivuutamme nyt »Jääkarhun» ja »Hindenburgin» vain mainitsemalla, että nimet kuvastavat työmiesten huumoria ja kertovat koneitten hankinta-ajoista. Tarkastamme sen sijaan lähemmin valimon koneiston uusinta osaa, joka takaa sen, että valinkaavat saadaan valmistetuksi parhaasta mahdollisesta hiekkaseoksesta. Tämä koneisto kuljettaa m.m. käytetyn valuhiekan lattianalaista hihnajärjestelmää myöten magneettirummun ja polygoniseulan kautta säiliöön. Magneettirumpu puhdistaa hiekan raudan kappaleista ja seula muista haitallisista jätteistä. Nyt lähtee hiekka jatkamaan uutta kiertoaan valinkaa-vaksi. Hihnat vievät sen sekoittajaan. Siellä siihen lisätään määrättyssä suhteessa savea, nokea ja uutta hiekkaa sekä vettä. Sitten seuraa koneellinen sekoitus ja möyhennys sekä matka kaavauskoneisiin. Osa tästä koneistosta näkyy oheisessa sisäkuvassa. M.m. oikeassa laidassa on rivi kaavauskoneita.

Poistuessamme valimosta näemme vielä on-toiksi valettavien valutavaroiden, kuten esim. radiaattorien valusydämen valmistusuunit. Niissä kovetetaan 200—250 asteen kuumuudessa hie-kasta ja ammatin taitavien miesten siihen se-koittamista muista aineista muovatut valusy-

dämet, »keernat», joitten tulee valamisen jäl-keen hiekkana valua esineen sisästä pois.

Kiertomatkamme perusteella voimme vakuut-tua, että ensivaikutelmamme valimon suuruu-desta on paikkansa pitävä. Saamme kuulla, että valimon pinta-ala on v. 1936 tapahtuneen laa-jennuksen jälkeen n. 7.000 m². Tämä suurvalimo on kätkenyt sisäänsä vanhat humoristisesti ni-metyt entisen valimon osat »Betlehemin» ja »Sakastin». »Liesjärvi» on kuitenkin jäljellä.

Valimosta siirretään valutavarat puhdistaa-moon. Mekin menemme sinne. Täälläkin kohisee ja suhisee, tosin vain siedettävän kovasti. Pu-hallettu hiekka viimeistelee ja siloittelee valun jälkiä. Veden avulla koetellaan tuossa radiaat-torin kestävyyttä. Huoletta voimme niihin luot-taa asuinhuoneissamme, koskapa kestävät hyvin kuuden ilmakehänpaineenkin tarkastajan kä-sissä.

Välivaraston kautta kuljemme kokoonpano-osastoille. Sivuutamme kiertomatkamme kat-tila- ja radiaattoriosastot, liesiosastot ja levy-seppäosaston. Tarkoin suunniteltu työnjako, hyvä järjestys ja tasaisen vauhdikas työntahti jättävät hyvän vaikutelman uteliaaseen tark-kaajaan. Pistäydymme vielä nikkelöimisosa-tolla, jossa mustapintaaiset valurautaesineet saa-vat kirkkaan nikkeli- taikka kromipinnan. Sa-laperäinen hiljaiselo vallitsee täällä. Tyven vesi täyttää altaat ja siellä riippuvat käsiteltävänä olevat esineet. Sähkövirta tekee työnsä.

Aivan oman erikoisen kuvauksensa kaipaisti vielä maamme ainoa valutavaran emaljoimis-laitos. Toteamme vain, että laitoksen labora-torio myllyineen kätkee maallikolta monta mie-lenkiintoista yksityiskohtaa omaan maailmaan-sa. Yhden asian kuitenkin käsitämme: tulta, kuumuutta, tarvitaan täälläkin paljon. Tuossa juuri avautuu hehkuva uunin kita ja sieltä ve-detään esiin kokonainen kylpyamme aivan heh-kuvan vaaleanpunaisena. Tanne kymmenenkin metrin päähän se lämmittää melkoisesti, mutta tottuneet emaljoimisen hoitajat lähenevät rohkeasti sitä, tosin aspestisuojuksin suojattuna ja kylvävät ammeen pinnalle emaljijauhoa. Näin saavat kylpyammeet, kaasuliedet, padat ja monet muut esineet itselleen puhtaan, siloisen pinnan käytyään läpi n. 900 asteen »kiirastulen».

Kymi-yhtymän hiihtokuninkuuden

saavutti jälleen Hallan T. Vuori.

Tehtaiden välisen kilpailun voitti ylivoimaisesti Halla.

Yleiskuva lähtö- ja tulopaikalta.

Kymi-yhtymän tavanmukaiset talvikisat oli tänä vuonna saanut järjestettäväkseen Högforsin tehdas ja pidettiin ne Karkkilassa sunnuntaina helmikuun 12 p:nä. Osanottajia oli kahdeksasta tehtaasta saapunut yhteensä 56 kilvoittelemaan Kymi-yhtymän hiihtokuninkaan arvonimestä. Kilpailumatka oli 18 km. ja on tässä lajissa kilpailtu tätä ennen vv. 1937 ja 1938. Hiihtokuninkuuden voitti v. 1937 Kymintehtaan Lauri Rossi ja v. 1938 Hallan Tauno Vuori ja olivat nämä

tälläkin kertaa mukana. Päitsi mieskohtaista kilpailua kilpailevat myös tehtaas paremmuudestaan ja määrää tässä kilpailussa kunkin tehtaan viiden parhaan miehen yhteistulos tehtaitten välisen paremmuusjärjestyksen. Tämän kilpailun voitti molemmilla edellisillä kerroilla Kymintehtas, mutta tällä kerralla olivat Hallan pojat päättäneet viedä voiton parempaan talteen, ja heillä näyttikin olevan siihen suuret mahdollisuudet. Paperilla jo näytti Hallan joukko hirmuiselta, olivathan mukana v:n 1938 voittaja T. Vuori, viimevuotinen Bodenin sankari P. Törönen, Suomen ikämiesmestari V. Sipilä sekä V. Koskela y.m., mutta, että heidän esityksensä olisi niin ylivoimainen kuin miksi se sitten muodostui, sitä ei sentään kukaan osannut odottaa.

Rata kulki läheisiä kallioita ja oli siinä tasaista ai-noastaan noin kilometrin verran. Se sisälsi etupäässä lyhyitä nousuja ja laskuja mutkitellen tavattomasti, siis todellinen tekniikkarata, ja koska vielä kilpailupäiväksi sattui jäinen lentokeli, oli rata huonon näkyväsyytensä takia paikoitellen jopa vaarallinenkin. Högforsin edustajat selittivät ennen kilpailuja, että heidän täytyi vähälumisuuuden takia tehdä radasta helppo, mutta kilpailijat ihmettelivät hiihdon jälkeen,

Tehtaan omaa tarvetta varten perustettu konepaja herättää myös katselijassa mielenkiintoa, mutta kun se on suurin piirtein samanlainen kuin vastaavat laitokset muuallakin, jääköön sen tarkempi esittely. Uutena kiintoisana osastona on vielä mainittava v. 1939 valmistunut peltiradiaattoriosasto. Näitä käytännöllisiä lämpöjohtotarvikkeita on tehtaalla valmistettu ja useampia vuosia. Kun kuitenkin suurta kysyntää ei ole voitu tyydyttää entisin osastoin, on tätä tuotannon alaa varten rakennettu oma rakennus. Tuotannon kasvua kuvaavana seikkana mainittakoon vielä, että v. 1938 valmistui tehtaalle 11.400 m³ käsittävä varastorakennus. Sen yhteydessä on myös tehtaan pääkonttori.

Högforsin tehdas oli jo 1800-luvulla raudan valmistuksessa monessa suhteessa edelläkävijänä. Niin on nykyisinkin asianlaita, varsinkin vesi- ja lämpötarvikealoilla. Tehtaan elinvoimaisuutta kuvaavina seikkoina mainittakoon,

että sen työntekijöitten määrä on vuosikymmenessä moninkertaistunut ollen nykyisin n. 800 henkeä. Tuotannon kasvua kuvastavat parhaiten seuraavat luvut tehtaan kauppiaan toimittamista tavaraeristä:

v. 1920 toimitettu	2.620.000 kg.
» 1925 »	3.925.000 »
» 1930 »	4.600.000 »
» 1935 »	7.650.000 »
» 1938 »	11.220.000 »

Loppuvaikutelmaksemme jää kiertokäynniltä Högforsin tehtaassa ajatus: suunnitelmallinen työskentely ja yritteliäisyys raivaavat tieltä suuretkin esteet. Vaikeasta raaka-aineen saannista ja hankaloista kulkuyhteyksistä huolimatta on Karkkilaan syntynyt ja kehittynyt koko maamme talous- ja teollisuuselämälle arvokas tuotantolaitos.

J. S.

Hallan T. Vuori, joka uusi viimevuotisen voittonsa, saapuu maaliin.

että minkälainen rata olisi ollut, jos siitä olisi tehty vaikea. Kuitenkin juuri Högforsin edustajat kärsivät eniten omasta radastaan ja heidän seitsemästä hiihtäjästään joutui kolme keskeyttämään kilpailunsa, joten he eivät saaneet edes täyttää joukkuetta perille jääden siis tehtaitten välisessä kiistassa auttamattomasti viimeiseksi. Tämä viimeiseksi jääminen oli vain kohtelaisuutta isäntien puolelta, näin he ainakin itse väittivät.

Kilpailu alkoi tasan klo 9.00 ja oli kunnian ladun avaamiseen arvan perusteella saanut Voikan M. Sokura. Huomattavimmille kilpailijoille olivat lähtönumerot jakautuneet seuraavasti: 2. V. Koskela, Halla, 7. L. Rossi Ky, 10. S. Suntio, Halla, 15. L. Ellonen, Ky, 23. U. Niemi, Ky, 25. R. Hasu, Vo, 26. P. Törönen, Halla, 27. K. Vanninen, Laskela, 31. V. Liikkanen, Ky, 34. T. Vuori, Halla, 39. H. Perälä, Ky, 47. E. Mauno, Ky, 50. V. Sipilä, Halla. Rata kiersi kahtena kierroksena ja saapui ensimmäiseltä kierrokselta ensimmäisenä n:o 2, Hallan V. Koskela, saaden väliajakseen 30.45. Koskelaa pidettiin eräänä voittajaehdokkaana, eikä kukaan hänen väliaikaansa ensimmäiseltä kierrokselta alittanutkaan, ainoastaan n:o 34, T. Vuori, viime vuoden voittaja, pystyi täsmälleen samaan väliaikaan. Muut huomattavimmat väliajat ensimmäiseltä kierrokselta olivat: n:o 23 U. Niemi 31.29, n:o 26 P. Törönen 31.41, n:o 50 V. Sipilä 31.59, n:o 10 S. Suntio 32.00, n:o 7 L. Rossi 32.05, n:o 18 V. Hietala 32.30, n:o 15. L. Ellonen 32.34, n:o 39 H. Perälä 32.48, n:o 49 K. Villberg 33.00 ja n:o 17 M. Villberg 33.02.

Toisella kierroksella lisäsi Vuori vauhtia hiihtäen matkan tämän puoliskon nopeammin kuin ensimmäisen ja lyöden toiseksi tulleen V. Koskelan lopullisen ajan 38 sekunnilla. Suuria muutoksia ei enää toisella kierroksella tapahtunut. Niemi säilytti kolmannen ti-

lansa, Törönen putosi neljännestä viidenneksi, Sipilä samoin viidenneistä kuudenneksi, kun taas yllätysmies Suntio nousi kuudennesta neljänneksi.

Vuori oli tosiaankin mestaruutensa arvoinen, sen hän todisti myöhemmin voittamalla Suomen mestaruuden 50 km:n hiihdossa sekä sijoittumalla Salpausselän kisoissa samalla matkalla neljänneksi, Zakopanen kävijöiden Vannisen, Niemen ja Kurikkalan jälkeen. Niinä kolmena kertana, jolloin Kymi-yhtymän hiihtomestaruuskilpailuja on pidetty, on Vuori voittanut kaksi kertaa ja jäänyt kerran toiseksi. Vuori on myös ainoa Kymi-yhtymän urheilija, joka eri urheilumuodot huomioonottaen on pystynyt uusimaan mestaruutensa. Kymintehtaan U. Niemi on myös tehnyt tasaista työtä, sillä hän on toistaiseksi näissä mestaruuskisoissa sijoittunut joka kerta kolmanneksi.

Tehtaitten välisen kilpailun voitti Halla suurella marginaalilla, päihittäen toiseksi tulleen Kymintehtaan joukkueen kokonaista 10 minuutilla 52 sekunnilla. Hallan joukkue oli mahdollisimman lujassa kunnossa, sillä tehtaan kuudes mies, joka ei sentään mahtunut tehtaan joukkueeseen, sijoittui kuitenkin vielä mieskohtaisessa kilpailussa palkinnoille. Hallan lujaa tasoa osoittaa sekin, että kaikki sen seitsemän hiihtäjää sijoittuivat kahdentoista parhaan joukkoon. Yhtä ylivoimaisesti kuin Halla voitti, oli Kymintehtas toisena. Voikka ja Laskela kiistelivät kovasti kolmannelta tilasta ja oli Voikka sen verran onnekkaampi, että voitti parilla minuutilla. Högforsin edustajista keskeytti, kuten mainittiin, kolme, joten se vaillinaisella joukkueellaan jäi viimeiseksi.

Hallan V. Koskela, kilpailujen toiseksi paras mies.

U. Niemi, paras Kymintehtaan edustajista, sai 3:nneen palkinnon.

Hallan P. Törönen sijoittui 5:nneksi.

Kilpailujen isäntä, Högforsin tehdas, huolehti erinomaisella tavalla vieraistaan. Kilpailijoita ja johtajia varten oli varattu ylimääräinen juna Hyvinkään ja Karkkilan välillä, joka kuljetti heidät tavallista aikataulua paljon nopeammassa ajassa perille. Kilpailijat olivat majoitetut tilavaan kansakouluun, kun taas johtajat majoitettiin Virkamiesklubille ja Seurahuoneelle. Ruokapuolesta huolehtivat erinomaisella tavalla martat, ja parhaan kuvan ruoan hyvyydestä antoivat ne putipuhtaat pöydät, jotka ruokailuista olivat seurauksena.

Lauantai-illalla olivat eri tehtaitten edustajat koontuneet yhteiseen kokoukseen, jossa käsiteltävänä oli m.m. yhtymän kesäurheilutoiminta, ja mainittakoon vielä, että Högforsin tehtaan johtaja Arppe kunnioitti läsnäolollaan tätä tilaisuutta. Lauantaina oli vieraille myös järjestetty tilaisuus käydä tehdasta katsomassa ja tuntui kylpyammeiden emaljointi sekä lämpöpattereiden valmistus olleen mielenkiintoisinta katseltavaa.

Palkintojenjaon yhteydessä, jossa johtaja Arppe myös oli läsnä, jaettiin, paitsi mieskohtaisia palkintoja, myös jokaiselle kilpailijalle ja johtajalle muistona tehtaasta emaljinen kylpyamme pienoiskoossa.

Kilpailujen vanhin osanottaja, Werlan E. Nikki.

Varsinainen kilpailu sujui erinomaisesti, järjestely oli hyvä ja martat hoitivat kiitosta ansaitsevalla tavalla «puolimatkanrouvin».

MIESKOHTAISET TULOKSET

näissä hyvätasoisissa Kymi-yhtymän hiihtomestaruuskilpailuissa olivat (suluissa väliajat puolimatkalta):

1. T. Vuori	Halla	61.17	(30.45)
2. V. Koskela	«	61.55	(30.45)
3. U. Niemi	Kymintehdas	63.29	(31.29)
4. S. Suntio	Halla	64.02	(32.00)
5. P. Törönen	«	64.20	(31.41)
6. V. Sipilä	«	64.31	(31.59)
7. L. Rossi	Kymintehdas	64.39	(32.03)
8. H. Perälä	«	65.43	(32.48)
9. E. Mauno	«	66.21	(33.15)
10. V. Hietala	Halla	68.25	(32.20)
11. L. Ellonen	Kymintehdas	66.45	(32.34)
12. R. Kirjavainen	Halla	67.06	(33.25)
13. T. Tolvanen	Läskelä	67.24	(33.15)
14. K. Villberg	Voikka	67.30	(33.00)
15. M. Villberg	«	68.07	(33.02)
16. R. Hasu	«	68.20	(33.30)
17. K. Niiranen	Läskelä	69.41	(34.07)
18. V. Liikkanen	Kymintehdas	69.53	(34.11)
19. K. Vanninen	Läskelä	69.58	(33.35)
20. T. Ukkonen	Werla	70.01	(34.26)
21. V. Kukkola	«	70.41	(34.52)
22. M. Korhonen	Juantehtas	71.01	(33.54)
23. E. Vanninen	Läskelä	71.06	(33.59)
24. V. Miettinen	Juantehtas	71.21	(34.33)
25. H. Luukas	Voikka	71.25	(34.03)
26. V. Jaatinen	Läskelä	71.47	(34.04)
27. K. Hasari	Voikka	71.56	(35.23)
28. A. Karhu	Läskelä	72.07	(35.00)
29. P. Mustonen	Juantehtas	72.13	(34.18)
30. V. Korhonen	«	73.42	(35.48)
31. K. Sundvall	Högfors	73.45	(35.45)

Kuvassa näkyvä pikkujuna kuljetti vieraspaikkakuntalaiset Hyvinkäältä Karkkilaan.

32. K. Kuokkanen		Läskelä		73.45 (35.45)
33. E. Laakkonen		Juantehtas	..	73.47 (36.07)
34. O. Ruotsalainen		«	..	74.58 (36.17)
35. E. Nikki		Werla		75.01 (37.31)
36. V. Karppinen		Juantehtas	..	75.12 (35.50)
37. L. Pajari		Kymintehdas	..	75.29 (36.34)
38. V. Vikström		Högfors		75.40 (36.57)
39. V. Ripatti		Kissakoski		76.10 (37.14)
40. E. Nyberg		Högfors		76.21 (37.09)
41. V. Björn		Voikka		76.49 (36.45)
42. M. Ruhanen		Werla		81.48 (40.16)
43. V. Sanna		Högfors		83.05 (39.45)
44. E. Moberg		Werla		83.31 (40.00)
45. K. Kalenius		«		84.21 (40.31)
46. Y. Karjalainen		Kisakoski		85.00 (40.31)
47. L. Ruhanen		«		85.49 (41.26)
48. A. Kukkola		Werla		87.46 (42.03)
49. V. Vitikka		Kissakoski		88.10 (42.12)
50. A. Valkonen		«		90.06 (44.09)
51. S. Vanninen		«		93.54 (43.37)
52. V. Arkko		«		107.46 (52.06)

JOUKKUETULOKSET:

1. Halla (Vuori, Koskela, Suntio, Törönen, Sipilä)		5.16.05
2. Kymintehdas (Niemi, Rossi, Perälä, Mauno Ellonen)		5.26.57
3. Voikka (K. Villberg, M. Willberg, Hasu, Luukas, Hasari)		5.47.18
4. Läskelä, (Tolvanen, Niiranen, K. Vanninen, E. Vanninen, Jaatinen)		5.49.56
5. Juantehtas (M. Korhonen, Miettinen, Mustonen, K. Korhonen, Laakkonen)		6.02.04
6. Werla (Ukkonen, Kukkola, A. Nikki, Ruhanen, Moberg)		6.34.42
7. Kissakoski (Ripatti, Karjalainen, Ruhanen, Vitikka, Valkonen)		7.05.15
8. Högfors (ainoastaan 4 miestä perillä)		—

Hiihtokuningas Tauno Vuori.

Tämä 31-vuotias hallalainen tukkityömies, jolla on jo 15-vuotinen kilpahiihtäjän taival takanaan, näyttää vuosi vuodelta pääsevän yhä parempaan kuntoon. Sitä todistaa hänen voittonsa näissä Kymi-yhtymän kuninkuushiihdoissa ja vieläkin selvemmin tämänvuotinen Suomen mestaruus 50 km:n hiihdossa Tainionkoskella sekä 4:s tila Salpausselän kisojen viidellä kymptillä. Siinä on saavutusta yhden miehen osalle tarpeeksi ja jatkoa tulee vielä seuraamaan. Toivottamme tälle rehdille lyylihyökkijälle onnea ja jo näin etukäteen menestystä tulevan talven suurkampailuissa.

Kymenlaakson laulu- ja soitto-juhlat,

järjestyksessään viidennet, pidettiin kesäkuun 4 p:nä Voikaalla Voikaan Sekakuoron ja Voikaan tehtaan torvisoittokunnan järjestäminä. Juhlaan osallistui 23 kuoroa ja 6 soittokuntaa, joissa oli yhteensä yli 1000 jäsentä. Juhlajumalanpalveluksessa klo 10:ltä Voikaan Seurakuntatalossa piti saarnan lääninrovasti Hannes Laasonen ja liturgina toimi pastori V. Reunanen. Kuorolaulua esitti Kouvolan Sekakuoro tireht. V. Oksan johdolla.

Säveljuhlassa, joka alkoi klo 14,30 juhlakentällä, oli yleisöä laulajien ja soittajien lisäksi yli 2000 henkeä. Tervehdyspuheen piti kansanedustaja Jalmari Pikkama ja juhlapuheen opetusministeri Uno Hannula. Kaikki kuorot ja soittokunnat esiintyivät juhlassa, johtajina tri U. Nortala, tireht. V. Oksa, opettaja A. Vainio, opettaja P. Laurikainen, joht. V. Niinivaara ja mus.-luutn. V. Rissanen.

Illalla oli vielä iltajuhla Voikaan Seuratalossa.

Selluloosatehtaalla oli jälleen

nopein joukkue Voikaan tehtaan hiihdoissa.

Sähköosasto korjasi toistamiseen molemmat prosenttikiertopalkinnot.

Hiihtokuninkaaksi tuli Reino Hasu.

Yleiskuva lähtöpaikalta.

Kolmannet Voikaan tehtaan hiihdot suoritettiin tänä vuonna kahdessa osassa sen vuoksi, että yhtymän mestaruuskilpailut pidettiin jo helmikuun 12 p:nä, joten kuninkuussarjan oli edustushiihtäjien karsintojen vuoksi hiihdettävä viikkoa aikaisemmin. Varsinaiset massahiihdot pidettiin vasta mestaruuskilpailujen jälkeen helmikuun 19 p:nä.

KUNINKUUSSARJAN HIIHDOT

olivat keränneet runsaasti katsojia — yli 1.000 henkeä — urheilukentälle, missä hiihtokeskus tänäkin vuonna sijaitsi. Yleisö voikin helposti seurata kilpailijoiden sijoituksia jo puolimatrassissa, sillä rata oli 9,5 km:n pituinen ja hiihrettiin se kahdesti, kilpailijoiden välillä pistäytyessä urheilukentällä. Täällä odottivat myöskin aina auliit lotat kilpailijoita kuumine mai-toineen ja sokerivesineen.

Keli oli raskas voitelukeli, ja aiheutuivat useimmat keskeytykset juuri epäonnistuneesta rasvauksesta, jäätyneistä suksenpohjista.

Kaikkiaan 36 hiihtäjää lähti tavoittamaan tehtaan hiihtokuninkaan komeaa titteliä. Heidät lähetettiin ladulle puolen minuutin väliajoin, ja oli arpa määrännyt V. Björnin tiennäyttäjän epäkiitolliseen asemaan. N:olla 8 hiihti Sokura ja 15:nä Hasu sekä sitten peräkkäisillä numeroilla 19 ja 20 Hasari ja viimevuotinen hiihtokuningas Luukas. Puolimatrassissa oli alkupään järjestys seuraava: Hasu 43.25, Luukas 45.20, Björn 45.38, Sokura 46.11, Hasari 46.15, K. Villberg 46.21, Utti 46.57 ja Lehtinen 47.49. Hasu oli siis johdossa melkein 2 minuutilla ja osoittautui hänen me-

nonsa hyvin vaivattomaksi, joten voitiin jo kilpailun tässä vaiheessa ryhtyä ennustelemaan hänestä uutta hiihtokuningasta. Hasu jatkoikin toisen kierroksen yhtä komeasti ja voittikin kilpailun vakuuttavasti — yli 5 minuuttia ennen seuraavaa. Sokura kiipesi tapansa mukaan toiseksi, Hasari oli varma kolmonen vajaan minuutin paremmalla ajalla kuin M. Villberg, joka puolestaan voitti Luukkaan yli minuutilla. Luukas sai aivan kilpailun viimeisellä kilometrillä väsymysohauksen ja oli hänen pakko hellittää. Samoin kävi Björnillekin, joka tämän vuoksi sai tyytyä viimeiseen edustuspaikkaan, nim. 7. tilaan. Aikaisemmissa hiihdoissa aina hyvin sijoittunut Kalle Villberg oli erehtynyt panemaan väärät rasvat suksiinsa, joten hän ei jäätyneillä suksillaan pystynyt esittämään parastaan. Kuitenkin Högforsissa osoittautui hän nopeimmaksi voikaalaiseksi, mikä tässäkin yhteydessä tulkoon mainituksi. — Tulokset julkaisun lopussa.

TYÖOSASTOJEN VÄLISET KILPAILUT.

Laskiaissunnuntaina pääsi sitten varsinainen massa ladulle, ja mikäs oli hiihdelleessä, kun hiihtokuningas oli jo pari viikkoa aikaisemmin saatu selville. Nyt oli kysymys vain vähemmän tärkeistä arvonnimistä, nim. eri sarjojen mestareista sekä osastoille kylläkin tuiki tärkeistä prosenteista. Ilmoittautuneita oli eri sarjoissa yhteensä 877, mutta loppuun hiihti vain 752 hiihtäjää ja hiihtäjätärtä.

Kilpailukeskus oli edelleenkin urheilukentällä, mistä kolmet ladut lähtivät kiertelemään n.s. Synkän maas-

Björn (vas.) lähdössä tiennäyttäjäksi. Oikealla Niilo Saarelainen.

Reino Hasu, uusi hiihtokuningas, odottaa lähtömerkkiä.

tossa. Alle 45-vuotiaat miehet ja pojat alle 18 vuotta hiihtivät vaikeamman 5 km:n radan ja ikämiehet helpomman. Naisten, tyttöjen ja pikkupoikien rata oli 3 km. helppoa murtomaata. Keli oli vakiintuneen tavan mukaan vesinen.

Urheilukenttä oli asiaankuuluvasti somistettu Suomen lipuin, ja keskellä kenttää oli rauhotetut alueet lähtö- ja maalipaikkoja varten. Yleisöä lienee parhaaseen aikaan ollut n. 3.000 henkeä ja sai se kilpailun sivussa nauttia kovaäänisten välityksellä äänilevymusiikista sekä — etupäässä kilpailijoille tarkoitettu — runsaasta tuloskuulutuksesta. Lotat kantoivat jälleen raskaan kuorman koettaessaan vaikeissa ja puutteellisissa olosuhteissa huolehtia katsojien ruumiillisesta hyvinvoinnista, onnistuen tehtävässään kaikkea kiitosta ansaitsevalla tavalla.

Useimmat edellisen vuoden mestarit olivat saapuneet titteleitään puolustamaan, mutta useat saivat palata ilman uutta mestaruutta. Ainoastaan yli 60-vuotiaitten sarjassa hiihtänyt Vihtori Anttila ja naisista vain Aune Peltola kykenivät uusimaan mestaruutensa. Vanhin naishihtäjä oli paperitehtaan 63-vuotias Miina Vesalinen, ja miehistä vanhin oli 68 vuoden ikäinen David Korpinen sähköosastolta. Kunnia näille ja lukuisille heitä nuoremmille vanhemman polven hiihtäjille, jotka esimerkiksi suorittivat osuutensa raskaasta kelistä huolimatta.

Kilpailtavana olleet kolme kiertopalkintoa jäivät uudelleen vuodeksi eteenpäin aikaisemmille haltijoilleen.

Nopeuskiertopalkinnon vei selluloosatehdas, millä kuninkuushiihdoissa saavuttamansa tuntuvan etumatkan turvin olikin jo varma voitto kilpailuja aloitettaessa.

Prosenttipalkinto jäi edelleen sähköosastolle. Sen uudelleen saavuttama 100 % tulos panee toiset osastot — myöskin Ky & Kuu:lla — nostamaan lakkejaan voittajalle.

Sähköosasto ei ollut myöskään unohtanut taitoaan saada kaikki väkensä — myöskin vaimot ja lapset — ladulle, ja niin jäi n.s. uusi %-palkintokin puo-

Viimevuotinen hiihtokuningas Heikki Luukas vauhdissa.

lustajalleen loistotuloksella 157,1 %.

Varsinaisten kilpailujen päättäjäksi suoritettiin vielä osastojen välinen

4x5 KM:N VIESTINHIIHTO,

kuninkuussarjan hiihtäjien ollessa viestinviejinä. Ensimmäisessä vaihdossa kohautti yleisö, sillä korjauspaja johti Rinteen ansiosta 21 sekunnilla ennen voittajaehtokasta, selluloosatehdasta, jonka viestiä vei ensimmäisenä M. Villberg. Höyryosasto oli kolmantena ja ulkutyöosasto viimeisenä. Toisessa vaihdossa johti jo selluloosatehdas, Hasarin lopettaessa osuutensa vajaan minuutin ennen korjauspajan Koskista. Höyryosaston ja ulkutyöosaston keskinäinen suhde oli pysynyt ennallaan. Kolmannessa vaihdossa oli selluloosatehtaan etumatka R. Hasun ansiosta yhä vain lisääntynyt, joten K. Villberg pääsi osuudelleen yli 4 minuuttia ennen korjauspajan Mäkelää. Ulkutyöosasto oli sivuuttanut höyryosaston, ja pääsi Sokura lähtemään puoli minuuttia Mäkelän jälkeen. Ensimmäinen tila oli jo selvä, mutta kykenisikö «aina varma

Hasari (n:o 19) ja Luukas (n:o 20) lähtöviivalla. Edellinen sijoittui 3:nneksi, jälkimmäinen 5:nneksi.

VOITTAJAT KYMIN OY:N HIIHDOISSA VOIKAALLA.

Reino Hasu. Syntynyt 19. 6. -11 Valkealassa. Tullut yhtiön palvelukseen v. 1934 ja on nykyisin työssä selluloosatehtaan lapiverstaalla. Hasu on v:sta 1934 lähtien osallistunut tehtaan hiihtoihin ja on sijoittunut aina alkupäähän. Viime vuonna oli edustussarjassa 4:s ja nyt tänä vuonna ylivoimainen voittaja. Hän on kolmena vuonna edustanut Voikan tehdasta yhtiön mestaruuskilpailuissa. Sotaväessä ollessaan hän osallistui armeijan mestaruuskilpailuihin partiohiihdossa, ja on 8:nä

vuonna ollut mukana Kymenlaakson sk.-piirin mestaruuskilpailuissa Kymintehtaitten sk:n edustajana sekä 20 km:n että ampumahiihdossa. Hänen hiihtotaitonsa ja -harrastuksensa on alkanut jo koulu-poikana, ja on hän velisarjassa näyttänyt hyvää esimerkkiä nuoremmilleen, kuten tuloluettelosta käy selville.

kakkonen» Sokura hankkimaan osastolleen toisen tilan huolimatta korjauspajan tuntuva etumatkasta? Maailiin tulee odotuksien mukaisesti ensimmäisenä Kalle Villberg, saavuttaen osuudellaan parhaan mieskohtaisen ajan. Toiseksi saapuikin Sokura, jolle Mäkelä oli hävinnyt melkein 4 minuuttia, ja viimeisenä parastaan yrittämättä höyryosaston Homan.

SELLULOOSATEHTAAN JOUKKUE, JOKA VOITTI NOPEUSPALKINNON. Vasemmalta oikealle: Lauri Hasu, Reino Hasu, Mikko Willberg, Olavi Salo, Martti Rihu, Jalmari Nummelin, Aarne Nevalainen ja Kaarlo Hasari. Kuvasta puuttuu Veli Heikki Rönberg, joka kuvaa otettaessa oli sairaalassa.

Leevi Simonen. Syntynyt 18. 7. -05 Iitissä. Tullut yhtiön palvelukseen v. 1934 ja toimii nykyisin asuinrakennusosastolla kirvesmiehenä. Osallistunut 4 kertaa hiihtoihin ja sijoittunut aina sarjassaan 10 parhaan joukkoon. Aikaisemmin osallistunut sk.-piirin mestaruuskilpailuihin ja sijoittunut aina palkintosijoille. Saavuttanut I lk:n sk.-hiihtäjän arvon kolmena vuotena. V. 1938 oli viides ja nyt sarjan alle 35 v. mestari.

Otto Turkkila. Syntynyt 2. 5. -00 Valkealassa. Tullut yhtiöön v. 1922 ja on nykyisin puuseppänä tehdasrak.-osastolla. Kahden vuotta lukuunottamatta on hän osallistunut kaikkiin tehtaan hiihtoihin, ja on kerran sijoittunut yleisessä sarjassa ensimmäiseksi ja kerran saavuttanut 6:nneen sijan. V. 1937 voitti sarjan alle 45 v., 1938 oli toinen ja nyt mestari. Hiihtänyt nuorempana paljonkin, mutta ei sanottavammin kilpaillut.

Väinö Juhola. Syntynyt 5. 2. -94 Valkealassa. Tullut yhtiöön v. 1919 ulkotoimiosastolla sekatyömieheksi. Juhola on yksi niistä uskollisista, jotka alusta lähtien ovat osallistuneet innolla tehtaan hiihtoihin. Hän on 4 kertaa ollut sarjansa mestari ja muulloinkin sijoittunut palkintosijoille. Tänä talvena alle 50 v. mestari. Harrastanut nuorempana kesäurheiluja varsinkin heittoja ja moniotteluja.

Viktor Virtanen. Syntynyt 4. 9. -88 Nastolassa. Tullut yhtiöön v. 1912 ja on nykyisin paperitehtaassa rullapakkaajana. Virtanen kuuluu myöskin tehtaan hiihtäjien kanta-joukkoon, sillä vain viime vuonna sairauden takia oli pakotettu jäämään pois tehtaan hiihdoista. Palkintomies sitä paitsi joka kerta. Hiihti nyt ensi kerran alle 55-vuotiaitten sarjassa ja tuli mestariksi. Nuorempana metsästellyt paljon, nykyisin innokas kalamies.

Hilka Rautanen. Syntynyt 20. 3. -20 Valkealassa. Ompelijatar. Urheiluharrastukset ovat olleet aikaisemmin hyvin vähäiset, vaan hiukan pesäpalloilua harrastanut. Osallistui nyt ensimmäisen kerran elämässään hiihtokilpailuihin, — tuli, näki ja voitti. Naisten alle 30 v. sarjan mestari. Isä Evert Rautanen on työssä ulkotoyöosastolla, ja on hänelläkin useita mestaruuksia tilillään.

Taavi Sihvola. Syntynyt 26. 7. -83 Valkealassa. Tullut yhtiöön v. 1922 ulkotoyöosastolle, missä on nykyisin raitiotietöissä. Kuuluu myöskin vanhaan kanta-joukkoon ja myöskin sijoittuneihin, ollen saavutusten joukossa m.m. 4 mestaruuttakin. Miesten alle 60 v. sarjan mestari. Kilpaillut nuorempana paljonkin hiihtokilpailuissa. Harrastanut ja edelleenkin harrastaa uintia.

Aune Peltola talousosastolta voitti nykyin 30—39 vuotiaitten naisten sarjassaan, ollen naisista ainoa joka uusi voittonsa. Kun vuosi sitten julkaisimme rouva Peltolasta muita tietoja, emme ryhdy niitä kyllä kertaa toistamaan, vaan liitämme hänen kuvansa tähän voittajien galleriaan.

Viktori Anttila talousosastolta voitti yli 60-vuotiaitten sarjassa ja korjasi tänä vuonna voiton uudelleen «kotiin». Anttila, jolla on toisenkin kerran ollut ketunhantä kainalossa — hän on nimittäin, kuten viime vuoden vastaavassa numerossamme jo kerroimme, toimittanut yli 200 kettua autusammille metsästysmaille — ja jonka «hobbyna» nykyisin on m.m. hopeakettujen kasvatus, ei ole jättänyt hänelle rakkaaksi käynyttä hiihtoa.

Laina Isomäki. Syntynyt 13. 8. -92 Itisissä. Tullut yhtiöön v. 1909 ja on nykyisin puuhiomolla kamurikoneella työssä. Osallistunut kaikkiin tehtaan hiihtoihin ja voittanut kahta kertaa lukuunottamatta sarjansa. Tänä talvena alle 50 v. naisten sarjan voittaja. Harrastanut nuorempana voimistelua, kuorolaulua ja näyttelemistä.

Miina Ellonen. Syntynyt 7. 10. -86 Luumäellä. Aikaisemmin osallistunut tehtaan hiihtoihin kolme kertaa, joista kerran tullut toiseksi ja kahdesti ensimmäiseksi sarjassaan. Tänä vuonna yli 50 v. naisten sarjan mestari. Harrastanut nuorempana paljonkin hiihtoa, mutta ei kilpaillut. Muukin perhe (isä Ville ja 5 poikaa) harrastaa urheilua. Miina Ellonen ei kertaakaan elässään ole ollut sairana.

Kirsti Lahtinen. Syntynyt 26. 3. -24 Kuusankoskella. Koululainen. Oli edellisenä talvena alle 14 v. tyttöjen sarjassa 5:s ja nyt voittaja. Isä paperitehtaassa työssä. Ujousko lieenee tyttöä vainnut, kun ei suostunut tulemaan lehtemme haastateltavaksi, mutta — vaatimattomuushan kaunistaa.

Risto Hasu. Syntynyt 15. 3. -21 Valkealassa. Tullut yhtiöön vuonna peritehtaassa prässipoikana. Osallistui v. 1938 ensi kerran yhtiön hiihtoihin, tullen alle 18 v. sarjassa toiseksi. Tänä vuonna kävi kovan kilvan entisen mestarin kanssa — ja voitti. Oli kuluneena talvena 5:s ammattikoulujen välisissä hiihdoissa Helsingissä, ollen paras Kymin Oy:n ammattikoulun pojista. Lupaava hiihtäjän alku, jolla, jos seuraa vanhemman velimiehensä esimerkkiä, on vastakin sanomista hiihdossa.

Keijo Karhu. Syntynyt 6. 10. -24 Mäntyharjussa. Yhteiskoululainen. Osallistui jo edellisenä talvena, mutta suksirikon takia oli pakotettu keskeyttämään. Tänä talvena onnistui paremmin, ja voitti alle 14 v. poikien sarjan. Kuuluu suojeluskunnan poikaosastoon. Äiti työssä puuhiomossa.

Ammattikoulujen väliset hiihtokilpailut.

Teollisuuden konepajakoulujen väliset hiihtokilpailut pidettiin tänä vuonna Varkaudessa helmikuun 22 p:nä Varkauden Tehtaan Ammattikoulun järjestäminä. Kilpailu suoritettiin 10 km:n murtomaahiihtona. Kuntakin koulua edusti 5 oppilasta, joista 3:n tulos huomioitiin joukkuekilpailussa. Kilpailussa osoittautuivat isännät sangen ylivoimaisiksi, olipa mieskohtaisessa kilpailussa voittajan aika yli 2 min. seuraavaa parempi. — Koulujen väliset tulokset: 1) Varkauden Ammattikoulu, aika 39.24,7, 2) Valkeakosken Ammattikoulu 41.25,3, 3) Lohjan Ammattikoulu 42.02,7, 4) Kymin Oy:n Ammattikoulu 42.37,7, 5) Nokian Ammattikoulu 42.39,7, 6) Pietarsaaren Ammattikoulu 46.00,7, 7) Kone ja Silta Oy:n Ammattikoulu 46.15,3, 8) Mäntän Ammattikoulu 46.41,7, 9) Ab. Gottfr. Strömbergin Ammattikoulu 47.26,0. — Parhaat mieskohtaiset tulokset: 1) L. Käkälä, Varkaus, 37.27, 2) Y. Pulkkinen, Valkeakoski, 39.39, 3) P. Viinikainen, Vark., 40.20, 4) I. Laukkanen, Vark., 40.27, 5) K. Hietala, Lohja, 40.30, 6) M. Rajala, Nokia, 41.01, 7) V. Saastamoinen, Vark. 41.33, 8) V. Sakala, Valkeak., 41.35, 9) U. Hartikainen, Kymint., 41.59, 10) P. Kauhanen, Vark., 14) L. Peuhu, Kymint., 42.56, 15) V. Pöysä, Kyt., 42.58, 17) E. Talvinen, Kyt., 43.50, 23) E. Salminen, Kyt. 44.53.

KYMIN OY:N AMMATTIKOULU

25-VUOTIAS.

Ammattikoulutalon siipirakennukset.

Viime talvena tuli kuluneeksi 25 vuotta siitä, kun Kymin Oy:n ammattikoulu Kuusankoskella aloitti toimintansa.

Ehdotuksen ammattikoulun perustamisesta Kymin Oy:n kansakouluista pääsevien lasten jatko-opetusta varten teki jo talvella 1912 Kymintehtaan kansakoulun johtajaopettaja Väinö Niinivaara. Yhtiön silloinen toimitusjohtaja, vuorineuvos Gösta Serlachius suhtautui varsin myönteisesti asiaan ja ryhtyi jo erinäisiin käytännöllisiin toimenpiteisiin, mutta v. 1913 tapahtunut yhtiön toimitusjohtajan vaihdos ja eräät muut seikat pakottivat siirtämään ammattikouluhankkeen tuonnemmaksi, sen toteutumiselle soveliaampaan ajankohtaan.

Vuorineuvos Serlachiuksen jälkeen tuli yhtiön toimitusjohtajaksi kauppaneuvos Gösta Björkenheim. Hän oli lämmin sivistyspyrkimysten ystävä ja tukija, ja kun yhtiön työläisten lähetystö jätti hänelle kirjelmän, jossa yhtiötä pyydettiin perustamaan paikkakunnalle ammattikoulu, lähti hanke ripeästi luistamaan.

Asia oli käsiteltävänä yhtiön johtokunnan kokouksessa marraskuun 14 p:nä 1913 ja jätti johtokunta puheenjohtajansa, kauppaneuvos Björkenheimin tehtäväksi valmistella asiaa ja laatia siitä ehdotuksen johtokunnalle. Kauppaneuvos Björkenheim pyysi välittömästi tämän jälkeen johtaja Niinivaaraa laatimaan suunnitelman perustettavasta koulusta varten ja valmistui tämä suunnitelma seuraavan vuoden tammikuun alussa, minkä jälkeen se lähetettiin Kymintehtaan ja Kuusankosken tehtaan kansakoulujen johtokuntien tarkastettavaksi. Yhteisessä kokouksessaan tammikuun 9 p:nä 1914 johtokunnat hyväksyivät suunnitelman pääasiallisesti sellaisenaan ja saman kuun 16 p:nä yhtiön johtokunta vahvisti sen. Toimenpiteisiin ryhdyttiin sitten viipymättä ja avajaisjuhla pidettiin vaatimattomin menoin helmikuun 2 p:nä 1914 Kymintehtaan kansakoulun voimistelusalissa. Tätä päivää voidaan pitää Kymin Oy:n poikain ja tyttöjen ammattikoulun syntymäpäivänä ja muodostui se samalla merkkipäiväksi koko paikkakunnan sivistyshistoriassa.

JOHTAJA JULIUS POLIN.
Johtokunnan puheenjohtaja 1914—1937.

Mainittakoon, että Kymin Oy. oli teollisuuslaitoksistamme ensimmäinen, joka perusti oman ammattikoulun, samalla kun sen perustama oppilaitos oli ensimmäinen laatuaan maaseudulla.

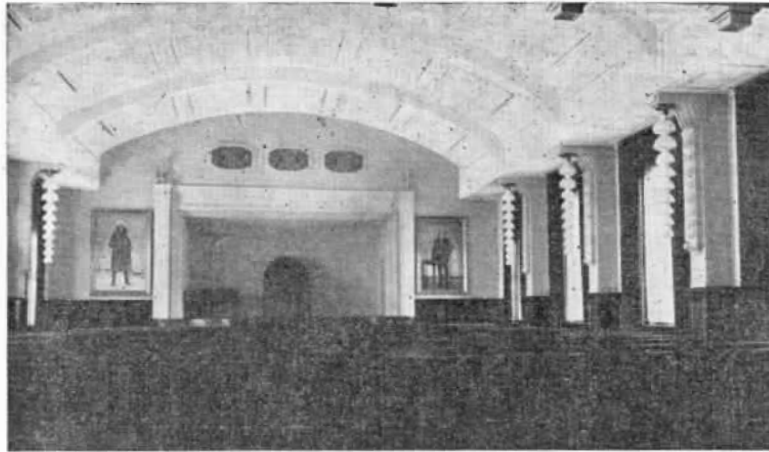
Vuosien mittaan on ammattikoulu kehittynyt yhdeksi maamme ja koko pohjoismaitten suurimmista tämän alan oppilaitoksista. Varsinkin sen jälkeen, kun koululle valmistui oma talo ja kaikki koulun eri osastot saatiin v. 1930 siihen sijoitetuiksi, muodostui kehitys suorastaan valtavaksi. Osaltaan vaikutti siihen myöskin ammattikoulun muodostuminen ainoaksi jatkokouluksi koko Kuusankoskella, mikä tapahtui Kuusankosken kunnan ja Kymin Oy:n kesken joulukuun 28 p:nä 1926 tehdyn sopimuksen pohjalla. Tämän sopimuksen mukaisesti sitoutui yhtiö huolehtimaan jatko-opetuksesta Kuusankosken kunnassa, sopimuksessa tarkemmin mainituilla ehdoilla, vuoden 1930 loppuun saakka. Sopimus uudistettiin huhtikuun 13 p:nä 1931 kymmeneksi vuodeksi, ja kokouksessaan helmikuun 19 p:nä 1937 päätti yhtiön hallitus puolestaan periaatteessa suostua jatkamaan sitä entisillä ehdoilla vuoden 1950 loppuun asti.

Poikain ammattikoulu jakaantuu puutyö- ja metalliosastoihin. Viimeksimainittu osasto käsittelee myös rauta- ja messinkivalimon sekä kaa-su-uuttausosaston. Kurssi oli 2-vuotinen aina

VÄINÖ NIINIVAARA.
Koulun johtaja sen perustamisesta lähtien.

vuoteen 1937 saakka, jolloin poikain ammattikoulu kauttaaltaan laajennettiin 3-vuotiseksi. Tähän laajennukseen johduttiin pelkästään sosiaalisista syistä. Ammattikoulusta päässeet, kaksivuotisen kurssin suorittaneet pojat eivät nimittäin ikänsä puolesta yleensä ole olleet kelpoisia ansiotyöhön, vaan ovat he joutuneet viettämään, eräät yhden, eräät jopa useammankin vuoden joutilaina juuri vaarallisimmalla ikäkaudellaan. Ammattikoulun johtokunta teki senvuoksi yhtiön johdolle esityksen, että oppikurssi poikain ammattikoulussa laajennettaisiin 3-vuotiseksi ja vähän myöhemmin kääntyi myös Kuusankosken kunnanvaltuusto, käsiteltyään kysymystä nuorten työttömien huollosta, samassa asiassa yhtiön toimitusjohtajan, vuorineuvos Einar Ahlmanin puoleen. Vuorineuvos Ahlman, jonka lämpimän harrastuksen kohteena sekä ammattikoulu että muukin kansankasvatus- ja sivistystoiminta aina olivat olleet, otti asian heti omakseen ja tuloksena olikin, että yhtiön hallitus päätti kokouksessaan helmikuun 19 p:nä 1937 muuttaa poikain ammattikoulun kurssin seuraavan lukuvuoden alusta 3-vuotiseksi. Tämän lisäksi on poikain ammattikoulussa vuodesta 1929 lähtien ollut toiminnassa yksi ylimääräinen luokka, joka aikaisemmin kantoi III:n luokan nimeä, mutta myöhemmin,

Koulun ja Kymin Oy:n kaunis juhlasali.

kun koulu muutenkin toimi 3-luokkaisena, muutettiin IV:ksi luokaksi. Tälle luokalle valitaan vuosittain, ilman eri hakemusta, koulun johtokunnan ja opettajakunnan harkinnan perusteella, noin 30 koulun koko kurssin suorittanutta ja määrätty vaatimukset täyttävää poikaa, jotka neljänä päivänä viikossa ovat ammattityössä tehtaan eri osastoilla, saaden siitä pientä palkkaa, ja kahtena päivänä nauttivat koulussa tietopuolista opetusta eri aineissa. Useimmilla näistä oppilaista on mahdollisuus koulunkäyntinsä päätettyään jäädä vakinaisesti yhtiön palvelukseen.

Poikaoppilaat ovat koko ajan saaneet raaka-aineen koulusta ilmaiseksi ja kaikki valmistamansa työt omikseen. Tämä menetelmä, joka on ollut omiaan kohottamaan kotikulttuuria paikkakunnalla, ei ole ollut käytännössä missään muussa ammattikoulussa.

Paitsi käytännöllisiä aineita kuuluu koulun opetusohjelmaan myös joukko erilaisia tietopuolisia aineita, nimittäin äidinkieli, laskento, mittausoppi, terveysoppi, fysiikka, yhteiskuntaoppi, asioimiskirjoitus, kirjanpito, ainesoppi, historia ja piirustus sekä voimistelu ja urheilu.

Tyttöjen ammattikoulussa on varsinaisesti kolme osastoa, nimittäin talousosasto, liinaompeluosasto ja pukuompeluosasto, jota paitsi kahdella viimeksimainitulla osastolla annetaan opetusta myös kankaankudonnassa. Kurssi on kaksivuotinen, mutta on osalla tytöistä tilaisuus jatkaa opiskeluaan vielä kolmannenkin vuoden n.s. emäntäluokalla, joka on ollut toiminnassa syksystä 1928 lähtien. Tytöt eivät raaka-

aineisiin nähden ole, ymmärrettävistä syistä, olleet yhtä edullisessa asemassa kuin pojat, vaan ovat he itse saaneet kustantaa tarveaineet, lukuunottamatta lukuvuosia 1916—17 ja 1917—18, jolloin he saivat Kymin Oy:ltä tuntuvaa avustusta käsityötarpeiden hankkimiseksi. Myöhemminkin on useille varattomille tyttöoppilaille annettu samanlaista avustusta, vaikkakin rajoitetummassa määrässä kuin mainittuina lukuvuosina. Talousluokkien tytöt saavat itse nauttia koulun aineista valmistamansa ruoan suorittamalla siitä yhden markan aterialta. Talouskoulussa tehdään myös jonkun verran tilaustyötä, ja monissa kutsuissa onkin kahvipöydän koristuksena ollut ammattikoulun tyttöjen valmistamia herkullisia kaakkuja, pikkuleipiä ja muita leivonnaisia.

Tietopuolista opetusta annetaan tytöille äidinkielellä, laskennossa, kansalaistiedossa, terveysopissa, asioimiskirjoituksessa, kirjanpidossa, lasten- ja kodinsairaanhoidossa, laulussa ja piirustuksessa sekä voimistelussa ja urheilussa.

Vuosina 1916—36 sai 22—24 poikaoppilasta ja v. 1937 24 tyttöoppilasta kesän aikana käytännöllistä ja tietopuolista opetusta puu- ja kasvi-tarhanhoidossa Kymin Oy:n omistamassa Aholan puutarhakoulussa, missä heillä oli maksuton täysihoito koko kesän. Kun yhtiö viime vuoden alussa ryhtyi rakentamaan voimalaitosta puutarhakoulun vierellä sijaitsevaan Keltin koskeen, tarvittiin puutarhakoulun rakennukset uuden työmaan tarpeisiin, joten viime kesänä ei ammattikoulun oppilaita enää voitu Aholaan sijoittaa.

Hallan Tehtaiden ensimmäiset omat hiihtokilpailut.

Miehistä Tauno Vuori ja naisista Anna Penttilä paras.

Tukkityöosasto voitti miesjoukkueiden ja höyläämö naisjoukkueiden välisen kilpailun.

Tänä vuonna ei Halla ottanut osaa kuuluisaan Kotkan Hiihtoon, koska päätettiin ryhtyä pitämään Hallan Tehtaiden omia hiihtokilpailuja. Lumen vähyys vuoksi oli koko kilpailu vähällä jäädä pitämättä ja täytyi jo kerran peruuttaakin, mutta sitten tuli pieni lumisade, ja ilmoitukset lähetettiin osastoille kaksi päivää ennen kilpailun suorittamista. Tästä syystä jäi osanotto hiukan pienemmäksi kuin managerit olivat laskeneet. Kilpailu suoritettiin maaliskuun 19 p:nä. Matka oli miehille 5 km. ja naisille 3 km. helppoa murtomaata.

TULOKSET.

MIHET:

Alle 35-vuotiaat.

1. T. Vuori		Tukkityöos. (paras aika)	17.31
2. V. Koskela		«	17.34
3. S. Suntio		«	18.04
4. E. Hytönen		«	18.16
5. V. Sipilä		Saha, Suomalainen vuoro	18.18
6. I. Porkka		Tukkityöos	18.56
7. R. Kirjavainen	..	Sell. teht. ulkotyöt ..	18.58

Ammattikoulutalon rakentaminen ja sen varustaminen siihen kuntoon, missä se nykyisin on, tietää noin 12 miljoonan markan uhrausta Kymi Oy:n taholta. Rakennuskustannuksiin ei yhtiö ole hakenut valtioapua, ja se määrää, minkä yhtiö vuosittain saa valtiolta opetusmenoihin, ei vastaa puoltakaan koulun vuotuisista ylläpitokustannuksista. Koulutalon yhteydessä on kaunis ja viihtyisä juhlasali auloinen ja sivuhuoneineen, joka samalla on myös yhtiön juhlahuoneisto. Juhlasalin seinälle on asetettu professori Eero Järnefeltin maalaamat sotamarsalkka Mannerheimin ja presidentti Svinhufvudin muotokuvat, ja eteisaulan seiniä koristavat taiteilija Eric O. W. Ehrströmin suunnittelemat vapaussota-aiheiset freskot. Ammattikoulutalon aikaansaamisessa oli Kymin Oy:n silloisella toimitusjohtajalla, vuorineuvos Einar Ahlmanilla huomattava osuus.

Ammattikoulun johtokunnan puheenjohtajana toimi koulun perustamisesta aina vuoteen 1937 saakka johtaja Julius Polin. Nykyisin kuuluvat johtokuntaan yhtiön varatoimitusjohtaja, vapaaherra Knut von Troil puheenjohtajana, johtaja Gunnar Bonsdorff varapuheenjohtajana sekä jäsenenä rva Sanni Niinivaara, varatuomari Eino Wallenius, insinööri E. B. Alander, johtaja Yrjö Suhonen ja johtaja

Väinö Niinivaara. Koulun johtajana on koko ajan toiminut ja toimii edelleenkin johtaja Väinö Niinivaara. Aikaisemmin ovat johtokuntaan, paitsi johtaja Polin, kuuluneet kauppaneuvos Björkenheim, vuorineuvos Ahlman, insinööri Bengt Antell ja sorvaaja Kalle Verona.

Vakinaisia opettajia oli viime lukuvuotena 19 ja tuntiopettajia näiden lisäksi 10.

Oppilasmäärä oli suurin lukuvuonna 1937—38, jolloin se oli 639, ja pienin lukuvuonna 1918—19, jolloin oppilaita oli 142.

Koululle on lahjoitettu useita stipendiraahastoja, joiden yhteinen pääoma oli tämän vuoden tammikuun 1 p:nä Mk. 564,193:95. Tähän mennessä on näistä rahastoista myönnetty jatko-opintojen harjoittamista varten muissa oppilaitoksissa yhteensä 61 apurahaa, joiden suuruus on vaihdellut 1.500 ja 4.000 markan välillä lukuvuodessa.

Koulun 25-vuotisjuhlaan ilmestyi isokokoinen, runsaasti kuvitettu juhla-julkaisu, jossa selostetaan koulun perustamisvaiheita ja sen kehitystä. Julkaisun ovat tehneet johtaja V. Niinivaara ja opettaja A. Ylikangas.

Selostuksen koulun 25-vuotisjuhlasta julkaisemme seuraavassa numerossamme.

Yleiskuva lähtöpaikalta.

8. V. Hietala	Tukkityöös.	19.02	48. O. Vakkari	Höyläämö	22.10
9. E. Heijari	Lautatarha kuivapuoli ..	19.16	49. O. Laakso	«	22.12
10. T. Koskela	Tukkityöös.	19.26	50. E. Adolfsen	«	22.13
11. E. Julku	Korj. paja	19.57	51. M. Aro	Sell. teht. ulkotyöt ..	22.13
12. K. Hulkkonen	Tukkityöös.	20.18	52. H. Puhakainen	Lautat. kuivapuoli ..	22.16
13. A. Schaaf	Korj. paja	20.22	53. T. Johansson	Sell. teht. ulkotyöt ..	22.17
14. E. Riisio	Lautatarha kuivapuoli ..	20.27	54. P. Hänninen	Korj. paja	22.21
15. T. Silvennoinen ..	Korjauspaja	20.30	55. O. Suortti	Lautat. kuivapuoli ..	22.23
16. V. Pohjola	Tukkityöös.	20.32	56. O. Janhunen	Saha Suomalaisen vuoro	22.23
17. J. Savolainen	Korjauspaja	20.35	57. L. Aaltonen	Sell. teht. ulkotyöt ..	22.26
18. Y. Tanska	Lautatarha kuivapuoli ..	20.38	58. A. Dufva	Rak.os.	22.30
19. V. Sorsa	Sell. teht. ulkotyöt ..	20.39	59. U. Halonen	Sell. teht. Seppälän v.	22.31
20. V. Lappalainen ..	« « Seppälän v.	20.42	60. M. Danska	Lautat. kuivapuoli ..	22.36
21. V. Roos	« « ulkotyöt ..	20.44	61. E. Levänen	« tuorepuoli ..	22.41
22. T. Räsänen	Korjauspaja	20.59	62. F. Jäntti	Sell. teht. Seppälän v.	22.42
23. I. Heijari	Lautatarha tuorepuoli ..	21.00	63. E. Lukkari	Rak.os.	22.50
24. T. Välimäki	Sell. teht. Seppälän v.	21.03	64. V. Hjelt	Höyläämö	22.50
25. T. Sipilä	Tukkityöös.	21.03	65. N. Sandström	Korj.paja	22.58
26. V. Hillo	Lautatarha kuivapuoli ..	21.05	66. Y. Kelkka	Sell. teht. ulkot.	22.59
27. B. Stefan	Korjauspaja	21.06	67. U. Johansson	Saha Suomalaisen v. ..	23.04
28. E. Piri	Lautatarha kuivapuoli ..	21.10	68. K. Koponen	Rak.os.	23.04
29. A. Ahti	«	21.11	69. L. Rask	Sell. teht. Seppälän v.	23.07
30. V. Hietala	Tukkityöös.	21.13	70. E. Tani	Lautat. kuivap.	23.09
31. E. Kettunen	Lautatarha tuorepuoli ..	21.14	71. T. Takkinen	« tuorep.	23.15
32. S. Huuskonen	Sell. teht. Seppälän v.	21.18	72. O. Heikkilä	Sell. teht. remonttim.	23.16
33. M. Leskinen	Lautatarha tuorepuoli ..	21.24	73. V. Väisänen	Tukkityöös.	23.16
34. A. Mäkelä	Sell. teht. ulkotyöt ..	21.24	74. V. Markkanen	Saha Heijarin v.	23.20
35. A. Brunila	Lautatarha kuivapuoli ..	21.26	75. H. Silvast	Tukkityöös.	23.20
36. J. Tukiainen	Sell. teht. Seppälän v.	21.36	76. V. Markkanen	Höyläämö	23.20
37. A. Olsen	Lautatarha kuivapuoli ..	21.43	77. O. Jäntti	Sell. teht. Seppälän v.	23.21
38. V. Keveri	Höyläämö	21.45	78. A. Vauhkonen	Saha Heijarin v.	23.21
39. T. Ropa	Lautatarha tuorepuoli ..	21.49	79. M. Tani	Lautat. kuivap.	23.23
40. E. Kosonen	Tukkityöös.	21.53	80. L. Hölttä	«	23.25
41. J. Koponen	Rak. os.	21.53	81. O. Piik	Höyläämö	23.29
42. H. Andersen	Korjauspaja	21.57	82. E. Kontinen	Lautat. tuorep.	23.32
43. E. Ahola	Saha Suomalaisen vuoro	21.58	83. H. Kanter	Höyläämö	23.32
44. R. Kallio	Höyläämö	22.01	84. Y. Karhunen	Saha Heijarin vuoro	23.33
45. U. Juusti	Rak.os.	22.04	85. P. Nygren	Höyläämö	23.33
46. K. Javanainen	Höyläämö	22.04	86. E. Gäddala	Sell. teht. Seppälän v.	23.34
47. E. Pousi	Lautat. kuivapuoli ..	22.09	87. E. Kostamo	Rak.os.	23.35
			88. M. Lojander	Tukkityöös.	23.40
			89. P. Tani	Lautat. kuivap.	23.41
			90. A. Olsen	Rak.os.	23.42
			91. K. Tani	Höyläämö	23.42
			92. A. Torniainen	Saha Heijarin v.	23.45
			93. V. Mäkinen	Korj. paja	23.47
			94. I. Sandström	Sell. teht. remonttim.	23.49
			95. V. Turunen	Lautat. kuivap.	23.51
			96. A. Eklund	«	23.51
			97. E. Halme	Sell. teht. remonttim. .	23.52
			98. U. Hämäläinen	Saha Suomalaisen vuoro	23.52
			99. A. Silvo	«	23.53
			100. O. Tervonen	Sell. teht. ulkotyöt ..	23.53
			101. T. Leskinen	Korj. paja	23.57
			102. A. Laine	Lautat. kuivapuoli ..	24.00
			103. T. Vilkki	Korj. paja	24.01
			104. A. Lehvä	Saha Suomalaisen vuoro	24.01
			105. V. Muuri	Lautat. kuivap.	24.01

106. O. Virkki	Saha Heijarin vuoro	24.01
107. J. Ritola	Saha Heijarin vuoro	24.01
108. V. Junkkari	Tukkityöos.	24.02
109. H. Turunen	Lautat. kuivap.	24.03
110. T. Kekäläinen	Saha Suomalain vuoro	24.03
111. O. Palmu	« « «	24.05
112. E. Aro	Lautat. kuivap.	24.07
113. O. Tuderus	Tukkityöos.	24.09
114. E. Kunnari	«	24.12
115. T. Manninen	Höyläämö	24.13
116. V. Björman	Tukkityöos.	24.14
117. P. Kosonen	«	24.15
118. L. Domars	Saha Suomalain vuoro	24.15
119. L. Johansson	Höyläämö	24.20
120. A. Munne	Sell. teht. ulkotyöt ..	24.22
121. K. Blixt	Saha Heijarin vuoro	24.29
122. E. Laurila	« Suomalain «	24.30
123. U. Vikman	« Heijarin «	24.36
124. L. Forss	Tukkityöos.	24.38
125. K. Salo	Saha Suomalain vuoro	24.40
126. Y. Parkko	Sell. teht. ulkotyöt ..	24.41
127. T. Kuoretkoski '.	Höyläämö	24.47
128. G. Andersen	«	24.50
129. A. Heiskanen	Saha Heijarin vuoro	24.53
130. V. Kyykkä	Höyläämö	24.55
131. G. Herold	Konttori	24.59
132. E. Vakkari	Lautat. kuivap.	25.03
133. R. Andersen	Sell. teht. Seppälän v.	25.03
134. L. Karjalainen	Höyläämö	25.04
135. K. Lonka	Rak.os.	25.09
136. E. Tani	Lautat. tuorep.	25.12
137. K. Lekander	Korj. paja	25.15
138. A. Pöyhönen	Saha Heijarin vuoro	25.21
139. V. Niukkanen	Tukkityöos.	25.21
140. K. Pöyhönen	«	25.22
141. O. Kaasalainen	Konttori	25.24
142. A. Räsänen	Sell. teht. remonttim.	25.27
143. A. Pasanen	Sell. teht. Seppälän v.	25.28
144. L. Myyryläinen ..	Lautat. kuivap.	25.30
145. T. Hokkanen	Saha Suomalain vuoro	25.31
146. E. Hyytiäinen	« Heijarin «	25.34
147. A. Heikkilä	« Suomalain «	25.36
148. V. Haatama	Sell. teht. remonttim.	25.36
149. P. Puntti	Rak.os.	25.36
150. P. Sipilä	Lautat. tuorep.	25.37
151. E. Tuderus	Tukkityöos.	25.44
152. V. Ahvenainen	Saha Suomalain vuoro	25.55
153. O. Lonka	Lautat. tuorep.	26.05
154. E. Hartonen	Tukkityöos.	26.05
155. A. Iivarinen	Höyläämö	26.12
156. V. Laanti '.....	Lautat. kuivap.	26.15
157. P. Savolainen	Höyläämö	26.19
158. O. Kyötikki	Tukkityöos.	26.25
159. A. Heijari	Saha Heijarin vuoro	26.33
160. E. Keveri '.....	Höyläämö	26.37
161. L. Kolsi '.....	Lautat. tuorep.	26.38
162. S. Paasonen	Korj. paja	26.40
163. O. Europaeus	Lautat. tuorep.	26.41

Kauniimman sukupuolen edustajat lähtövalmiina.

164. L. Domars	Saha Suomalain vuoro	26.44
165. V. Piri	Lautat. tuorep.	26.45
166. V. Lehtinen	Höyläämö	26.51
167. V. Hjelt	Saha Suomalain vuoro	26.55
168. S. Ahola	« Heijarin «	27.02
169. A. Tani	Lautat. kuivap.	27.03
170. V. Attenberg	Rak.os.	27.15
171. V. Kekäläinen	Sell. teht. ulkotyöt ..	27.18
172. A. Björman	Tukkityöosasto	27.22
173. M. Ahde	Sell. teht. ulkotyöt ..	27.22
174. A. Karvonen	Tukkityöos.	27.23
175. L. Andersen	Lautat. tuorep.	27.30
176. P. Flink	Rak. os.	27.33
177. V. Nissilä	Tukkityöos.	27.42
178. V. Pöntinen	Lautat. kuivap.	27.44
179. A. Ahde	Sell. teht. ulkotyöt ..	27.44
180. U. Tuovinen	Korj. paja	27.45
181. I. Pätäri	Saha Heijarin vuoro	27.45
182. P. Jäntti	« Suomalain «	27.45
183. O. Nyman	Korj. paja	27.49
184. V. Ritola	Saha Heijarin vuoro	27.52
185. U. Ropponen	Höyläämö	27.56
186. A. Mäkinen	Saha Heijarin vuoro	27.59
187. V. Montonen	Korj. paja	28.03
188. E. Juntunen	Lautat. kuivap.	28.10
189. U. Pätynen	Saha Heijarin vuoro	28.11
190. E. Hämäläinen ..	Lautat. kuivap.	28.11
191. H. Heineman	Saha Suomalain vuoro	28.17
192. P. Kondratjeff	« « «	28.18
193. J. Ilvonen	Tukkityöos.	28.23
194. E. Hyytiäinen	Saha Heijarin vuoro	28.25
195. V. Järvinen	« « «	28.31
196. T. Heiskanen	Sell. teht. Seppälän v.	28.44
197. A. Nurminen	Lautat. kuivap.	28.45
198. T. Länsimies	Sell. teht. ulkotyöt ..	28.53
199. V. Pelkonen	Korj. paja	29.14
200. E. Ahola	Saha Suomalain vuoro	29.31
201. V. Tiuhonen	« Heijarin «	29.36
202. A. Hjelt	Höyläämö	29.57
203. T. Ahvenainen	Saha Suomalain vuoro	30.03
204. S. Andersen	Korj. paja	30.16

Vanhin naishihtäjä lähtöviivalla.

205. E. Anttila	Saha Suomalain vuoro	30.40
206. A. Sandström	Höyläämö	30.50
207. V. Lindfors	Lautat, kuivap.	31.18
208. T. Ahvenainen	Tukkityöös.	31.19
209. N. Alatalo	Saha Suomalain vuoro	32.34
210. E. Piensoho	Tukkityöös.	33.20
211. M. Rämä	Saha Suomalain vuoro	33.39
212. O. Jundell	Tukkityöös.	33.51
213. T. Söderström	Konttori	34.16
214. S. Kronholm	Höyläämö	34.26
215. R. Rämä	Saha Suomalain vuoro	35.44
216. E. Salmela	Sell. teht. ulkotyöt ..	35.48
217. R. Mäkinen	Saha Heijarin vuoro	37.07
218. O. Talliniemi	« « «	37.17
219. S. Pajala	Korj. paja	42.23
220. K. Suhonen	Tukkityöös.	51.13
221. E. Javanainen	Höyläämö	51.29
222. E. Tobiasson	«	59.26
223. T. Vaartamo	«	1.04.38

35—44-vuotiaat.

1. W. Suntio	Rak. os.	17.40
2. V. Sipilä	Sell. teht. ulkotyöt ..	17.58
3. H. Koistinen	Lautat, tuorep.	18.50
4. A. Veijalainen	Tukkityöös.	19.00
5. E. Suntio	Rak. os.	20.05
6. V. Penttilä	« «	20.16
7. H. Hakkarainen ..	Sell. teht. Seppälän v.	20.32
8. E. Kiviharju	Lautat, kuivap.	20.42
9. R. Koskivirta	« «	20.45
10. A. Mäkelä	« «	20.47
11. F. Suntio	Rak. os.	20.51

12. I. Suntio	Rak. os.	20.57
13. Ilmari Suntio	« «	21.08
14. V. Mäkelä	Lautat, kuivap.	21.15
15. H. Suntio	Saha Suomalain vuoro	21.43
16. T. Raussi	Lautat, kuivap.	22.11
17. T. Korjus	« «	22.18
18. V. Teittinen	Korj. paja	22.24
19. A. Tuominen	Tukkityöös.	22.33
20. V. Rouvinen	Sell. teht. ulkotyöt ..	22.50
21. E. Töyhönen	Saha Suomalain vuoro	22.55
22. V. Virtanen	Lautat, kuivap.	23.00
23. E. Horto	« «	23.17
24. H. Marttinen	« «	23.30
25. V. Lukkari	« tuorep.	23.36
26. U. Korjus	« kuivap.	23.36
27. T. Leppäkoski	Sell. teht. ulkotyöt ..	23.40
28. O. Virtanen	Lautat, kuivap.	23.50
29. A. Pakkanen	Saha Heijarin vuoro .	23.50
30. V. Lonka	Lautat, kuivap.	23.52
31. L. Jokimäki	Höyläämö	24.14
32. T. Julku	Saha Suomalain vuoro	24.16
33. L. Kaipainen	Tukkityöös.	24.21
34. E. Kivelä	Saha Suomalain vuoro	24.26
35. L. Skriko	Lautat, kuivap.	24.33
36. M. Peltola	Saha Suomalain vuoro	24.43
37. E. Elé	Sell. teht. Seppälän v.	24.57
38. T. Kolehmainen ..	Sell. teht. ulkotyöt ..	25.12
39. O. Ranta	Saha Heijarin vuoro	25.15
40. A. Valkonen	« « «	25.17
41. T. Björman	Tukkityöös.	25.20
42. E. Saloniemi	Saha Suomalain vuoro	25.23
43. E. Nieminen	Lautat, kuivap.	25.25
44. E. Tuomela	Sell. teht. ulkotyöt ..	25.25
45. T. Tani	Lautat, kuivap.	25.29
46. A. Makkonen	Korj. paja	25.30
47. E. Venäläinen	Saha Suomalain vuoro	25.40
48. J. Kyllönen	Rak. os.	25.41
49. E. Wecksten	Konttori	25.43
50. E. Marttila '.....	Sell. teht. ulkotyöt ..	25.46
51. A. Tirkkonen	Rak. os.	25.48
52. V. Ylönen	Lautat, kuivap.	25.57
53. T. Blixt	Saha Suomalain vuoro	26.06
54. A. Forssell	Lautat, kuivap.	26.14
55. M. Tuominen '....	Konttori	26.28
56. E. Grön	Sell. teht. ulkotyöt ..	26.29
57. V. Selonen	Saha Heijarin vuoro .	26.32
58. A. Jaakkola	Tukkityöös.	26.38
59. V. Saareks	Saha Heijarin vuoro	26.47
60. Y. Kärkkäinen	« « «	26.49
61. U. Ranni	« « «	26.56
62. I. Pihlaja	Sell. teht. ulkotyöt ..	27.05
63. T. Aaltonen	Saha Heijarin vuoro .	27.11
64. A. Markkanen	Lautat, kuivap.	27.20
65. J. Heiskanen	Sell. teht. ulkotyöt ..	27.29
66. U. Borgenström ..	Lautat, kuivap.	27.45
67. O. Nyman	Sell. teht. remonttim.	27.58
68. A. Luostarinen ..	Tukkityöös.	28.01
69. V. Askolin	Saha Heijarin vuoro .	28.01
70. S. Hietanen	Lautat, tuorep.	28.11

71. H. Grön	Sell. teht. ulkotyöt ..	28.26
72. K. Jäntti	Korj. paja	28.40
73. E. Oksanen	Sell. teht. ulkotyöt ..	28.59
74. E. Råback	Saha Heijarin vuoro .	29.11
75. E. Liukkonen	Rak. os.	29.12
76. F. Matikainen	Saha Heijarin vuoro .	29.17
77. A. Karhu	Höyläämö	29.22
78. O. Kekäläinen	Sell. teht. ulkotyöt ..	29.50
79. A. Kallio	Höyläämö	29.58
80. F. Turkkila	Lautat. kuivap.	29.55
81. E. Malin	Sell. teht. Seppälän v.	30.03
82. E. Mikkonen	Sell. teht. ulkotyöt ..	30.16
83. F. Tjeder	Konttori	30.20
84. V. Arvidsson	Saha Suomalaisen vuoro	30.25
85. E. Malinen	Konttori	30.29
86. H. Lintunen	Tukkityöos.	30.30
87. L. Parviainen	«	30.52
88. A. Yrjölä	«	31.16
89. A. Ahvenainen	Lautat. tuorep.	31.40
90. A. Ahti	Saha Suomalaisen vuoro	32.03
91. J. Jäntti	« « «	32.10
92. A. Korjus	Lautat. kuivap.	32.28
93. J. Kolehmainen	Korj. paja	32.57
94. N. Hockman	Höyläämö	33.54
95. T. Luoto	Rak. os.	34.01
96. N. Puhakka	Korj. paja	34.55
97. M. Viinanen	Konttori	35.03
98. O. Hjelt	Höyläämö	35.53
99. A. Lindahl	Sell. teht. remonttim.	38.05
100. V. Rämö	Lautat. kuivap.	47.17
101. V. Partanen	Korjauspaja	1.33.38

45—54-vuotiaat.

1. A. Korjula	Tukkityöos.	19.56
2. A. Suntio	Rak. os.	21.10
3. E. Penttilä	« «	21.58
4. V. Hämäläinen	Tukkityöos.	22.20
5. V. Suntio	Rak. os.	22.24
6. V. Puntti	« «	22.43
7. A. Aaltonen	Saha Heijarin vuoro .	23.49
8. O. Liikkanen	Höyläämö	24.31
9. O. Ilonen	Lautat. kuivap.	24.39
10. J. Reponen	Saha Heijarin vuoro .	25.12
11. R. Brusila	Rak. os.	25.56
12. H. Volanen	Sell. teht. Seppälän v.	26.02
13. J. Tani	Lautat. kuivap.	26.03
14. A. Raasu	« «	26.16
15. V. Kyötikki	Rak. os.	26.19
16. O. Karlberg	Saha Heijarin vuoro .	27.01
17. M. Okker	Lautat. kuivap.	27.07
18. V. Nykänen	Saha Heijarin vuoro .	27.34
19. V. Juusti	Rak. os.	27.55
20. E. Nieminen	Sell. teht. ulkotyöt ..	28.03
21. V. Kosonen	Höyläämö	28.51
22. T. Vahva	Saha Suomalaisen vuoro	29.10
23. E. Heikkilä	Rak. os.	29.19
24. A. Tapper	Sell. teht. Seppälän v.	29.29
25. A. Mättölä	Saha Suomalaisen vuoro	29.36

«Työ tehty on». Ikämies katkaisee maaliviivan.

26. A. Pöyhönen	Korj. paja	29.38
27. K. Löf	Tukkityöos.	30.17
28. H. Koponen	Saha Suomalaisen vuoro	30.53
29. M. Peri	« « «	31.07
30. A. Anttila	Rak. os.	31.42
31. T. Dufva	Lautat. kuivap.	32.11
32. M. Viinikainen	Rak. os.	33.26
33. J. Huuhka	Saha Suomalaisen vuoro	33.54
34. A. Piik	Lautat. kuivap.	34.43
35. K. Silvennoinen	Korj. paja	35.13
36. V. Mandelin	« «	35.29
37. K. Lindström	Sell. teht. remonttim.	35.55
38. J. Hirvonen	Tukkityöos.	37.06
39. A. Kantanen	Saha Suomalaisen vuoro	38.26
40. J. Karonen	Rak. os.	41.52

55—64-vuotiaat.

1. V. Penttilä	Rak. os.	25.51
2. A. Karhunen	« «	25.52
3. U. Ahola	Saha Heijarin vuoro .	27.46
4. A. Vendelin	Rak. os.	29.22
5. V. Ikonen	Sell. teht. ulkotyöt ..	31.54
6. E. Kuusela	Rak. os.	34.51
7. A. Tili	Saha Heijarin vuoro	34.56
8. K. Kärkkäinen	« Suomalaisen «	35.21
9. A. Juusti	Rak. os.	37.47
10. V. Nissilä	Tukkityöos.	39.20
11. H. Pehkonen	«	46.16
12. J. Juntunen	Korj. paja	53.44
13. N. Rahikainen	Tukkityöos.	54.01
14. E. Kukkola	«	56.50
15. E. Hasanen	Rak. os.	1.01.35

Yli 65-vuotiaat.

1. M. Salmela	Rak. os.	47.44
---------------	---------------	-------

NAISET.

Alle 30-vuotiaat.

1. Lempi Kaukasalo	Höyläämö	15.47
2. Sanni Puhakka	«	15.59

3. Hilikka Virkki	Saha	16.13	60. Miina Nikkonen ..	Höyläämö	21.55
4. Elli Suntio	Höyläämö	16.26	61. Orvokki Markkanen	«	21.58
5. Johanna Hietala ..	«	16.29	62. Aini Dufva	«	21.59
6. Siiri Bruce	«	16.48	63. Helvi Katri Malin	«	22.05
7. Kirsti Parviainen ..	«	16.58	64. Aino Laine	Konttori	22.06
8. Saara Suntio	Lautatarha	17.15	65. Elsa Takala	Höyläämö	22.20
9. Terttu Gäsman ..	«	17.27	66. Aune Lepistö	«	22.22
10. Saimi Piiparinen ..	Konttori	17.33	67. Helmi Klaus	«	22.25
11. Sirkka Volanen ..	Höyläämö	17.34	68. Hilja Takki	«	22.29
12. Hilma Haverinen ..	Saha	18.17	69. Kyllikki Manninen	«	22.29
13. Irma Grönlund ...	Höyläämö	18.20	70. Suoma Kiiski	Sell. tehdas	22.35
14. Annikki Lekander	«	18.23	71. Virginia Kartiovaara	Konttori	22.49
15. Kirsti Tilli	«	18.25	72. Aune Tulokas	Höyläämö	22.50
16. Anna-Liisa Venä-	läinen	18.26	73. Aili Pitkänen	Konttori	22.50
17. Vappu Thilman ..	«	18.33	74. Hilja Vääänen ...	Höyläämö	22.57
18. Anne-Betty Turkia	Lautatarha	18.45	75. Irja Juntunen	Konttori	23.06
19. Rauha Manninen ..	Höyläämö	18.51	76. Tuovi Pitkänen ..	«	23.07
20. Hellen Turunen ..	«	18.56	77. Majlis Kolsi	Höyläämö	23.11
21. Aino Sutela	Sell. tehdas	19.09	78. Alice Heikkilä	«	23.17
22. Kerttu Puustinen ..	Höyläämö	19.24	79. Hilja Veini	«	23.19
23. Helena Vuohelainen	«	19.25	80. Bertta Aro	«	23.49
24. Sirkka Hostikka ..	«	19.25	81. Kerttu Mesimaa ..	«	24.21
25. Aili Tiuhonen	Saha	19.27	82. Vuokko Roos	«	24.37
26. Hilja Eskola	Höyläämö	19.33	83. Aune Gäddala	Lautatarha	24.39
27. Martta Tynys	«	19.38	84. Sylvi Laitinen	Höyläämö	24.47
28. Hilja Frimodig	Sell. tehdas	19.38	85. Greta Lehtonen ..	«	24.52
29. Aune Jansson	Höyläämö	19.39	86. Vieno Saario	«	24.59
30. Hilikka Peri	Lautatarha	19.42	87. Aune Halme	«	25.44
31. Anna Karjalainen	Höyläämö	19.43	88. Margit Hillo	«	25.58
32. Helena Hämäläinen	«	19.49	89. Elna Lonka	«	27.58
33. Helvi Torala	«	19.59	90. Helmi Vilkki	«	28.18
34. Meeri Marttinen ..	Saha	20.03	91. Inga Andersen	Konttori	28.50
35. Olga Vikman	«	20.04	92. Hillervo Hillo	Höyläämö	31.14
36. Eila Paljakka	Höyläämö	20.05	93. Aili Räsänen	«	33.25
37. Siiri Jäntti	Saha	20.12	30—39-vuotiaat.		
38. Elma Hasanen	Höyläämö	20.14	1. Anna Penttilä	Saha (paras aika) ..	15.12
39. Impi Hentunen	Lautatarha	20.16	2. Aliina Blixt	«	16.57
40. Lea Olsen	Konttori	20.21	3. Milka Mäkelä	«	17.04
41. Hilikka Simpanen ..	«	20.31	4. Aino Taavitsainen	Konttori	19.58
42. Saara Venäläinen ..	Höyläämö	20.27	5. Hulda Tarkkainen	Sell. tehdas	20.30
43. Lea Salmi	«	20.46	6. Aino Vitikainen ..	Höyläämö	20.42
44. Ester Pekkola	«	20.47	7. Aliina Hartikainen	Sell. tehdas	20.53
45. Aira Kärkkäinen ..	Lautatarha	20.47	8. Maria Töyhönen ..	Saha	21.04
46. Kerttu Dufva	Höyläämö	20.50	9. Helmi Taavitsainen	Sell. tehdas	22.32
47. Sylvi Ryöppy	Sell. tehdas	20.52	10. Hilja Vilkmän	«	24.21
48. Katri Ojuva	Höyläämö	20.55	11. Kerttu Vikman ..	Saha	29.37
49. Kerttu Nykänen ..	«	20.58	Yli 40-vuotiaat.		
50. Eila Heino	«	21.06	1. Helmi Himmanen	Höyläämö	22.44
51. Bertta Pekkola ..	«	21.09	2. Anna Marttinen ..	«	26.05
52. Eine Härmä	«	21.10	3. Eeva Ottinen	«	28.24
53. Sylvi Vanhala	«	21.10	4. Hilda Kostamo ..	Saha	32.01
54. Raija Forssell	«	21.16	5. Kaisa Jäntti	Lautatarha	48.41
55. Paula Mustonen ..	«	21.19			
56. Saara Tarkkainen ..	Sell. tehdas	21.19			
57. Hellin Vanhala ..	Höyläämö	21.21			
58. Kerttu Gäddala ..	Lautatarha	21.37			
59. Lyyli Raasu	Höyläämö	21.44			

Loppuun hiihti:

Miehiä: alle 35 vuotta	223	miestä
35—44 «	101	«
45—54 «	40	«
55—64 «	15	«
yli 65 «	1	«
	380	miestä

Naisia: alle 30 vuotta	93	naista
30—39 «	11	«
yli 40 «	5	«
	109	naista

Yhteensä: 489 hiihtäjää

Eri osastojen henkilövahvuudesta hiihti loppuun
seuraavat prosenttimäärät:

MIEHET.

1. Tukkiyöosasto	93 %
2. Sell. tehtaan ulkotyöosasto	87 «
3. Höyläämö	84 «
4. Saha Suomalaisen vuoro	68 «
5. Rakennusosasto	64 «
6. Saha Heijarin vuoro	59 «
7. Korjauspaja	52 «
8. Sell. teht. Seppälän vuoro	52 «
9. Konttorihenkilökunta	44 «
10. Lautatarhan kuivapuoli	43 «
11. « tuoreen tavaran puoli	40 «
12. Sell. tehtaan korjauspaja	21 «

NAISET.

1. Höyläämö	79 %
2. Selluloosatehdas	60 «
3. Virkailijat	56 «
4. Lautatarha	17 «
5. Saha	10 «

Illalla oli Seuratalo tupaten täynnä kansaa, kun rouva ja johtaja Bäckström suorittivat palkintojen jaon. Paras mies, Tauno Vuori tukkiyöosastolta, ja paras naishiihtäjä, Anna Penttilä sahalla, saivat kunnia-palkinnon. Osastojenvälisen kiertopalkinnon miesjoukkueille voitti luonnollisesti Tukkiyöosasto ja naisjoukkueille Höyläämö. Yksityispalkintoja jaettiin runsaasti kaikissa ikäryhmissä ja joukkueissa.

Hallan hiihdosta ja erästä ukosta.

Kirjoittanut kilpailujen vanhin osanottaja.

Oli Hallassa hiihdot railakkaat,
ja hiihtäjät nuoret, voimakkaat
siellä voimiansa koitti,
kuka heistä palkinnon voitti.

Mutta ei sieltä ollut ukotkaan poissa,
vaan numerolappu rinnassa,
he lähtöpaikalle ilmaantui,
suksin, sauvoin, hymysuin.
Kaikkien kasvoista kyllä näki,
ett' liikkeellä nyt oli urheiluväki.

Jaa, kokonaan meinasin unhottaa,
oli mukana myöskin neitoa, akkaa,
puvuissa kirjavissa siellä,
viimeistä muotia hiihtotiellä.

Ilmakin silloin meitä suosi.
Oli eräällä miehellä outo kuosi:
Päässä korkea punainen hattu,
mies tukkipuoelta, vanha tuttu.
Huvia vaan se kaikille toi,
kovin pikkupojat ne ilakoi.

Vähänlaisesti lunta oli jäällä,
siellä vanha ei saanut olla hurjalla päällä.
Vaan taitavasti oli lykittävä
ja eteenpäin sakissa pyrittävä.
Siitä se kumminkin oli hyvä,
että ladulta ei tarvinnut väistyä.
Mutta metsässä kyllä huuto kantaa,
että paremmille pitäisi latua antaa.

Allekirjoittajalta päivä tää,
elämässäni ei unholaan jää.
Jos vauhti ei ollutkaan suuremmoista,
oli ikäni semmoinen, ettei toista.
Sille tuomarit arvon antoi kai,
koska ensimmäisen mä palkinnon sain.

Jos «Talolle» vein tämän pääni harmaan,
oisi tilaisuus siellä ollut varmaan
juhla, nauttia, kunniasta,
mikä liikuttanut ois' vanhaa lasta.
Mutta sitä en osannut aavistaakaan,
että minäkin tulisin palkinnon saamaan.
Oli oikein soitettu «fanfaari»,
suuret kiitokset lausuu nyt tämä vaari.

Kuusankosken seudun muinaishistoriaa.

Kymin Oy:n toimesta tuonnottain järjestetyillä työnohtajakursseilla piti insinööri E. A. Biese esitelmän Kuusankosken seudun muinaishistoriasta. Tämä esitelmä ansaitsee tulla laajemmaltikin tunnetuksi, siinä kun selostetaan asioita, jotka eivät monelle kuusankoskelaisellekaan ole tunnettuja, minkä vuoksi julkaisemme sen kokonaisuudessaan.

Jokaiselle ihmiselle on seutu, jossa hän on syntynyt, tai missä hän on joutunut pitemmän aikaa elämään ja toimimaan, rakas, ja hänelle on varmaankin mielenkiintoista tietää minkälaiset luonnonmuutokset ja sivistyksen kehitysasteet hänen kotipaikkansa kaukaisina, jo esihistoriallisinakin aikoina on läpikäynyt.

Senvuoksi otaksun, että teillekin voisi olla hauska kuulla Kuusankosken seudun vanhaa historiaa, joka luullakseni osaltaan sisältää sellaistaakin, josta ette ole olleet aikaisemmin tietoiset, ja tarkoitan, kun nyt puhun Kuusankoskesta, ei ainoastaan nykyistä Kuusankosken kunnan aluetta, vaan käsittää kertomukseni myös Kuusankosken lähiseudut.

Koska historiatietoni on jonkun verran vaillinainen, täytyy minun turvautua samaan menettelytapaan kuin aikoinaan Topeliuksen hopearahan, kun tämä historiaansa laati, sillä erotuksella vaan, että teen pitempiä loikkauksia kerrallaan. Joku vuosisata tai vuosituhatkin voidaan vaivatta sivuuttaa, ilman että tämä mil-lään lailla häiritsee, ja mitä muuta voinkaan tehdä, kun en itse ole ollut näkemässä kaikkea ihmeellistä, mitä täällä eri aikoina on tapahtunut.

Kertomukseni tulee pääpiirteissään muistuttamaan päiväkirjaa, jossa vain muutamat seikat muodostavat kiintopisteitä, ja aukot saavat jäädä kuulijain mieli-kuvituksen täytettäviksi. Tahdon kuitenkin puolestani niitä jonkun verran täyttää ja koristaa kertomalla joi-takin kaskuja ja tarinoita, joiden todenperäisyydestä en kuitenkaan mene valalle. Jos liioittelen, on syy tois-ten, jotka puolestaan ovat minulle juttujaan usko-telleet.

Alkupuoleen tässä vielä palaan,
kun hiihtoon lähtöni jäi kahden varaan.
Mutta pojat kun rupeesi myöntelemään,
en «heilani» sanaa kuullut enään.
Sanoi eukko: ukkoa lapsettaa,
kun kuuli hiihtotossujen kapsetta.
Kyllä ääni sitten kellossa muuttui,
kotiini palkinnon kun olin tuonut.

Hiihtoa aina suosikaamme, .
nuoret, vanhat, siitä saamme
terveyttä, voimaa ja reippautta,
jos joskus myös komeaa keikausta.
Nyt päättää juttunsa tämä setä,
allekirjoitus tässä ei ketään petä.

Mikko Salmela.

Niinkuin kaikki tiedämme, on napaseutuja eri aika-kausina peittänyt suuret jäämassat, jotka pohjois-navalta ajoittain ulottuivat aina eteläiseen Saksaan asti. Nämä jääkaudet ovat säännöllisesti tulleet ja menneet, noin 30.000 vuoden väliajoin. Syy näihin vaihteluihin on se, että maapallon akseli hiljalleen muuttaa asentoaan. Kun akseli seisoo melkein kohti-suorassa maan radan tasoa vastaan, imeytyy auringon lämpö tasaisemmin ja voimakkaammin maan pintaan ja edulliset ilmastolliset olot vallitsevat. Kun akseli taas on liikkunut vinoimpaan asentoonsa, on jääkausi jo tullut. Viimeinen jääkausi oli noin 13.000 vuotta en-nen Kristuksen syntymää, ja nykyisin kuljemme kohti lämpimämpää aikaa, joka tulee saavuttamaan huip-punsa v. 1996. Sen jälkeen tulee jälleen kylmene-mään. Mutta silti ei meidän tarvitse olla levottomia ihmiskunnan tulevaisuuden suhteen, sillä tiede ja tek-niikka keksivät varmaan uusia lämpölähteitä, joiden avulla selvittää tulevista kylmistä kausista.

Kuten sanottu, oli viimeinen jääkausi noin 15.000 vuotta sitten. Suomea peitti silloin 1 à 2 km:n pak-suinen jääkerros, ja nämä jäämassat painoivat maan-kuoren sisäänpäin. Jäätikkö liikkui samalla hiljal-leen pohjoisesta etelään, ja kuljetti mukanaan erilaista irtomaata, kiviä ja kallionlohkareita, jotka raapivat vakoja ja uurteita allaolevaan alkuvuoreen.

Noin 11.000 vuotta sitten sattui jälleen ilmaston pa-raneminen. Jään reuna alkoi vetäytyä takaisin. Jää-vuoret uiskentelivat vedessä jääreunan edustalla, ja vuolaat jääjoet virtasivat mereen, tuoden mukanaan kiviä, savea ja soraa. Jokien suihin kasautui irtotai-nen maa suuriksi pengermiksi, jotka jääreunan ajoit-tain pysyessä hiljaa, muodostivat pitkiä harjuja, joista mahtavimmaksi muodostui eteläinen Salpausselkä. Suomen eteläosia peitti meri, jossa vain Suursaaren korkeimmat huiput pistivät vedenpinnan yläpuolelle.

Kun jäänreuna sitten siirtyi Salpausselältä pohjoi-semmaksi, syntyivät suuret järvet Päijänne ja Saimaa, jotka Pohjanlahden kautta olivat yhteydessä silloisen Itämeren eli n.k. Baltian jäämeren kanssa, jota jään-reunan pohjoisessa ja lännessä olevat vuorijonot pa-dottivat. Kun jäät jatkuvasti sulivat, kohosi vesi Bal-tian meressä, kunnes vedet purkaantuivat nykyisten Tanskan salmien kautta valtameriin. Itämeren pinta aleni silloin 28 metrillä, niin että Salpausselän pohjois-ja eteläpuoliset alueet kuivuivat.

Nyt kun jääpeite oli hävinnyt, alkoivat alaspainu-neet maat jälleen kohota. Eniten painuneet alueet

luoteessa ja lounaassa kohosivat nopeammin kuin kaakossa olevat seudut. Itämeren vedenpinta kohosi taas ja vedet etsivät itselleen uuden väylän Keski-Ruotsin kautta Atlantille. Tämä tapahtui noin v. 7.000 ennen Kristuksen syntymää.

Jäät olivat nyt hävinneet Keski- ja Pohjois-Suomesta, ja maat luoteessa kohosivat edelleen nopeasti, niin että Saimaan järvi vähitellen muodostui. Sen vedet juoksisivat Suonejoen seudun kautta Päijänteeseen, joka oli Pohjanlahden lahdelta. Myöhemmin patoutui myös Päijänne, ja sen vedet kulkivat pohjoista kohti Pohjanlahdelle.

Näihin aikoihin oli kasvi- ja eläinmaailma nopeasti levinnyt pohjoiseen päin. Mannermaa ja saaret Suur-Päijänteen seuduilla olivat metsien peittämät, ja riistaa oli runsaasti Salpausselän molemmiin puolin, mutta ihminen, joka jääkauden lähestyessä oli näitä seutuja asustanut ja jään sekä kylmyyden pakottamana paennut Välimeren maihin, ei vielä ollut palannut takaisin. Että ihminen todellakin ennen viimeistä jääkautta oli näilläkin seuduilla oleskellut, selviää m.m. vanhoista skandinaavilaisista kansantarustoista, joissa kerrotaan pitkistä talvikaudesta, «Fimburveltir», jonka edestä ihmisenkin oli pakko väistyä.

Vasta noin 6.000 à 5.000 vuotta ennen Kristuksen syntymää saapuivat ihmiset uudelleen seuduillemme. He olivat toista rotua kuin jääkautta pakoon lähteneet. Lappalaisia olivat nämä uudet tulokkaat, jotka nyt ottivat maan haltuunsa. Mistä ja miten he tänne saapuivat, ei kukaan tiedä. He asustivat koko Etelä-Suomen ja viettivät samoilevaa elämää. Heillä oli kiviset aseet ja työkalut ja he olivat kesyttäneet poron kotieläimekseen. Elinkeinona oli heillä metsästäys ja kalastus.

Noin vuonna 4.500 e.Kr. sattui sitten tapahtuma, joka kokonaan uudelleenmuovasi sen seudun kuvaa, jossa nyt asustamme, ja joka varmaankin herätti sen-aikuisessa lappalaisväestössä pelkoa ja kauhistusta. Se oli Päijänteen murtautuminen etelään päin, jolloin Kymijoki muodostui. Maan kohotessa oli vesi Päijänteessä noussut huomattavasti, ja niin eräänä kauniina päivänä murtuivat esteet Kalkkisten kohdalla. Suur-Päijänteen valtavat vedet raivasivat itselleen tien harjujen ja suur-metsien läpi, ottaen mukanaan kaiken, mitä irtonaista tielle sattui, ja näin muodostui uusi joki, joka tyhjensi Päijänteen vedet mereen. Se oli valtava, leveä joki tuon ajan Kymijoki, ja sen syntymänätelmä oli varmasti suurenmoinen.

Voikan kohdalla kohosivat vesimassat yli sen vuoren, missä nyt insinööri Durchmanin huvila sijaitsee. Muistoksi on jäänyt suuri Hiidenkirnu, joka sijaitsee urheilukentän nurkkauksessa ja on se suuruudeltaan toinen Suomessa. Voikan alapuolella virtasivat vedet osittain Maunukselan kautta suoraan Keltin koskelle, osittain nykyisessä uomassaan Kuusankoskelle. Mutta osa vedestä valitsi oikotien Puhjo-laakson kautta Aholaan. Kymintehtaan alue ja Kuusanniemi olivat suurina saarina. Myöhemmänä aikakautena etsivät

Saimaan vedet tiensä Kymijokeen Kivijärven yli, ja Kymijoen alajuoksu tuli yhä mahtavammaksi. Tästä ajasta on meillä kauniina muistona jättäjäispata Jokelan myllyn luona pystysuoralla vuorensinimällä. Saarennon kylän, t.s. Lappakosken etelä- ja itäseutujen nimi juontaa alkunsa tästä ajasta, jolloin tämä alue oli saarena ja Lappalanjärven vedet osaltaan laskivat suoraan Kuusanlampeen Savontalon maiden yli.

2.500 vuoden aikana virtasi Kymijoki vähentymätömällä voimalla kohti merta, mutta noin v. 2.000 e. Kr. sattui jotakin, joka aiheutti jokemme kutistumisen nykyiseen mitättömyyteensä. Sen aiheutti Saimaan vesien murtautuminen Vuoksenniskan kohdalla, jolloin Saimaan vesipinta laski, ja sen vedet lakkasivat virtaamasta Kymijokeen.

Suunnilleen samoihin aikoihin, eli siis 2.000 vuotta e. Kr. saapui Kymenlaaksoon uutta väkeä, muinais-skandinaavilaisia alkuperää. Nämä skandinaavit tulivat vesiteitse joen suuhun ja vaelsivat joen vartta pitkin ylöspäin, työntäen tieltään lappalaisia, jotka ovat jättäneet täälläolonsa muistoksi vain muutamia paikannimiä, kuten Lappakoski ja Lappalanjärvi.

Lukumäärältään eivät uudet tulokkaat olleet lukuisat, mutta he asuttivat kuitenkin jokilaakson Jaalaan asti ja sieltä länteen päin Vesijärvelle asti ja ovat kuuluisia siitä, että ovat antaneet Kymijoelle nimen. Joen vanhin nimi oli Ankapora, jonka se sai suurimman koskensa Anjalan mukaan. Nimen alkuosa Anka johtuu muinaisskandinaavilaisesta sanasta anga=ahdas ja jälkimmäinen osa boora=uoma. Kymijoen nykyinen nimi on säilynyt Teut-nimisessä järvessä. Teut merkitsee nimittäin suurta jokea, joka suomeksi on sama kuin kymi. Vanhaa skandinaavilasta alkuperää ovat myös nimet: Huuma, Viiala, Muhujärvi, Ummeljoki, Keltti y.m.

Nämä muinaiset kuusankoskelaiset asuivat täällä yli myöhemmin kivikauden ja koko pronssikauden, Kristuksen syntymän aikoihin asti. Lappalaisten tavoin hekin elättivät itseään metsästyksellä ja kalastuksella sekä lisäksi vaihtokaupalla. Asuntonaan käyttivät he maakuoppia ja luolia. He ovat jättäneet jälkeensä vain muutamia muistomerkkejä, kuten Sippolassa ja Elimäellä tavatut kiviröykkiöt, korut ja työkalut. Miten nämä muinaiset asukkaat täältä hävisivät, sitä ei tiedetä. Luultavasti myöhemmin tulleet suomalaista alkuperää olevat asukkaat voittivat ne ja sulattivat itseensä.

Nykyisin näillä main asuvien esi-isät olivat hämäläisiä. He olivat yhdessä varsinaissuomalaisten kanssa saapuneet meritse Lounais-Suomeen ensimmäisten vuosisatoin vaiheilla Kristuksen syntymän jälkeen, ja asettuneet alueelle, joka jää Salon, Turun, Porin, Tampereen ja Lahden väliin. Se oli sotaista kansaa, joka elätti itseään paitsi metsästyksellä ja kalastuksella myös kaskenpoltolla ja karjanhoidolla. He asuivat hirsistä rakennetuissa savupirteissä ja kiintyivät näin ollen enemmän asuinpaikkaansa.

Vahvistettuaan parin vuosisadan ajan asemaansa, jatkoivat he valtauksiaan, työntäen lappalaiset edellään yhä pohjoisemmaksi, ja joutuen Pohjanmaalla verisiin sotiin sinne aikaisemmin tulleiden skandinaavialaisten kanssa sekä myös kveenien kanssa, jotka olivat suomensukuista kansaa ja joilla oli nainen päällikkönä, Lopulta tunkeutuivat he vielä itäänkin päin, voittaen Kymijoen rantamilla asuvan väestön. Kymijoen kalarikkaus oli heidät tänne houkutellut ja pysytti heidät myös täällä.

Mutta kauan he eivät saaneet täällä rauhassa kalastella, sillä savolaiset ja karjalaiset tunkeutuivat pohjoisesta ja idästä anastaakseen sitä runsasta saalista, mikä heitä metsissä ja vesistöissä odotti. Kiivaita sotia syntyi, joissa kuitenkin hämäläiset tavallisesti pitivät ylliotteen. Pitääkseen valtauksensa paremmin hallussaan rakensivat he useita linnoituksia pitkin jokivartta. Ankaporan koskessa sijaitsevalle saarelle, missä nykyisin on Inkeröiden tehdas, pystytettiin linna, samoin nykyisen Perheniemien läheisyyteen. Tämä viimeksi mainittu linna oli rakennettu vuorenkukkulalle, ja jyrkkien vuorensienämien juurella nähdään vieläkin suuret määrät kiviä, joita puolustajat aikoinaan olivat heittäneet hyökkäävien vihollisten päälle.

Yksi tärkeimmistä linnoituksista oli Miehonlinna Linnasaarella, nykyisellä Pukinsaarella Kuusanlammella.

Linnoitus oli ylhäällä jyrkän vuorensienämän päällä ja vain eteläpuolelta päästiin sinne. Täällä oli hämäläisillä mainio tähytys- ja puolustuspaikka, ja niin pian kun karjalaiset sousivat ulos Kuusanlammelle kalastelemaan, karkoitti linnaväki heidät. Kansantarun mukaan kaivettiin näihin aikoihin suuri hopea-aarre maahan johonkin paikkaan Pukinsaarella, ja vain vakuuttaa, että se on edelleenkin siellä tallessa, koskei kukaan vielä ole sitä löytänyt.

Ylempänä jokea, lähemmin sanottuna Voikan kosken itärannalla sijaitsevalla korkealla vuorella on myös muinoin ollut linna. Vahvin puolustusasema oli kuitenkin Hiidenlinna Pyhäjärven Hiidensaarella. Sillä oli tärkeä strateginen tehtävä, se kun esti savolaisia tunkeutumasta puolustusketjun selkäpuolelle. Tämän 63 metrin korkuisen vuoren huipulla on vielä nytkin nähtävissä muurien jäännöksiä, ja vuorensienämän juurella on suuria kivikasoja, joita on vieritetty päälle. Kapea kuilukäytävä johtaa eteläpuolelta ylös vuorelle.

Onpa täällä läheisyydessä aikoinaan ollut toinenkin linnoitus, nimittäin Muurilinna. Tämä oli rakennettu yksinäiselle kukkulalle Urajärven koillispuolella sijaitsevalla suoalueella ja oli mainio pakopaikka vainon päivinä.

Mutta hämäläiset eivät tyytyneet vain puolustustoimintaan raja-alueillaan. He tekivät myös laajoja hyökkäyksiä pohjoiseen ja itään. Kinansaarella Vuohijärvellä on taisteltu monta kovaa taistelua — tästä sen nimikin — ja nykyisen Mikkelin kohdalla oli kerran suuri taistelu, jota perimätieto kutsuu «Tuukkalan tappeluksi», ja jossa hämäläiset kohtasivat ja voit-

tivat savolaisten ja karjalaisten yhdistyneet joukot. Taisteluun otti molemmiin puolin osaa useita tuhansia miehiä, ja lienee tämä ollut suurin taistelu, mitä Suomen maakamaralla oli taisteltu. Se on verisyydessään verrattu Brävalla-taisteluun Ruotsissa.

Suurimman loistokautensa saavuttivat hämäläiset kuitenkin 800-luvulla. Silloin eli m.m. heidän runoin ja lauluin ylistetty päällikkönsä Väinämöinen. Tämä on saatu selville seuraavalla tavalla:

Kalevalan mukaan harjoitti suurmaanviljelijä Väinämöinen Rooman senaattorien tapaan myös maanviljelystä. Eräänä kauniina kesäkuunpäivänä on hän parillaan kylvässä kaskimaahansa ohraa. Mutta silloin sattuu jotain ennenkuulumattoman röyhkeätä. Kveenien hallitsija Pohjan Akka, jota vastaan hän oli sotinut, tervaa kiusallaan auringon, niin että hänen täytyy keskeyttää kylvönsä. Niin luuli Väinämöinen, sillä hän ei ymmärtänyt, että oli sattunut täydellinen auringonpimennys. — Eräs tähtitieteen professori Wienissä on tutkinut kaikkia auringonpimennyksiä vuodesta 2.000 e. Kr. aina meidän päiviimme asti. Tästä tutkimuksesta on käynyt ilmi, että Etelä- ja Lounais-Suomessa on sattunut vain 3 kokonaispimennystä: ensimmäinen pronssikautena, toinen 10 p:nä kesäkuuta v. 886 ja kolmas vuonna 1148. Ensimmäinen voidaan heti jättää huomioonottamatta, koska Kalevalan kansa tunsii jo raudan, eikä siis voinut olla pronssikauden auringonpimennyksessä lainkaan mukana. Ei myöskään vuoden 1148 auringonpimennys voi tulla kysymykseen, sillä silloin olisivat ensimmäiset ristiretkelijät Erkki Pyhän aikoina taisteluissaan hämäläisiä vastaan kohdenneet tämän suuren sankarin. Mutta sen ajan asiakirjat ja legendat eivät puhu mitään hänestä. Jää kuin jääkin jällelle vain vuoden 886 auringonpimennys. Väinämöinen oli silloin noin 50 vuotta vanha ja syntynyt siis 830-luvulla.

Rauhanaskareissakin hämäläisillä oli menestystä. He harjoittivat vilkasta vaihtokauppaa merenkävijöiden kanssa, jotka kaukaa vierailta mailta uskalsivat laskea maihin Kymijoen suuhun. Hämäläiset sousivat jokea alas suurissa venheissään, jotka olivat täynnä karhun-, ketun- ja oravannahkoja. Koskenniskan, Mankalan ja Verlan kohdalla täytyy venheet kantaa maitse ohii koskien, mutta näiden alapuolella jatkettiin matkaa yli järvien Pilkanmaan niemeen asti. Täällä vedettiin venheet maalle, ja matkaa jatkettiin jalan metsäpolkuja pitkin merenrantaa kohden. Jotta ei tarvitsisi mennä kuin kerran Kymijoen yli ja jotta vältettäisiin koskia, oli nykyisen Hiekkämäen, aikoinaan Pilkanmäki, kohdalle pystytetty korkea seiväs, ja joen etelärannalle nykyisen Pilkan koulun kohdalle toinen. Oli siis olemassa 3 paikkaa, joiden nimet alkavat sanalla Pilka, ja olivat nämä 3 paikkaa suorassa linjassa ja ohjasivat majakan tavoin kulkijaa oikealle ylimenopaikalle. Tehtiinpä usein niinkin, ettei mentykään joen yli, vaan kuljettiin Kymijoen länsirantaa tienhaaraan Korja—Kausala—Keltti, jossa oli vaihtokaup-

papaikka. Mukanatuodut turkistavarat vaihdettiin kankaisiin, suolaan, aseisiin ja koruihin.

Eräällä tuollaisella vaihtokauppatokalla tuli kerran kaksi miestä soustaen yli Sarkaveden. He juttelivat niin innokkaasti, etteivät huomanneet, miten venheensä kovalla vauhdilla lähestyi koskea. Kauhuisaansa huusi silloin toinen miehistä: «Voi! Koski!» Tästä sai Voikoski nimensä, eikä — niinkuin moni lienee luullut — siitä, että täällä kirnuttiin paljon voita. Voikosken alapuolella on suuri Vuohijärvi. Järvestä saatiin ennen runsaasti lahnua. Mutta eräänä päivänä putosi lappalaispoika lahnakatiskaa nostaessaan järveen ja hukkui. Silloin kirosi pojan isä Vuohijärven lahnat, eivätkä ne siitä lähtien ole viihtyneetkään Vuohijärvessä.

Matkustajat, jotka kulkivat nykyisen Pilkan koulun seuduilta kohti Vehkalahtea, pysähtyivät usein puolitiehen juomaan erästä lähteestä. Juoma-astiana käyttivät he tavallisesti tuohisuppilaa tai sippulaa, jonka he sitten heittivät pois. Aikojen kuluessa kasaantui paikalle niin paljon sippuloita, että paikkaa ruvettiin kutsumaan «Sippulaksi», myöhemmin Sippola.

Paikannimet, jotka päättyivät -la ja -lä tavuihin, osoittavat hämäläisten asutusalueen laajuutta itään-päin. Tällaisia nimiä ovat esimerkiksi: Sippola, Valkeala, Kouvola, Oravala j.n.e. Samoin niilläkin paikoilla, missä vaihdetaan d-kirjain l:ksi, esimerkiksi «meidän mies ostaa kanisterin ihlan puhlasta», sielläkin asuu hämäläisten jälkeläisiä. Tällainen kielivyyhyke ulottuu Kotkasta pitkin Kymijoen vartta Päijänteen kautta aina Oulun lähistölle asti. Alkuasukkaat Kuusankoskella ovat siis hämäläisiä.

Lähes 500 vuotta elivät hämäläiset vapaata, itsenäistä elämää, jota vain silloin tällöin häiritsivät viikinkien maihinnousuyritykset. Vasta Birger Jaarlin aikoina täytyi heidän väistyä tieltä ja alistua voittajien alle. Koko eteläinen Uusimaa kuin myös Kymenlaakso ruotsalaistui, ja Gotlannista asti tuotiin tänne siirtolaisia, Hämäläisten täytyi jättää luonnonuskontonsakin ja alistua kasteeseen.

Hollolan kirkko oli alkuaan pakanoiden rajamailla. Pitäjä käsitti nykyiset Hollolan, Nastolan, Elimäen, Anjalan, Iitin, Jaalan, Mäntyharjun, Valkealan ja Kuusankosken pitäjät. Nämä kaikki ovat vähitellen irtautuneet emäseurakunnasta, ja viimeisenä joukosta on Kuusankoski itsenäistynyt. Hollolan ja Mikkelin väliset seudut olivat harvaanasutut, ja kunnon teitä tuskin oli olemassa. Eteenpäin täytyi pyrkiä kesäisin ratsain, talvisin reellä kapeita metsäpolkuja pitkin. Hollolan ja Mikkelin välillä ei löytynyt ainoatakaan taloa, joten esim. piispan täytyi tarkastusmatkoillaan olla yöstä metsässä taivasalla. Vähentääkseen matkan vaivoja rakennettiin sittemmin maja Puulaveden eteläpuolelle, paikalle, missä Hirvensalmen kirkko sijaitsee.

Eteläisellä Kuusankoskella kulki Ruotsulan kylän kautta lännestä itään päin metsätie, joka antoi kuusankoskelaisille tilaisuuden seurata ulkomaailman tapah-

tumia. Tämä yhteys ei tosin aina ollut kaikkien miellyttävintä laatua, sillä mellastavat joukot kävivät usein retkillään rajalinnoituksille ja sieltä palatessaan väkivaltaisilla vierailuilla köyhissä kodeissa.

Näihin aikoihin, siis keskiajan loppupuolella, elivät kuusankoskelaiset yksinkertaista ja köyhää elämää. Silloin oli täällä vain kaksi kylää: Ruotsula ja Keltti. Nykyisten Kuusanniemen, Maunuksean, Kyöperilän, Hirvelän ja Mattilan kylien paikalla oli vain joku yksinäinen talo tai torppa. Puute, nälkä ja kulkutaudit olivat ainaisina vieraina, ja vasta suurten saksalais-sotien aikana alkoi kuusankoskelaisille sarastaa ohimenevä parempi aika.

1600-luvun alussa sijoitettiin nimittäin suurin osa Suomen ratsuväkeä Elimäen pitäjään, ja Uudenmaan rakuunoille luovutettiin suuret kauraviljelysaluheet Ruotsulan kylän mailla molemmiin puolin nykyistä Kouvola—Korian rautatietä. Naapuruus sotaväen sijoitusten kanssa tarjosi nuorelle kuusankoskelaiselle ansiomahdollisuuden, ja sotaretkiltä vieraista maista tuotiin saalista kotiseudulle.

N.k. «Ruotsulan kauramaat» ovat vielä nytkin olemassa, mutta kun niistä vuosisadat vaan korjattiin satoa ilman, että pelloille annettiin minkäänlaista lisäravintoa, on maa käynyt niin laihaksi, että siellä tuskin viihtyy rikkaruohokaan.

1600-luvulla ei muuten sattunut kuusankoskelaisille sen enempää hyvää kuin pahaakaan. Väestö eli vaatimatonta elämäänsä ja selviytyi jotenkuten, huolimatta ulosmittauksista, veroista ja katovuosista. Vasta Ison vihan aikana, kun Kaarle XII oleskeli sotaretkillään kaukana maan rajojen ulkopuolella, joutuivat paikkakuntalaiset tapahtumien pyörteisiin.

Vallattuaan Viipurin, marssivat ryssät vuonna 1713 Kymijoelle, tavalliseen tapansa murhaten ja polttaen. Ruotsulan kylä ryöstettiin, ja asukkaat pakenivat synkkiin metsiin, aina Selänpään ja Voikosken tienoille. Siellä oli suuria luolia, joissa pakolaiset oleskelivat elättäen itseään jotenkuten metsämarjoilla, kalastuksella ja metsästyksellä, silloin tällöin lisäten varastojaan hyökkäämällä venäläisten elintarvekuljettajain kimp-puun. Voikosken aseman luona on korkealla «Pakovuorella» suuri luola nimeltä «Pakoluola». Tämä on suuri kuin sali, ja voidaan sitä käyttää asuntona kymmenille ihmisille ja on siinä luonnon muodostama savukanavakin. Ison vihan aikoina saapui näille seuduille venäläinen pakolainen. Hän asettui asumaan naapuriluolaan, jossa hän eläi väestön suojelemana kuolemaansa asti. Luolaa ruvettiin hänen mukaansa kutsumaan «Iivanan luolaksi». Vasta Uudenkaupungin rauhan jälkeen v. 1721 voi väestö ilman vaaraa palata hävitettyihin koteihinsa. Viipurin läänin erottamisen jälkeen tuli Venäjän raja lähemmäksi meidän seutuumme, ja sen mukana lisääntyi myös vaara uusien vihostuuksien sattuessa.

Kauan ei kestänytkaan, ennenkuin sodan hävitys «pikku vihan» nimellä vyöryi yli seudun. Väestön

täytyi taas paeta metsiin, ja Jaalan kirkonkylä poltettiin perustuksia myöten.

Turun rauhan jälkeen, joka solmittiin vuonna 1743, loppui toki kurjuus piankin, mutta Ruotsin täytyi hävinneenä luovuttaa Kyminkartanon lääni, joten raja nyt tuli kulkemaan pitkin Kymijokea, jakaen seutumme kahteen osaan. Joen kaikki saaret joutuivat venäläisille, vain Pukinsaari seurasi seudun esimerkkiä ja jaettiin kahtia molempien valtojen kesken.

Nyt täytyi väestön mukautua uusiin oloihin. Rajakylistä Ruotsulasta ja Keltistä tuli tärkeitä paikkoja, jotka merkittiin senaikuisiin karttoihin mahtavin kirjaimin. Vanha metsätie, joka kulki näiden kylien halki, muodostui maantiekseksi, ja joen ylimenopaikkaan rakennettiin lautta. Koska näillä kylillä oli tärkeä strateginen merkitys, rakennettiin tänne molemmin puolin jokea linnoituksia, joista Venäjän puoleiset ovat vieläkin jäljellä ja tunnetaan nimellä «Ruotsulan vallit». Nämä vallit ovat pellolla ylhäällä joenrannalla kylän eteläisellä puolella. Ne ovat 1½ metriä korkeat ja varustetut ampuma-aukoilla tykkejä varten. Vallien välille jäänyttä, ruohonpeittämää kenttää käyttää nuorisokesäisin tanssipaiikkanaan. Ruotsalaisten Keltin puolelle rakentamat linnakkeet ovat hävinneet, sillä ne oli rakennettu hiekkatarjulle, josta myöhemmin on hiekkaa kuljetettu pois.

Vaikka kylän asukkaat nyt tulivat kuulumaan eri valtakuntaan, ylläpitivät he kuitenkin yhteyttä keskenään, joskin se oli monessa suhteessa vaarallista ja lisäksi viranomaisien kieltämääkin. Viinan salakuljetus kukoisti näihin aikoihin, sillä Ruotsin puolella oli kotipolito kielletty, kun taas ruotsulalaisilla oli «votkaa» yllinkyllin. Viinan kuljetusta johti Ruotsulan naisväki, ja siinä käytettiin spriitorpeedojen tapaisia vehkeitä, jotka soudettiin yön aikana joen yli ja upotettiin rantaveteen, josta kelttiläiset ne sitten noutivat. Sama tapa oli siis käytännössä silloinkin kuin viime vuosina kieltoain aikana.

Sotaväen nostot tuottivat paljon vaikeuksia, sillä väestö ei tahtonut mahdollisen uuden sodan sattuessa joutua taistelemaan entisiä ystäviään vastaan. Siksi oli kylän asukkaiden kesken salainen sopimus, jonka mukaan sotaväen noston sattuessa joen toisella puolella olevat asevelvolliset saivat piiloittautua joen toiselle puolelle naapurien luo, ja näin selviydettiin aika helposti ikävästä palveluksesta.

Kustaa III:n aikana, lähemmin sanottuna v. 1773, osallistuivat muutamat Ruotsulan ja Keltin talonpojat mellakoihin, jotka muutamat Elimäen talonpojat olivat järjestäneet, jouduttuaan riitoihin isäntiensä Wreden herrojen kanssa. Sen yhteydessä tehtiin monenlaisia väkivallantöitä, joista kelttiläiset kyllä saivat kärsiä rangaistuksen, mutta ruotsulalaiset selviytyivät pakenemalla kotiin rajan yli. Wredet olivat, kuten tunnettua, ankaroita herroja, jotka tuomitsivat alaisiaan jopa kuolemaankin, ja niihin aikoihin, jolloin osia Itäistä kuului heidän alueisiinsa, oli tienhaarassa

Kausalan lähellä pystytetty hirsipuu, jossa Wreden herrojen «uhrit» ovat heiluneet.

Kustaa III:n sotaretket vuosina 1788–1790 antoivat uutta eloa jokirantamille. Ruotsin joukot menivät joen yli lopulla heinäkuuta v. 1788, mutta epäonnistuttuaan huonosti johdetussa yrityksessään Haminan valtaamiseksi vetäytyivät he takaisin ja asettuivat puolustusasemiin joen länsirannalle. Esikunta asettui surullisen kuuluisaan Anjalan kartanoon, mutta muutti ajoittain Kelttiin, jossa kuningaskin oleskeli. Kuninkaan kerran ollessa täällä tuotiin hänelle sana, että venäläiset kenraalit suuren joukon saattamana olivat parhaillaan tarkastamassa joen rantaa, ja pyydettiin saada ryhtyä ampumaan heitä. Mutta kuningas Kustaa, joka oli hienostunut herra, arveli, ettei ollut kohteliasta häiritä niin korkeita vastustajia, varsinkin kun nämä olivat aivan suojattomia ja sitäpaitsi valmistumattomia hyökkäykseen, ja niin kielsi hän ampumisen. Sinä kesänä sattui kuitenkin joitain pienempiä kahakoita, m.m. Akanojan sillalla, jonne venäläisiä partiojoukkoja oli tunkeutunut Kuusanniemen kautta.

Syksy ja seuraava talvi kului ilman häiriöitä, mutta kesäkuulla 1789 marssivat ruotsalaiset eteenpäin ja saavuttivat voiton Utin kankaalla, jossa vieläkin on vanhoja ampumahautoja näiltä ajoilta, mutta Kaipiaisten luona heidät lyötiin takaisin, joten taaskin oli peräännyttävä Kymiin taa, ja niin sujui kesä sen enemmittä tapauksista.

Kouvolan kartanon luona olivat ruotsalaiset rakentaneet lautasillan, joka oli ankkuroitu köysin. Venäläisten onnistui katkaista köydet niin, että virta kuljetti sillan itäiselle rannalle, missä venäläiset makasivat piiloutuneina vanhan joen uomassa. Kuningas kuljetutti silloin tykin rannalle, josta voitiin ampua joen uoman pituussuunnassa ja sanoen: «Jumala teidän sielujanne varjelkoon», antoi hän määräyksen ampua raehaulipanoksen, ja vain muutama ryssä selvisi henkiihierissä tästä löylystä. Kerran täytyi ruotsalaisten peräytyä Kausalaan päin, mutta rynnistivät pian taas eteenpäin ja yhteenotto sattui Tillolan kankaalla. Täällä haavoittui kuolettavasti eräs venäläinen upseeri, joka oli kiivennyt tähystelemään suurelle kivelle, n.k. «Saaliinkivelle», joka sijaitsee maantien eteläreunalla. Venäläiset tosin karkoitettiin joen yli, mutta peräytyessään he polttivat Napan ja Vilppulan kylät. Tähän loppuivatkin sotatoimet siltä vuodelta seuduillamme.

Keväällä 1790 tehtiin huhtikuun 29 p:nä pienempi eteneminen Valkealaan, jossa kuningas Kustaa itse toimi johtajana. Ruotsalaiset voittivat ja ryssät ajettiin Jyränkosken yli Uttiin. Kahakan jälkeen ruotsalaiset vetäytyivät takaisin Kelttiin, mutta kuningas jäi henkivartiineen Valkealan pappilaan, johon hän asettui asumaan. Kun venäläiset huomasivat, etteivät ruotsalaiset enää ajaneetkaan heitä takaa, kääntyivät he jälleen, ja heidän etujoukkonsa yllätti kuninkaan juuri kun tämä pisteli poskeensa päivällistä pappilassa. Henkivartijat puolustivat taloa urheasti ja kaatuivat vii-

meiseen mieheen, sillä aikaa kun kuningas hyppäsi ikkunasta ulos ja antoi soutaa itsensä venheellä yli Lapulanjärven Harjun joen suulle, mistä hän sitten maitse pääsi Voikan kautta Kelttiin. Venäläisten puolella kaatui etujoukon johtaja, nuori luutnantti. Hänet haudattiin Valkealan kartanon puutarhaan, ja sodan jälkeen saapui Pietarista luutnantin morsian ja pystytti hautakiven haudalle. Kiven ympärille istutti hän kolme kuusta, jotka vielä tänä päivänä seisovat siinä 150:n vuoden vanhoina kunniavahteina urhoollisen soturin haudan ympärillä.

Ruotsulan ja Keltin kylien pelloista on kynnettäessä löydetty kanuunan- ja kiväärinkuulia, jotka ovat peräisin näiltä sotavuosilta.

Värälän rauhanteon jälkeen, jossa rajat pysytettiin muuttumattomina, sattui onnettomuuksien lisäksi peräkkäin katovuosia, ja talvet olivat sietämättömän kylmiä. Susia nähtiin suurin joukoin, ja kun ne lopulta tulivat liian rohkeiksi, täytyi toimeenpanna susijahti «nuotalla». Nimismies lähetti kapulasanan kaikkiin ympäristön kyliin, ja joka talosta täytyi määrätyn määrän henkilöitä saapua nuottapaikalle. Nuotta oli sidottu nuorasta, siinä oli suuri pussi eli perä ja kaksi aittaa. Se pingoitettiin maahan, nuotan siipien jatkoksi asetettiin seipäin varustettuja miehiä siten, että nämä vartijat seisoivat tiheämpään lähempään nuotaa. Ajoväkeä lähetettiin alas suolle ja laaksoihin huudoin ja meluamisin ajamaan sudet ylös kankaalle ja edelleen nuotaan, johon ne sotkeutuivat ja sitten piiskattiin tai pistettiin kuoliaiksi. Sepä olikin vaarallisempaa metsästystä kuin sunnuntaimetsästäjämme nykyiset huvittelut.

Mutta huolimatta ryssistä ja susista ei väestömme osaksi sattunut uusia sensatioita eikä kummempia tapauksia, ennenkuin vuosi 1808 sarasti ja toi mukanaan kohtalokkaan sodan, joka eroitti Suomen Ruotsista.

Mehän kaikki tunnemme suurin piirtein sodan alkuisen ja sen myöhemmät vaiheet, mutta monelle lienee tuntematonta, että tämän sodan ensimmäiset kahakat taisteltiin nykyisen Kuusankosken kunnan mailla, ja että täällä lepäävät ensimmäiset kaatuneetkin.

Sunnuntaina 21 p:nä helmikuuta kello 6 aamulla tapahtui ensimmäinen hyökkäys ilman edelläkäypää sodanjulistusta. Vallitsi pureva pakkanen ja lämpömittari osoitti —30 astetta. Maa oli korkeiden lumikinosten peittämä ja joki oli jäänyt lujaksi jääsilaksi, jonka yli voitiin kuljettaa ei vain jalkaväkeä, vaan myös ratsuväkeä ja tykistöä.

Venäläiset olivat keskittäneet Ruotsulaan 21 divisioonansa, käsittäen se 3 jalkaväkirykmenttiä, 1 ratsuväkirykmentin ja 1 tykistörykmentin, johon kuului 18 tykkiä, ja lisäksi 200 kasakkaa. Komentajana oli kenraaliluutnantti Bagration. Bagration merkitsee «Sionin vuorelta kotoisin» ja tämä vanha kaukaasialainen ruhtinassuku polveutuu suoraan kuningas Salomonista ja voi myös osoittaa sukulaisuussuhdettaan Vapahtajaamme.

Kauempana etelässä Anjalan ja Ahvenkosken kohdalla kulkivat vielä suuremmat joukot joen yli ja Pihkanmaan kautta etenivät kasakat. Ruotsalais-suomalaiset joukot olivat kokoonpannut Uudenmaan rykmentistä, joka oli Elimäellä, Turun rykmentistä, joka oleili Loviisassa, ja Hämeenlinnan rykmentistä Uudesakylässä. Rajavartioina oli ½ Elimäen komppaniaa Uudenmaan jääkäripataljoonasta ja Kausalassa oli lisäksi yksi eskadroona Uudenmaan rakuunoita.

Tuona pimeänä talviaamuna tapahtui ylimeno Keltin ja Korian kohdalla, mutta viholliset eivät kohdanneet sanottavampaa vastarintaa, sillä vain muutamia heikkoja vahteja oli vastassa ja näiden täytyi perääntyä Kausalan tietä ammuttuaan joitakin laukauksia.

Rajavartiosto, jota johti majuri von Hertzen, koottiin puolustusasemiin harjulle Kontjärven ja maantien pohjoispuolella olevien suomaiden välille. Päivän kuluessa saivat he apua rakuunoista Kausalasta.

Täällä ylhäällä harjulla piti harvalukuinen suomalainen jälkijoukko puoliaan yömyöhään asti ylivoimaista vihollista vastaan, suoden sitkeällä vastarinnallaan päävoimille tilaisuuden peräytyä Artjärvelle ja Lappräskeihin. Vasta sitten, kun kasakat pohjoisesta päin olivat vähällä saartaa aseman, täytyi puolustajien perääntyä Kausalaa, jättäen jälkeensä 60 kaatunutta. Suurin osa näistä, noin 50 miestä, on haudattu maantien pohjoispuolelle, 400 metrin päähän 8:nnesta kilometripylvästä. Maantiestä etelään, 7:nneen kilometripylvään kohdalla on pienempi hauta.

Majuri von Hertzen osallistui myöhemmin sodan kuluessa suuresti kunnostautuen moniin kahakoihin. Siikajoen taistelussa tuli hänen osakseen kunniakas tehtävä jääkäreineen hajoittaa venäläisten keskusta. Kun von Hertzen, suuri humoristi ja veitikka, hyökätessään jään yli tapasi vihollisosaston, komensi hän välleen: «Kivääri olalle! Huomio, naurakaa.» Venäläiset luulivat tehneensä jonkin suuren erehdyksen ja menettivät niin täysin malttinsa, että kääntyivät ilman muuta takaisin uusmaalaisen makeasti nauraessa heidän peräänsä. von Hertzen oli aito kuusankoskelainen, ja yksi harvoja aatelismiehiä, joka täällä on omistanut maatilan. Hän asui Elvsvikin kartanossa, nykyisessä Aron omistamassa Rauhalassa. Toinen aatelissuku Kuusankoskella on Gardemeister. Suomalaisen haaran päämies oli sotaeversti, joka saapui tänne 1600-luvulla, ja joka nai talonpoikaistyön. Suku on laajalti levinnyt Kymintehtaalla sekä Voikaalla. Kolmas aatelismies asusti Aholassa. Hän oli nimeltä Aminoff ja kuului siitä, että hän korviaan myöten rakastui kauniiseen sisäkköön ja nai hänet. Nimet sellaiset kuin Pihl, Flöjt, Ferm, Glad, Nöjd, Mört y.m.s. ovat vanhoja sotilasnimisiä.

Rauhanteon jälkeen menetti Kuusankoski entisen merkityksensä, jääden 60:ksi vuodeksi tavalliseksi maa-laisnurkkakunnaksi — pisaraksi sisämaanyksitoikkoisuudessa. Hyvät suhteet Ruotsulan ja Keltin asukkaiden välillä muuttuivat kateudeksi ja vihamielisyy-

deksi. Tehtiin kaikenlaista kiusaa toisille. Kerran kun Anttilan talon isäntä Ruotsulasta lähti kokemaan haukirysinsä luottaen tavanmukaiseen kalaonneensa, löysi hän Keltti-Hietalan kuolleen kissan kurkkimassa rysän suussa.

Nuoriso, joka ei aina ymmärtänyt ukkojen konsteja ja nurkkapolitiikkaa, yritti toisinaan lähentelemistä, mutta nämä pyrkimykset lopetettiin äkkiä, sillä kyläneuvosto ei antanut siunaustaan tällaisille, muka koko kylää alentaville suhteille, ja niin moni neitonen huokasi itsensä piloille näinä vihan vuosina, ja loppuna oli useinkin hiljainen vaellus kohti Valkealan tai Iitin kirkkomaata. Matka Iitiin oli pitkä, ja niinpä täytyi puolitiessä nousta pehmittämään takapuolia ja puutuneita jalkoja. Pysähdyttiin tavallisesti juuri siinä mässä, minne ryssät sittemmin v. 1916 kaivoivat juoksuhaudansa. Siinä ottivat ukot vahvistusryypyn ja huojensivat suruaan, jatkaakseen matkaansa taas nopeampaan ja iloisempaan tahtiin. Lyötilän ja Kyöperilän talonpojat tappelivat yhtenä. He väittivät kaikki omistavansa Hietasillan takana olevat luonnonniityt, missä kurjet käyskentelevät metrunkorkuisessa ruohikossa. Usein sattui tappeluita ja tappoja, ja nimismiesten täytyi sotkeutua leikkiin.

Mattilan talonpojat taas viettivät kurjaa elämää. Heillä ei ollut ketään, jonka kanssa tapella, he tulivat salakavaliksi ja laiskoiksi ja köyhemmiksi päivä päivältä. Nimismiehestä puheenollen voidaan mainita, että täällä asui aikoinaan sangen inkara, mutta kunniotettu nimismies. Hänen asuntonsa oli Jokelassa, ja tien varrella nähdään vieläkin muutamien nysyisten mäntyjen seisovan ajan hammasta uhmaamassa. Ne ovat täynnä karkeitä nautoja, joihin korkea oikeus, jakaen tuomioitaan raipoin ja vitsoin, oli uhrejaan nostanut juuri niin korkealle, että kynnet raapivat maata. Tämä samainen nimismies oli myös etevä metsämies, vaikkakaan ei hän hävittänyt Kananmäeltä lentäviä oravia, jotka vielä v. 1917 antoivat konttorineidoillemme vaihtelua, toisten haaveellisempien vierailujen lomassa. Tämä nimismies oli erikoistuntija suurriistan alalla ja sitäpaitsi vakava mies, ja kun hän osallistui paikkakuntamme viimeiseen, ikimuistettavaan karhunjahtiin, sattui kuin satuilkin, että hän joutui sille kaatuneelle puunrungolle, jonka alla karhu uinaili talviuntaan. Karhu, joka heräsi meluun, venytteli itseään, ja nimismiehemme tunsu yhtäkkiä nousevansa hitaasti yläilmoihin, ja siinä samassa vierivät nimismies ja karhu yhtenä ainoana käärönä mäkeä alas. Mutta molemmat selviytyivät sitenkin. Karhun ei sillä kertaa tarvinnut myydä turkiaan, ja nimismiehemme kömpi metrunkorkuisessa lumessa ylös toveriensa luo, joille hän hengästyneenä ja yhtä kalpeana kuin juuri satanut lumi piti seuraavan puheen: «Kuulitteko pojat, kuinka se huusi, kun minä purin sitä hännänpäähän.» Se oli reilusti tehty nimismieheltämme, mutta osasi hän toisinaan olla pikkumainenkin, esim. silloin, kun vanha Ulvi Ruotsulasta oli myynyt juuri perustetulle Kymen puuhio-

moille ulkopalstansa ja iloisena siitä, että kerrankin omisti tavallista enemmän rahaa, joi itsensä humalaan aiheuttaen kirkkohäiriöitä, josta nimismies pani hänet istumaan jalkapuuhan Valkealan kirkolla.

Silloin kun tehtaita ruvettiin rakentamaan, oli Kymmin puoli asumaton. Rantatöyräillä kasvoi korkeana kuusimetsää ja vain Saksanaholla ja nykyisen paperimakasiinin kohdalla oli jonkunlaisia luonnonniittyjä. Kuusankosken puolella kasvoi tiheää sekametsää, ja tuomari Walleniuksen puutarha, silloisine kiviröykkiöineen ja pensaineen oli käärmeiden mielipaikka. Voikan kosken rannat olivat myös asumattomia ja koskemattomassa luonnontilassa. Kuusanniemessä oli vain yksi talo, nim. Äijälä. Täällä valmistettiin kotona tehtyä paloviinaa, jota savustetun siian kera myytiin myllyssäkävijöille. Sahan alapuolella ja Höltänkosken luona sijaitsi myllyjä, samoin Voikan koskella 2 kpl. Näihin tuotiin vilja kuljettamalla se säkeissä hevosenselässä kapeita metsäpolkuja pitkin.

Kasvi- ja eläinmaailma oli ennenmuinoin sekä laatuun että yksilöihin nähden täällä paremmin edustettuna kuin nykyisin. Paitsi lento-oravia, jotka suurampuja Sandman v. 1917 hävitti Mustaltavuorelta, esiintyi hirviä suurin laumoin Hirvelän ja Mattilan kylien takamailla. Ketuilla oli luolansa Kuusanniemellä ja Aholan mäkimailla, mistä käsin ne ulottivat pyyntiretkensä Koppelinnotkoon, nykyisen Öljymäen taakse, jossa oleili runsaasti metsoja. Karhu ja susi viihtyivät Tillolan ja Kouvolan kankailla ja läheisillä suomaille. Kuusanlammen suolla oli kurkia ja villihanhia, ja Saarenon vesillä mailla nähtiin sorsia tuhansittain. Hiidenvuorella ja Pukkisaarella Urajärvellä pesi kalasääski ja Leipäkiven torpan luo Pyhäjärven länsirannalla oli merikotka rakentanut pesänsä vanhaan mäntyyn. Aikaisin aamulla nähtiin kotkien suuntaavan kulkunsa alas merenrannalle pitäen jokea suunnannäyttäjänä. Täällä merenrannikolla ne kalastelivat pitkin päivää, mutta illan tullen palasivat jälleen pesälleen Pyhäjärven rannalle. Nelisen vuotta sitten ammuttiin Lammin lauttapaikalla toinen viimeisinä merikotkaparista, ja niin kuuluu nyt merikotkamme menneisyyteen. Tyhjä, hajoamistilassa oleva pesä on vielä jäljellä kertomassa ihmisten verenhimosta ja hävityshalusta. Joessa ja koskissa vilisi kaloja, ja täällä herkutteli saukko kuutamo-illoin lohenpoikasilla, jotka se oli yllättänyt suvantopaikoissa. V. 1918 nähtiin viimeinen saukko Kuusankoskella eikä sitä enää löytyne vesistöössämme.

Mustavuori oli ennenmuinoin kuuluisa kangasvuokoistaa, mutta rakennustyömiehet ja lapset ovat yhdessä pitäneet huolen siitä, että nämä kevään loistokukat ovat tyystin sieltä hävinneet.

Kesyttämättömällä luonnonvoimalla kohisivat täällä kosket leveinä ja mahtavina monet vuodet, mutta sitten eräänä päivänä tuli tänne herroja Turusta ja Helsingistä, näkivät kosket ja päättivät niistä tehdä rahaa.

Tehtaiden historia on asia sinänsä, mutta sitä en nyt enää ryhdy koskettelemaan. Olisihan siinäkin paljon puhumista ja monia kohtia sietäisi selvittää.

KYMINTEHTAAN SELLULOOSATEHDAS

voitti jälleen ylivoimaisesti nopeuskiertopalkinnon Kymin Oy:n osastojenvälisissä hiihdoissa Kuusankorkella.

Hiihtokuninkaaksi kruunattiin Erkki Mauno.

Kymin Oy:n Hiihdot suoritettiin tänä vuonna kahdessa osassa, nimittäin kuninkuus- ja edustussarjan hiihto helmikuun 5 p:nä ja osastojen väliset kilpailut saman kuun 19 p:nä, samanaikaisesti Kuusankoskella ja Voikaalla. Voikaan kilpailuista on selostus toisessa paikassa julkaisumme ja molempien kilpailujen tuloluettelot on tällä kertaa liitetty julkaisun loppuun. Seuraavassa selostamme Kuusankoskella suoritettuja hiihtokisoja.

Kuninkuus- ja edustussarjan hiihto

järjestettiin, kuten mainittu, helmikuun 5 p:nä ja alkoivat kilpailut klo 10. Sää oli ihanteellinen, mutta keli raskas, kun vielä kilpailujen aikanakin satanut nuori lumi pyrki väkisininkin jäätymään suksen pohjaan. Kilpailu muodostui näinollen myös näytteeksi rasvaus- taidosta, ja verraten helppo oli katsojankin päätellä, kuka oli rasvauksessa onnistunut, kuka taas epäonnistunut. Toisaalta on tietenkin myönnettävä, ettei rasvaus yksistään ole ainoa tekijä hiihdossa, mutta joka tapauksessa se saattaa vaikuttaa ratkaisevasti, olkoonpa kysymyksessä muuten kuinka taitava lyyli- lykkijä tahansa. Harvoin koskaan «vääriene» voitelun käyttäminen on tehnyt tepposia kuuluisuuksillekin, vieläpä itselleen rasvamestareillekin.

Kilpailuun oli ilmoittautunut kaikkiaan 50 hiihtäjää, joista kaksi jäi kuitenkin saapumatta. Miehet lähetettiin taipaleelle puolen minuutin väliajoin. Rata oli 9 km. pituinen ja oli se kahdesti hiihdettävä. Väliaikoja otettiin 4,5 km. päässä sekä puolimatrassassa ja tiedotettiin ne välittömästi sen jälkeen kovaaäänisen vä-

Kuninkuushiihtojen tulopaikalta.

lityksellä kilpailuja seuraamaan saapuneelle puolitoistatuhantiselle yleisöjoukalle.

Ensimmäiselle tarkastusasemalle saapui ensimmäisenä Kuusankosken paperitehtaan A. Salmi, joka oli ensimmäisenä ladulle lähtenytkin. Tähän 4,5 km. taipaleeseen oli häneltä kulunut aikaa 19,30. Seuraavana saapunut 6:ntena lähtenyt Kymintehtaan selluloosatehtaan T. Gardemeister hävisi hänelle 4 sekuntia. Ulkotyöosaston V. Nikulainen (n:o 10) alitti ensimmäisenä 19 minuutin rajan ja oli hänen aikansa 18,55. Kuusankosken paperitehtaan Kalevi Perälä (n:o 13) hävisi hänelle vuorostaan 4 sekuntia. Kymintehtaan paperitehtaan L. Pajari, joka viime talven kilpailuissa tuli 14:nneksi, yllätti jo tällä ensimmäisellä matkaosuudella saavuttaen toistaiseksi parhaan ajan 18,39. Sen löi kuitenkin jo seuraava mies, 19:ntenä lähtenyt Kymintehtaan selluloosatehtaan Erkki Mauno, tunnettu tekijämies, jonka väliajaksi merkittiin 18,06. Se jäikin parhaaksi. Lähimmäksi häntä pääsi Kuusankosken paperitehtaan L. Ellonen, jonka sukset tuntuivat luistaneen erinomaisesti. Hänen väliaikansa oli 18,22. Kymintehtaan selluloosatehtaan L. Rossi sai väliajan 18,44, metsäosaston V. Kukkala, jota ei näissä kilpailuissa ennen ole nähty, 18,50. Kymintehtaan selluloosatehtaan Eino Mauno 19,03, ulkotyöosaston A. Nurminen ja Kymintehtaan selluloosatehtaan P. Korppi 19,07 sekä metsäosaston «vanha» Väinö Liikkanen, olympiakävijä, joka kestää vielä siinä, missä häntä monta vuotta nuoremmatkin, 19,10. Viimevuotinen voittaja U. Niemi oli epäonnistunut voitelussa, jota hänen väliaikansakin 19,17 todistaa. Myös Kuusan-

Urho Niemi, joka kahdesti on voittanut hiihtokuninkuuden, epäonnistui tällä kertaa ja jäi 11:nneksi.

Lauri Rossi painuu toiselle kierrokselle. Sijoittui lopullisesti 3:nneksi.

Yhtiön varatoimitusjohtaja, vapaaherra Knut von Troil kilpailujen kulkua seuraamassa.

kosken paperitehtaan Helge Perälän, joka tuntui ottaneen alun varovasti, väliaika oli 19,17.

Ensimmäisen kierroksen loppuosa oli helpompi-maastoista ja miltei poikkeuksetta kaikki hiihtivätkin sen nopeammin kuin alkutaipaleen. Kun miehet olivat saapuneet «puolimatkan krouviin» ja heidän väliaikansa merkitty muistiin, huomattiin, että Kukkala oli nyt kiivennyt ajassa muista edelle ja johti kilpailua tuloksella 34,30. Erkki Mauno oli pudonnut toiseksi 25 sekuntia huonommalla ajalla 34,55. Helge Perälä oli sensijaan noussut 12:nneksi tilalta kolmanneksi ja oli hänen aikansa 35,25. Ellonen oli tipahtanut kaksi askelta ja Rossi yhden. Ajat 36,20 ja 36,30. Liikkanen oli ryhtynyt näyttämään «leijonankynsiään» ja kipusi 11:nneksi tilalta 6:nneksi ajalla 37,14. Seuraavina olivat Korppi 37,15, Kalevi Perälä 37,21, Nikulainen 37,37 ja Niemi 37,42. Pajari, Eino Mauno ja Nurminen eivät olleet kymmenen parhaan joukossa, johon heidän tilalleen olivat tulleet H. Perälä, Liikkanen ja Niemi.

Toisella kierroksella käytiin sitten kiivas kamppailu lopullisista sijoittautumisista ja ratkesi se Erkki Maunon vakuuttavaan voittoon, joten hänestä tuli Kymintehtaan—Kuusankosken uusi hiihtokuningas, jolle entisen kuninkaan U. Niemen oli luovutettava manttelinsa. Voitto oli täysin ansaittu ja palkitsi se monivuotisen, uutteran ja uskollisen uurastuksen. Helge Perälä tuli perille hyvänä kakkosena ja Rossi ohitti Ellosen, joka päätyi maaliin ajassa 5:ntenä. Ennen Rossia sijoittautui Pajari, joka pisteli loppumatkan suurenmoisesti. Liikkanen säilytti 6:nnen tilansa, mutta Korppi putosi vajaan 13:nneksi, ja 7:nneksi tuli K. Perälä. Kukkala, joka aloitti loppukierin liian aikaisin ja nähtävästi laski voimansa väärin, jäi 8:nneksi. Nikulainen pysyi paikallaan 9:ntenä, mutta Niemen oli luovutettava 10:s tila Eino Maunolle, joka lopputaipaleella jälleen astui näyttämölle. Entinen kuningas, monet kovat kilpailut käynyt ja niissä kunnialla suoriutunut valiohiihtäjä, sai nyt tyytyä hänelle vaatimattomaan 11:nteen tilaan. Huvun vuoksi

mainittakoon, että alkupäähän sijoittautui kolme Lauria perätysten.

Kilpailujen järjestely oli entisissä tottuneissa käsissä ja sujui kaikissa suhteissa moitteettomasti. Tulostenlaskijat suorittivat huolellisesti tehtävänsä ja kuuluttaja oli ensiluokkainen. Lotat huolehtivat ravintolapuolesta kiitettävästi, kuten aina.

Kymi-yhtymän tehtaiden välisiin kilpailuihin Karkkilassa valittiin Kymintehtaan—Kuusankosken edustajiksi edellä selostettujen kilpailujen perusteella Erkki Mauno, Helge Perälä, Lauri Rossi, Lauri Pajari, Lauri Ellonen, Väinö Liikkanen ja Kalevi Perälä sekä aikaisempien saavutustensa ansiosta Urho Niemi.

Osastojen väliset hiihdot

suoritettiin kahta viikkoa myöhemmin. Välillä oli pidetty koko Kymi-yhtymän hiihtomestaruuskilpailut Karkkilassa ja löytyy niistäkin selostus toisaalla tässä numerossa.

Yhtiön urheilutoimikunnan puheenjohtaja, tuomari E. Wallenius (oik.) ja sihteeri, voim. opett. O. Vaalamo (vas.) syventyneinä ensimmäisen kierroksen tuloksia tarkastelemaan.

Kilpailujen toimihenkilöitä. Keskellä Kymintehtaan Selluloosatehtaan johtaja, vapaaherra W. von Koskull, joka jatkuvasti saa iloita «poikiensa» voitoista.

Kymintehtaan—Kuusankosken osastojen välisiin kilpailuihin oli tällä kertaa ilmoittautunut kaikkiaan 1.260 osanottajaa, ja kun kuninkuussarjan miehetkin otetaan lukuun, oli ilmoittautuneita nyt kaikkiaan 1.310 eli jonkun verran vähemmän kuin viime vuonna. Kaikki ilmoittautuneet eivät kuitenkaan syystä tai toisesta voineet kilpailuun osallistua ja jotkut lähteneistäkin keskeyttivät, mutta loppuun hiihtäneitä oli kuitenkin yhteensä runsaasti yli 1.000. Erikoista huomiota herätti naisten vähälukuisuus, sillä heitä saapui lähtöpaikalle vain 146, kun sensijaan viime talvena 207, naista hiihti matkan loppuun.

Kilpailujen klo 9 alksessa osoitti lämpömittari muutamia lämpöasteita ja tiheä sumu peitti koko tienoon. Keliä eivät hiihtäjät yleensä moittineet, eivät ainakaan ne, jotka olivat osanneet suksensa oikein voidella. Väkeä oli kilpailuja seuraamassa tuhatmäärin, mutta suksilla nähtiin vain pieni osa siitä, mitä edellisillä kerroilla on totuttu näkemään. Kilpailut järjesti nyt kolmannen kerran Kymin Oy:n asettama urheilutoimikunta ja järjestely sujui täysin moitteettomasti,

Miesten 5 km. radan pahin monttu, jollaisia vastaisuudessa koetetaan välttää.

Yleiskuva osastojenvälisen hiihtojen tulopaikalta.

kuten ennenkin. Koneisto toimi laskelmien mukaisesti «klikkaamattia» missään kohdassa. Välillä tarjottiin yleisölle konservoitua musiikkia, ja lotat pitivät tunteilla taidollaan huolta ravintolapuolesta.

Osanottajat oli jaettu sarjoihin samaan tapaan kuin edellisilläkin kerroilla ja hiihtäjät lähetettiin taivalle 5 hengen ryhmissä, ollen erien väliaika yksi minuutti. Eniten oli osanottajia miesten yleisessä sarjassa, johon oli ilmoittautunut kaikkiaan 824 kilpailijaa. Osa näistä, samoinkuin naisten ja 15—17-vuotiaitten poikien sarjan hiihtäjistä oli suorittanut tehtävänsä jo lauantaina, nimittäin ne, jotka työ- tai muun välttämättömän esteen takia eivät voineet sunnuntaina saapua. Näitä oli kuitenkin vähän, eikä heidän tuloksiaan otettu huomioon palkintosijoja määrittäessä. Hiihdettävä matka oli miehillä ja isommilla pojilla 5 km. ja naisilla, pienemmillä pojilla ja tyttöillä, 3 km. Yli 44-vuotiaat miehet saivat sitäpaitsi hiihtää helpompaa rataa kuin nuoremmat.

Kilpailujen yksityiskohtainen selostaminen on rajoitetun tilan takia mahdotonta, joten tyydymme vain lyhyeen yleisselostukseen. Jälempänä julaistu tuloluettelo puhukoon sensijaan puolestaan.

B-sarja eli miesten yleinen sarja oli jaettu eri ikäsarjoihin, joista 18—34-vuotiaat muodostivat n.s. kuumen sarjan. Siinä peri voiton nytkin Kymintehtaan selluloosatehtaan Lauri Pasi ajalla 19,52. Hänen viimevuotinen voittoaikansa oli 19,16. Toiseksi tuli saman osaston Armas Mauno, joka viime vuonna sijoittautui 4:nneksi. Pankaapa muuten, hyvät lukijat, merkille, montako kertaa tässä selostuksessa esiintyy sukunimi Mauno, ja ottakaa huomioon, että kysymyksessä ovat miltei poikkeuksetta saman perheen jäsenet. Ainutlaatuinen ja kunniakas saavutus yhden perheen osalle. Palkintoja jaettiin kuumassa sarjassa kokonaista 30, ja monta on luettelossa niitä, jotka viime kerrallakin lusikan veivät. — 35—44-vuotiaitten sarjassa voitti tehdasrakennusosaston Einar Niilo-Rämä, joka toissa talvena tyytyi neljanteen tilaan. Toiseksi tuli sarjan viimevuotinen voittaja,

Kolme miestä yht'aikaa edellämainitussa montussa.

saman osaston Vilho Mankki. — 45—49-vuotiaitten sarjassa voitti Kuusankosken paperitehtaan Oskari Lahti, joka toissa talvena kilpaili vielä 35—44-vuotiaitten sarjassa tullen siinä silloin 28:nneksi. Toiseksi sijoittautui viimekertainen 4:s mies, Kymintehtaan paperitehtaan Eetu Suursalmi, ja sarjan viimevuotinen voittaja, talousosaston Einar Klemola jätettiin nyt viimeiselle palkintosijalle, nimittäin 5:nneksi. — 50—54-vuotiaitten sarjassa isännöi «uusi mies», metsäosaston Lauri Salokoski, ja talousosaston Aleksander Kukkanen sai nyt luovuttaa ensimmäisen tilan hänelle, tosin vain 15 sekunnin aikaerolla. Kukkanen oli varma kakkonen. Tässä samoin kuin seuraavassakin ikäsarjassa oli muuten luvattu ylimääräiset palkinnot 10:nneksi, 20:nneksi j.n.e. sijoittuville, joten kyseessä oli siten myös jonkunlaiset lusikka-arpajaiset. Sattuma määräsi, kutka näitä ylimääräisiä lusikoita saivat, sillä mahdollonta oli kenenkään järjestää itseään juuri niille kohdille tuloluettelossa. — 55—59-vuotiaitten sarjassa peri voiton Kymintehtaan paperitehtaan Martti Kasari, jonka nimeä ei näy viime vuoden tuloluettelossa. Tehdasrakennusosaston aina uskollisesti mukana ollut Elias Lantta, toissatalvinen voittaja, jäi toiseksi. — Yli 60-vuotiaitten sarjassa saivat kaikki 25 loppuun hiihtänyttä palkinnon. Maunon hiihtäjäperheen päämies, isä August Mauno, joka edusti yhdistettyä Kymintehtaan ulkotyö- ja liikenneosastoa, oli tästä vanhojen miesten joukosta paras ja vakuuttavasti olikin. Toissa talvena hän kilpaili vielä 55—59-vuotiaitten sarjassa tullen silloin 4:nneksi, mutta täytettyään tässä välillä 60:n ikävuotensa, porhalsi sen kunniaksi nyt sarjassaan peräti ensimmäiseksi. Kunnia voittajalle ja kunnia myös yhtä uskollisesti mukana olleelle, Kuusankosken paperitehtaan Robert Kettilälle, joka sijoittautui Maunon jälkeen toiseksi oltuaan viime vuonna kolmannella tilalla.

Siirrymme sitten tarkastelemaan kauniimman sukupuolen sijoittautumisia ensi sijoille ja huomaamme, että puolensa ovat pitäneet myöskin Maunon suvun naispuoliset jäsenet. C-sarjan eli naisten sarjan 15—29-vuotiaitten ikäsarjassa komeilee ensi sijalla talousosaston Lahja Maunon nimi ja 16:ntena löy-

Ikämiehiä lähtövuoroaan odottamassa.

dämme sieltä Ester Maunon. Toissa talvena oli Lahja Mauno 4:s. Toiseksi tuli maanviljelysosaston Enni Vainonen, joka edellisellä talvena oli 8—14-vuotiaitten tyttöjen sarjassa toisena, ja kolmanneksi kohosi viimevuotiselta 10:nneksi tilalta tehdasrakennusosaston Annikki Perälä. Silloinen voittaja, saman osaston Sanni Hänninen jäi nyt 4:nneksi. — 30—39-vuotiaitten sarjassa vaihtoivat Kymintehtaan paperitehtaan Saima Rahikainen ja Kymintehtaan puuhiomon Dagmar Suominen paikkaa sijoittautuen nyt tässä järjestyksessä Toissa talvena oli järjestys päinvastainen. Kuusankosken paperitehtaan Aili Salo säilytti 3:n sijansa. — 40—49-vuotiaitten sarjan voitti tehdasrakennusosaston Olga Takala, joka edellisellä kerralla oli sarjassaan toinen. Toiseksi tuli saman osaston Eine Perälä ja kolmanneksi viimevuotinen voittaja, Kymintehtaan paperitehtaan Ida Erola. Viiden parhaan lisäksi saivat tässä sarjassa palkinnon myös 10:nneksi ja 15:nneksi sijoittautuneet. — Yli 50-vuotiaista hiihti loppuun 11 osanottajaa, jotka kaikki saivat palkinnon. Tehdasrakennusosaston Karoliina Tykki oli nytkin ylivoimaisesti paras ja seuraaviksi sijoittuivat Kuusankosken paperitehtaan Siiri Kokkonen ja Maria Rissanen, päinvastaisessa järjestyksessä siis kuin toissa talvena.

Suojakeli vaati liisterivoidetta, jota parhaillaan sulatellaan.

8—14-vuotiaitten tyttöjen sarjan ensimmäinen erä lähtöviivalla.

D-sarjassa eli 15—17-vuotiaitten poikien sarjassa sijoittautuivat alkupäähän metsäosaston Ensio Kylmälä sekä tehdasrakennusosaston Toimi Kontula, Viljo Hänninen ja Lasse Kyöperi. Näistä ei Kylmälä ollut viime vuonna lainkaan mukana, kun taas Hänninen sijoittautui silloin samassa sarjassa 19:nneksi ja Kontula 24:nneksi. Kyöperi kilpaili 8—14-vuotiaitten sarjassa tullen 3:nneksi siinä.

E-sarjassa eli 8—14-vuotiaitten poikien sarjassa suoriutui nyt voittajana tehdasrakennusosaston Viljo Mäkelä, joka viime vuonna oli toinen. Sarjan silloinen voittaja Lauri Kilpiä kilpaili nyt D-sarjassa ja sijoittautui siinä 10:nneksi. Huomattava on, että niin pojat kuin tytötkin saivat edustaa sitä osastoa, jonka palveluksessa jompikumpi heidän vanhemmistaan on. Toiseksi tässä sarjassa tullut saman osaston Jaakko Niilo-Rämä oli toissa talvena 14:s.

Ja lopuksi vielä F-sarja eli 8—14-vuotiaitten tyttöjen sarja. Voittajana on jälleen Mauno, nimittäin ulkotyö-liikenneosaston Liisa Mauno, toisena talousosaston Liisa Mäkelin ja kolmantena Kuusankosken paperitehtaan Anneli Viinanen, viimeksimainittu samalla ajalla kuin 4:nneksi sijoittautunut tehdasrakennusosaston Eija Lehtoranta, joka viime vuonna

Pikkutyttö tyylinäyte.

KYMINTEHTAAN SELLULOOSATEHTAAN JOUKKUE, JOKA VOITTI KYMIN OY:N KIERTOPALKINNON.

Vasemmalta oikealle: Erkki Mauno, Eino Mauno, Veikko Häkkinen, Armas Mauno, Armas Lindeman, Unto Silvonen ja Lauri Pasi. Puuttuvat: Lauri Rossi ja Paavo Laakso.

voitti tämän sarjan. Ja 11:ntenä oli vielä Irma Mauno, niin että on tässä tullut Maunojen nimi toisenkin kerran mainituksi.

Ylimääräisenä kilpailuna oli ohjelmaan otettu viestinhiihto 4×5 km. matkalla. Sen piti alunperin muodostua Kymintehtaan selluloosatehtaan ja Kuusankosken paperitehtaan kuninkuus- ja edustus-sarjaan kuuluvien hiihtäjien väliseksi kamppailuksi, mutta viimeksimainittu ei voinutkaan kilpailuun osallistua. Sensijaan olivat Kymintehtaan paperitehdas ja ulkotyö-liikenneosasto lähettäneet joukkueensa. Kilpailun voitti ylivoimaisesti Kymintehtaan selluloosatehdas, jonka joukkueessa hiihtivät Erkki ja Eino Mauno, Rossi ja Niemi. Aika 1 t. 20 min. 26 sek. Ulkotyö-liikenneosaston ja Kymintehtaan paperitehtaan välinen kamppailu ratkesi vasta loppukirissä ensinmainitun eduksi. Ajat 1.35,13 ja 1.35,22. Parhaat yksityistulokset olivat: 1) Rossi 19,10; 2) Erkki Mauno 20,05; 3) Niemi 20,21; 4) Eino Mauno 20,50.

Kiertopalkinnoista

kaaksi vaihtoi omistajaa, nimittäin naisten kiertopalkinto ja kuntoisuuskiertopalkinto, joista edellinen joutui Kuusankosken paperitehtaalta talousosastolle ja jälkimmäinen Kymintehtaan selluloosatehtaalta Kymintehtaan paperitehtaalte. Kymi Oy:n n.s. nopeuskiertopalkintoa on vaikea Kymintehtaan selluloosatehtaalte riistää ja sille se nytkin jäi. Prosenttipalkinnon voitti klooritehdas kolmannen kerran perästyen ja sai sen lopullisesti omakseen.

Kymin Oy:n kiertopalkinnosta eli n.s. nopeuskiertopalkinnosta kilpailtaessa otetaan huomioon kunkin osaston 9 edustajan yhteistulos, niistä 3 sarjassa A (kuninkuus- ja edustus-sarja) ja yhteensä 6

KYMINTEHTAAN PAPERITEHTAAN JOUKKUE, JOKA VOITTI KUNTOISUUSKIERTOPALKINNON.

Vasemmalta: Saima Rahikainen, Taneli Rahikainen, Lauri Pajari, Matti Sirén, Eetu Suursalmi ja Maiju Päiviö. Puuttuu Martti Kasari.

TALOUSOSASTON JOUKKUE, JOKA VOITTI NAISTEN KIERTOPALKINNON.

Vasemmalta: Lahja Mauno, Sirkka Aro, Olga Myyrä, Eila Mauno, Annikki Niku, Siiri Huuskonen ja Ester Mauno.

sarjassa B tai D. Tämän palkinnon sai, kuten mainittu, edelleen haltuunsa Kymintehtaan selluloosatehdas.

Naisten kiertopalkinnon sai nyt nimiinsä talousosasto reippaiden hiihtäjättäriensä ansiosta. Tämän palkinnon kohtaloa määrättäessä otetaan huomioon 7 parhaan yhteistulos C-sarjassa.

Prosenttipalkintoa varten otettiin huomioon kaikki osanottajat, niin yhtiön palveluksessa olevat kuin heidän perillisensäkin, mikäli nämä olivat kilpailuissa mukana. Täten on selitettävissä, että klooritehdas sai niin korkean prosenttimäärän kuin 112 ja vei tällä tuloksella palkinnon kolmannen kerran, saaden sen lopullisesti omakseen.

Kuntoisuuskiertopalkinnon ovat lahjoittaneet vapaaherrat C. Cedercreutz ja W. von Koskull. Sitä varten otettiin huomioon kunkin osaston 7 edustajan tulos seuraavasti: yhden sarjassa A, yhden alle 35-vuotiaan sarjassa A, yhden alle 35-vuotiaan sarjoissa B tai D, riippuen siitä, kummassa

sarjassa oli saavutettu parempi tulos, yhden 35—44-vuotiaan sarjassa B, yhden 45—49-vuotiaan sarjassa B, yhden vähintään 50-vuotiaan sarjassa B, yhden alle 30-vuotiaan sarjoissa C tai F ja yhden vähintään 30-vuotiaan sarjassa C, kuitenkin niin, että sarjassa D huomioidaan vain yhtiön palveluksessa olevat pojat. Tämän palkinnon sai nyt vuodeksi haltuunsa Kymintehtaan paperitehdas.

Palkintojen jako

toimitettiin illalla Seuratalossa pidetyssä iltamassa. Palkinnot jakoi Kymin Oy:n urheilutoimikunnan puheenjohtaja, tuomari Eino Wallenius. Kaikki palkinnonsaajat joutuivat salintäyteisen yleisön vilkkaiden suosionosoitusten kohteiksi. Ohjelmassa oli sitäpaitsi torvisoittoa ja Kuusankosken Kansannäyttämön esittämä 3-näytöksinen kansannäytelmä «Simolan talossa».

Maunon veljekset Eino ja Erkki viestinhiihdossa.

Niemi ja Rossi vaihtavat viestiä.

VOITTAJAT KYMIN OY:N HIIHDOISSA KUUSANKOSKELLA.

Erkki Mauno. Syntynyt huhtikuun 26 p:nä 1913. On työssä Ky Selluloosatehtaan kuorimossa. Erkki Mauno on harrastanut ahkerasti hiihtoa pienestä pojasta lähtien. Jo koulussa alkoi harrastus tuottaa hedelmiä. Niinpä hän useissa luokien ja koulujen välisissä kilpailuissa selviytyi palkintosijoille. Asevelvollisuusaikanaan hän voitti varuskuntansa hiihdot. Tämän jälkeen alkoi suurempien saavutusten aika. V. 1937 voitti hän Kuusankoskella suuret

kansalliset hiihtokilpailut 30 km:n matkalla. Samana vuonna sijoittui hän yhtiön kilpailuissa 5:nneksi tilalle. Yhtiön kilpailuissa oli hän sitä ennen sijoittunut kuninkuussarjassa toiselle tilalle. Seuraavana vuonna oli menestys yhtiön kilpailussa sama, mutta yhtiön kilpailussa hän putosi 6:nneksi tilalle. Oltuaan yhtiön kuninkuushiihdoissa kahtena vuonna toisena oli enemmän kuin oikeutettua, että hän tänä vuonna voitti sarjan, vieläpä ylivoimaisesti. Yhtiön kilpailussa menestys sensijaan oli heikompi, 9:s tila. Paitsi näitä yhtiön kilpailuja on hän osallistunut muihinkin kilpailuihin, kokeilipa tänä vuonna ensi kerran viidenkymppin hiihtoa Salpausselälläkin.

Lauri Pasi Kymintehdään selluloosatehtaalta uusi voittonsa B-sarjan (miesten yleisen sarjan) alle 35-vuotiaitten ikäsarjassa päihittäen seuraavaksi tullutta lähes minuutilla ja antaen siten näytteen jatkuvasta kunnostaan. Kun Pasia koskevat henkilötiedot olivat julkaisumme viime vuoden vastaavassa numerossa, ja kun uskomme, että ainakin useimmilla lukijoilla on mainittu numero tallessa, viittaamme vain siihen ja tyydymme julkaisemaan Pasiin kuvan tässä numerossa.

Einar Niilo-Rämä, syntynyt 10. 2. -01, toimii kirvesmiehenä Kymin tehdasrakennusosastolla. Hän on ottanut osaa kilpahiihtoihin jo kansakoulupoihana. Palokunnan aikoinaan järjestämässä osastojen välisissä hiihtokilpailuissa hän oli melkein aina kärkipäässä, vaikka kilpailikin silloin vielä n.s. kuumassa sarjassa. Nyt hän on jo kolmena vuotena kilpaillut sarjassa 35—44 vuotta ja voittanut sarjansa v. 1937. V. 1938 hän oli 4:s ja tänä vuonna sarjansa voittaja.

Muita urheiluharrastuksia on ollut paini- ja yleisurheilu, joissa hän myöskin on sijoittunut palkintosijoille. Hiihdosta ja näin massakilpailuna järjestetystä kilpailutavasta on Niilo-Rämä sitä mieltä, että ne ovat oikein hyvät.

Oskari Lahti, syntynyt Luumäellä 10. 10. -93, on työssä nykyisin Kuusankosken paperitehtaalta, jossa toimii paperikoneella rasvaajana. Jo pienestä pojasta oli hiihto käynyt jokapäiväiseksi asiaksi, koska lähin kauppa-puti oli n. 3 km. sekä postin haku rautatieasemalta noin 7 km. takana. Oskari, olleen sisarusarjan nuorin, oli pääasiallisesti sellaisten asioiden toimittaja. Kansakoulussa ollessaan oli matkaa sinne kotoa n. 2 km. ja niin oli sekin talvella joka päivä

hiihdettävä. Jo 10—12 vuoden ikäisenä otti Lahti osaa kilpailuihin. — Luumäellä eli siihen aikaan tilanomistaja Appelberg, joka innostutti pikkupoikia hiihtoon ja järjesti kilpailuja. Näissä kilpailuissa oli ensimmäinen palkinto 1 markka, toinen 75 p. ja kolmas 50 p., ja kyllä niistä palkinnoista joskus myös Lahti pääsi osalliseksi, vaikka kilpailijoita oli paljon ja useat paljon vanhempia. Onnistipa kerran myös siten, että nuorisoseuran järjestämässä hiihtokilpailuissa pääsi II palkinnon voittajaksi pitemmällä matkalla. Silloin I palkinnon saanut voitti hyvin täpärästi, vaikka olikin vanha tekijämies, joka käytti jo siihen aikaan vähem-

män tunnettuja rasvausmenetelmiä. Ja Lahti vain lykki paljaan tervan voimalla, kannustimena kova voittamisen tahto. Siirryttyään sitten nuorena miehenä Kuusankoskelle jäi hiihto talvisin vähemmälle, sensijaan tuli enemmän kesäisin pyöräily sekä varsinkin murtomaajuoksu toisten nuorten miesten kanssa ohjelmaan. Sitä tehtiin useimpina iltoina viikossa ja miesten kunto tietenkin oli melkoisen hyvä. Viimeisten kymmenisen vuoden ajalla on sairaaloisuus häirinnyt niin paljon, että urheiluharrastus on tahtonut väkisin laskea. Viime vuoden lämmin kesä antoi taas rohkeutta lähteä uimaan, jota Lahti ei ollut uskaltanut tehdä moneen vuoteen ja jokapäiväisen uinnin sanoo hän edistäneen terveyttään niin paljon, että on jälleen paremmassa kunnossa kuin moniin vuosiin. Tätä myös todistaa se seikka, että hän niin ylivoimaisesti voitti sarjassaan Kym:n Oyn hiihdoissa kuluneena talvena.

Lauri Salokoski, joka on ammatiltaan metsätyönjohtaja, on syntynyt Valkealassa 24. 8. -88. Hän on alkanut hiihtää kilpaa jo pikkupoikana ja 18-vuotiaasta alkaen on hän joka talvi ollut suojeluskunnan ja seuran jäsentenvälisissä mukana. Palkintoja on vuosien aikana kertynyt kaikkiaan n. 200 kpl., mikä on sangen suuri määrä. Joka-talvisiin kilpailuihin ovat kuuluneet myös Selänpäässä järjestetyt n.s. «Pannuhiihdot», joissa tänä vuonna tuli 3:s palkinto.

Lauri Salokoski on myös suorittanut II luokan hiihtomerkin. Muista urheiluharrastuksista mainittakoon voimistelu ja ampuminen.

Martti Kasari. Syntynyt heinäkuun 2 p:nä 1881. Edustaa Ky Paperitehdasta. Ei ole nuorempana sanottavasti harrastanut kilpahiihtoa, mutta menestys yhtiön kilpailuissa osoittaa sensijaan paljon hiihtäjätaipumuksia. Hän on v:sta 1930 voittanut sarjansa kaikkiaan 5 kertaa, tullut toiseksi 3 kertaa ja kerran kolmanneksi. Menestys on siis ollut aivan erinomainen. «Hiihto on erittäin hauskaa ja osallistun mielelläni näihin yhtiön hiihtoihin».

August Mauno. Täytti alkuvuodesta 60 vuotta ja voitti heti alkajaisiksi vanhimman sarjan. Edustaa Ulkotyö-liikenneosastoa ja on uittotyöläinen. On nuorempana kilpaillut hiihdossa ahkerasti, varsinkin nuorisoseurojen kilpailuissa on menestys ollut hyvä. Yhtiön kilpailut saivat hänet vanhempana uudelleen innostumaan hiihtoon ja menestys on yleensä ollut loistava. Ensi palkintoja on tullut vuosina -30, -31, -34 ja -36. Sitäpaitsi on hän muinsakin vuosina aina ollut palkintosijoilla.

Lahja Mauno. Syntynyt huhtikuun 24 p:nä 1921. Hän edustaa talousosastoa ja on joka vuosi osallistunut näihin yhtiön kilpailuihin sekä aina sijoittunut palkintosijoille. Tänä vuonna menestys oli sitten entistä parempi. Lahja Mauno on harrastanut aina ahkerasti hiihtoa osallistuen jo kansakouluaikana lukuisiin kilpailuihin. Kesällä pesäpalloilu on hänen mieliurheilunsa. Pitää 3 km:n kilpailumatkaa hiihdossa hieman lyhyenä.

Saima Rahikainen. Syntynyt v. -02 ja edustaa Ky Paperitehdasta. Hänen hiihtoharrastuksensa on verrattain nuori. Sainelisen vuotta sitten sukset joululahjaksi ja siitä vasta alkoi hiihtoharrastus. Ensi kilpailuissa oli sijoitus jo aika hyvä. 5:s tila. Seuraavana vuonna oli menestys yhtiön kilpailuissa sama, mutta parani sitten yhä, kunnes tänä vuonna oli jo ensi sijan vuoro. Hän ei ole harrastanut muita urheilumuotoja.

Olga Takala, syntynyt 12. 7. -91, edustaa Kymin tehdasrakennusosastoa, jossa hänen miehensä työskentelee puuseppänä. Rouva Takala on ottanut osaa kilpahiihtoon vasta 5 vuoden ajan. Sanoo olleensa ensin vain katsele-massa, mutta oli sitten in-nostunut lähtemään mu-kaan koettamaan, minkä-laista se kilpahiihto on. Hyvällä menestyksellä se koitos on käynytkin, koska näiden viiden vuoden palkintosaalis on ollut 2 ensimmäistä ja 3 toista palkintoa.

Karoliina Tykki, joka edusti tehdasrakennus-osastoa, oli naisten sar-jassa ainoa, joka uusi vii-menvuotisen voittonsa, tul-les yli 50-vuotiaitten sar-jassa nytkin ensimmäisek-si, vieläpä aivan ylivoi-maisesti. Rva Tykki on jatkuvasti ollut innostu-nut hiihtoon, mistä kai suureksi osaksi johtuukin hänen pirteytensä ja reip-pautensa sekä terveyttä uhkuva ulkomuotonsakin, kuten viereinen kuvakin selvästi osoittaa.

Ensio Kylmälä, synty-nyt 18. 10. -21, Kouvolan Yhteislyseon oppilas. Har-rastanut hiihtoa pienestä pitäen, ollen kansakoulus-sa muutamina vuosina luokkansa paras. Voittan-ut kahtena talvena luok-kansa Kouvolan yhteisly-seossa, sekä kerran Kou-volan sk:n poikaosaston mestaruuden. Kilpaillut muuallakin kuin Kouvolan hiihtokilpailuissa, saaden ensimmäisiakin palkinto-ja. Oli Savonlinnassa Suo-men oppikoulujen välisis-sä kilpailuissa 10 km. matkella 8:s. Harrastaa kesällä pääasiassa pesäpalloilua ja myös muutakin ur-

heilua. Pelasi pesäpalloa v. 1938 Kouvolan sk:n poika-osaston joukkueessa, joka voitti Kymenlaakson piirin mestaruuden. On pelannut myös Kouvolan Pallonlyö-jään juniorijoukkueessa. Edustanut Kouvolan sk:n poikaosastoa sekä talvi- että kesäurheilussa. Hiihto on hänen mielestään hauskaa ja reipasta urheilua.

Viljo Mäkelä, syntynyt 6. 4. -24, käy yhteiskou-lua. Isä toimii Kymin teh-dasrakennusosastolla kir-vesmiehenä. Viljo Mäke-lä on ottanut osaa kilpa-hiihtoon jo kansakoulun I luokalla ollessaan, mutta ei silloin vielä riittänyt paremmilleen. Vasta vii-me ja tänä vuonna on hän päässyt ensi sijoille. Yhtiön hiihdossa hän oli vii-me vuonna II ja tänä vuonna III.

Liisa Mauno. Syntynyt helmikuun 19 p:nä 1925 ja käy niin ollen vielä kansakoulua. Hän edus-taa Ulkotyö-liikenneosas-toa. Liisa Mauno on jo viitisen vuotta sitten aloit-tanut kilpailemisen hiih-dossa ja menestys on ai-na vain parantunut. Kou-lun kilpailuissa on menes-tys aina ollut hyvä. Ke-sällä on palloilu ollut hauskin urheilumuoto. — «Pidän talviurheilua erit-täin hauskana ja erikoi-sesti pidän näistä yhtiön kilpailuista».

Eläkkeelle siirtyneitä Kissakoskella.

Ulkotyömies Oskari Pöyry siirtyi eläkkeelle mar-raskuun 16 p:nä 1938. Hän palveli tehtaalla perusta-misvuodesta eli elokuun 15 p:stä 1909 alkaen kivi-miehenä ja myöhemmin ulkotyömiehenä. Erosi korkean ikänsä ja heikon terveytensä takia.

Pakkaaja Juho Honkanen siirtyi eläkkeelle maaliskuun 1 p:nä 1939 palveltuaan yhtiötä yli 30 vuotta. Honkanen on syntynyt Joutsassa kesäkuun 23 p:nä 1871 ja tuli Kissakoskelle helmikuun 15 p:nä 1909. Erosi sairauden takia.

kesällä pääasiassa pesäpalloilua ja myös muutakin ur-

LÄSKELÄN SAHAN MASSAHIIHDOT

jotka samalla olivat sahan eri osastojen väliset, pidettiin maaliskuun 19 p:nä. Kilpailupäivänä vallitsi kaunis sää ja keli oli hyvä. Kilpailu aloitettiin jo klo 8 aamulla ja otti siihen osaa kaikkiaan 209 hiihtäjää, joista kuitenkin osa keskeytti.

Kilpailu oli järjestetty neljään sarjaan seuraavasti:

1) Miehet alle 35 vuotta, 5 km. matkalla helppoa murtomaata, 2) miehet yli 35 vuotta, 5 km. matkalla helppoa murtomaata, 3) naiset alle 35 vuotta, 5 km. matkalla helppoa murtomaata, 4) naiset yli 35 vuotta 3 km. matkalla helppoa murtomaata.

Yli 35-vuotiaille annettiin ikähyvitystä miehille 30 sek. ja naisille 20 sek. vuotta kohden jokaisesta vuodesta yli 35 vuoden.

Osastojen väliseen sijoitukseen laskettiin 50 % kun kin osaston vahvuudesta. Eri osastot sijoittuivat seuraavasti:

1) Rakennusosasto,	10:n keskiaika	19.52
2) Lautatarhaosasto,	22:n	« 21.31
3) Sahaosasto,	27:n	« 21.44
4) Rautatieosasto,	7:n	« 21.46
5) Koneosasto,	10:n	« 24.32

Yksityistulokset.

Miehet.

Alle 35-vuotiaat.

(30 palkintoa.)

1. Kiema, Kauko	alka	19.03
2. Valkonen, Tauno	«	19.18
3. Kuokkanen, Herman	«	19.18
4. Auvinen, Aarne	«	19.35
5. Valkonen, Juho	«	19.42
6. Pirhonen, Johannes	«	19.50
7. Kauranen, Uljas	«	19.56
8. Marttinoff, Pekka	«	20.05
9. Saavalainen, Eino	«	20.09
10. Sergejeff Alvia	«	20.10
11. Tervonen, Valenti	«	20.23
12. Kauppinen, Lauri	«	20.23
13. Huovinen, Viljo	«	20.58
14. Vainio, Kalle	«	20.59
15. Perhiö, Pauli	«	21.01
16. Karttunen, Viljo	«	21.18
17. Kauppinen, Juho	«	21.32
18. Kauppinen, Santer	«	21.34
19. Meriläinen, Toivo	«	21.43
20. Koikkalainen, Tauno	«	21.50
21. Kotilainen, Paavo	«	22.00
22. Aalto, Viktor	«	22.01
23. Perhiö, Lauri	«	22.09
24. Jokinen, Vilho	«	22.10
25. Kuismin, Viktor	«	22.11

26. Jokinen, Benjam	«	22.12
27. Silvennoinen, Antti	«	22.16
28. Silvennoinen, Matti 2.	«	22.30
29. Auvinen, Unto	«	22.32
30. Salminen, Väinö	«	22.56
31. Pesonen, Pentti	«	22.57
32. Lamberg, Antti	«	23.04
33. Behm, Oiva	«	23.04
34. Laakkonen, Onni	«	23.07
35. Raatikainen, Veikko	«	23.20
36. Salminen, Pauli	«	23.24
37. Tervonen, Hannes	«	23.36
38. Hyvönen, Veikko	«	23.48
39. Okkonen, Tauno	«	23.53
40. Pulkkanen, Eino	«	23.59
41. Lyhykäinen, Viktor	«	24.03
42. Ohvo, Einar	«	24.07
43. Sivonen, Juho	«	24.07
44. Saavalainen, Väinö	«	24.11
45. Ojala, Eetu	«	24.14
46. Kekkonen, Veikko	«	24.20
47. Vaittinen, Väinö	«	24.21
48. Tiainen, Yrjö	«	24.34
49. Kapraloff, Santer	«	25.00
50. Salminen, Kalle	«	25.07
51. Kiema, Pertti	«	25.09
52. Ohvo, Tauno	«	25.10
53. Nuikka, Eino	«	25.11
54. Paavilainen, Alvi	«	25.16
55. Saavalainen, Toivo	«	25.20
56. Kantelinen, Väinö	«	25.35
57. Härkönen, Einar	«	25.49
58. Tervonen, Eino	«	25.50
59. Kuismin, Johannes	«	25.59
60. Ohvo, Albert	«	26.00
61. Vänskä, Eino	«	26.10
62. Malinen, Einar	«	26.15
63. Salmela, Santer	«	26.27
64. Rinneaho, Aleks.	«	26.37
65. Kauranen, Emil	«	27.00
66. Asikainen, Kalle	«	27.32
67. Salmelainen, Niilo	«	28.02
68. Kotilainen, Santer	«	28.55
69. Ahonen, Arvi	«	29.28
70. Pirhonen, Pekka	«	31.19
71. Nuikka, Eero	«	38.00

Yli 35-vuotiaat.

(30 palkintoa.)

	Hiihto- aika.	Ikähy- vitys.	Tulos.
1. Jaatinen, Matti	25.17	9.30	15.47
2. Karttunen, Heikki	27.15	11.—	16.15
3. Jokinen, Aleks.	31.19	14.—	17.19
4. Mujunen, Augusti	24.56	7.30	17.26

5. Röppänen, Mikko	24.54	7.—	17.54
6. Auvinen, Juho	27.35	9.—	18.35
7. Hämäläinen, Antti	27.12	8.30	18.42
8. Oranen, Antti	27.53	9.—	18.53
9. Laitinen, Mikko	28.46	9.—	19.46
10. Voutilainen, Toivo	26.02	6.—	20.02
11. Tynkkynen, Matti	27.38	7.—	20.33
12. Hietala, Vaslei	31.09	10.30	20.39
13. Kiema, Juho	30.16	9.30	20.46
14. Ryynänen, Arvi	21.34	0.30	21.04
15. Tynkkynen, Heikki	23.26	2.—	21.26
16. Hakkarainen, Matti	27.57	6.30	21.27
17. Santala, Pekka	29.30	8.—	21.30
18. Pohjalainen, Juho	22.21	0.30	21.51
19. Tervonen, Eetu	24.26	2.30	21.56
20. Sotikoff, Mikko	26.29	4.30	21.59
21. Tynkkynen, Olli	26.31	4.30	22.01
22. Pulkkanen, Matti	26.08	4.—	22.08
23. Niiranen, Juho	28.11	6.—	22.11
24. Savinainen, Juho	23.47	1.30	22.17
25. Ohvo, Pekka	23.21	1.—	22.21
26. Behm, Salamon	30.21	8.—	22.21
27. Puputti, Aleks.	25.28	3.—	22.28
28. Penttinen, Hannes	23.—	—30	22.30
29. Siirinen, Juho	31.—	8.30	22.30
30. Hirvonen, Antti	32.40	10.—	22.40
31. Nykänen, Pekka	24.12	1.30	22.42
32. Lamberg, Antti 2	29.31	6.30	23.01
33. Kuokkanen, Juho	30.44	7.30	23.14
34. Anuveroff, Jaakko	24.48	1.30	23.18
35. Hiikamo, Vilho	25.22	2.—	23.22
36. Raatikainen, Henrik	29.03	5.30	23.33
37. Vauramo, Juho	25.03	1.30	23.33
38. Sarkalainen, Kalle	25.10	1.—	24.10
39. Pirhonen, Juho	26.11	1.30	24.41
40. Lempinen, Pekka	30.45	5.—	25.45
41. Heinonen, Rikhart	26.04	—	26.04
42. Virkkunen, Yrjö	27.19	1.—	26.19
43. Lempinen, Jaakko	39.27	13.—	26.27
44. Kuha, Mikko	27.07	—30	26.37
45. Makkonen, Aug.	28.09	1.30	26.39
46. Nyberg, Herman	27.10	—30	26.40
47. Pesonen, Antti	33.25	6.30	26.55
48. Nuikka, Juho	42.31	15.—	27.31
49. Kotivuori, Nikolai	31.26	3.30	27.56
50. Hämäläinen, Juho	41.19	13.—	28.19
51. Sarkalainen, Stepan	33.43	5.—	28.43
52. Talma, Viktor	28.52	—	28.52
53. Pauloff, Mikko	32.10	3.—	29.10
54. Kaarasto, Mikko	32.49	3.—	29.49
55. Kerho, Pekka	33.45	2.30	31.15
56. Tukio, Matti	37.06	5.30	31.36
57. Lunna, Aleks.	32.19	—	32.19
58. Gerasimoff, Grigori	36.16	3.—	33.16
59. Piilola, Viljam	35.55	2.—	33.55
60. Haikonen, Juho	35.21	1.—	34.21
61. Nyman, Kalle	47.08	12.30	34.38
62. Jaatinen, Juho	44.07	9.—	35.07

63. Kuha, Pekka	46.47	1.30	45.17
64. Kiema, Ivan	1.01.55	13.—	48.55

Naiset.

Alle 35-vuotiaat.

(10 palkintoa.)

1. Jouhki, Niina	aika	23.55
2. Koponen, Impi	«	23.56
3. Auvinen, Mirjam	«	24.48
4. Väistö, Siiri	«	25.29
5. Valkonen, Siiri	«	26.13
6. Tynkkynen, Airi	«	27.05
7. Levonen, Hilja (ikähyvytyks 2 min.)	«	27.30
8. Hietala, Niina	«	27.38
9. Kauppinen, Aino	«	27.46
10. Ohvo, Anna	«	27.48
11. Kauranen, Aino	«	28.40
12. Salminen, Aili	«	30.01
13. Ojala, Klaudia	«	30.29
14. Kantelinen, Elsa	«	31.31
15. Ohvo, Olga	«	31.35
16. Laitinen, Hilma	«	32.20
17. Ohvo, Rauha	«	32.49
18. Salmela, Martta	«	33.05

Yli 35-vuotiaat.

(10 palkintoa.)

	Hiihto- aika.	Ikähy- vitys.	Tulos.
1. Rapi, Maria	15.53	4.40	11.13
2. Anuveroff, Aino	13.47	1.20	12.27
3. Mäkinen, Hilma	12.55	—	12.55
4. Ohvo, Ida	15.08	1.20	13.48
5. Padatsu, Hulda	14.39	—40	13.59
6. Tynkkynen, Maria	18.25	4.20	14.05
7. Kiema, Niina	14.29	—20	14.09
8. Pohjalainen, Hilma	17.19	2.—	15.19
9. Jurvanen, Saara	17.05	1.40	15.25
10. Silvennoinen, Jenny	16.25	—	16.25
11. Hakkarainen, Maria	22.11	4.20	17.51
12. Kivinen, Nadesta	20.24	2.20	18.04
13. Istrik, Maria	23.47	2.20	21.27
14. Jaatinen, Elina	22.54	1.20	21.34

60 VUOTTA

täytti huhtikuun 6 p:nä prokuristi Nik. Klee Kymin-
tehtaalla. Hra Klee on syntynyt huhtikuun 6 p:nä
1879. Hän työskenteli vuosina 1896—1914 yhtiön edus-
tajan C. Neanderin apulaisena Pietarissa ja vuosina
1914—21 Kymin Oy:n Pietarin konttorin konttoripääl-
likönä. Syyskuun 1 p:nä 1921 hän tuli virkailijaksi
yhtiön pääkonttoriin ja helmikuun 1 p:nä 1923 kirjeen-
vaihtajaksi myyntiosastolle. Prokuristiksi hänet nimi-
tettiin v. 1937.

URHEILUVALMENNUKSEN PERUSOHJEET.

1. Valmennuksen yleinen kulku.

Kuntoutuminen kunkin kilpailunkauden huippukuntoon kestää tavallisesti n. 3—5 kk. Kullakin harjoituskaudella on valmentautuminen aloitettava vähitellen kevyillä harjoituksilla. Kauden jatkuessa harjoitusten teho ja luku viikossa kasvaa saavuttaakseen kilpailukaudella huippunsa. Kilpailukauden jälkeen ei harjoittelua pidä lopettaa viimeiseen kilpailutilaisuuteen, vaan on harjoitustehoa vähentämällä vähitellen totutettava elimistö lepokauteen. Seuraavaa kilpailukautta ajatellen on harjoitettava kesäkaudella aina lokakuun loppuun saakka.

Suuremmissa mittakaavassa ajatellen on harjoitustehon jakauduttava samalla tavalla. Säännöllinen valmentautuminen voi alkaa kehitysvuosien jälkeen (16—17 v.) hiljalleen ja kevyenä. Ikävuosina 20—25 voi harjoitusteho saavuttaa huippunsa. Yleensä on harjoittelun aina vanhempana oltava kovempaa kuin nuorempana.

Toisaalta tulee kullakin harjoituskerralla jakaa teho samalla tavalla. Harjoitus alkaa hiljalleen verryttelyllä ja vasta ihon lämmitettyä voidaan tehoa ja vauhtia lisätä. Harjoituskerta lopetetaan aina kevyemmällä liikunnalla. Yleensä on huippukunnon pituus suoraan verrannollinen harjoituskauden pituuteen edellyttäen luonnollisesti, että on harjoiteltu oikein. Nopea kuntoutuminen kovalla harjoittelulla voi kyllä onnistua, mutta huippukunto ei ole tällöin kestävä eikä tällainen menettely ole terveydellisesti suinkaan suositeltava. Sama on sanottava kovasta harjoittelusta nuorella iällä. Sängen hyviä tuloksia voidaan saavuttaa nuorella iällä, mutta on arveluttavaa, jos ne on saavutettu kovien harjoittelun kautta.

2. Kuntoutumisen edellytykset.

Kuntoutumisen pohjana on terve, raitis elämäntapa. Elinkunnon vahvistamiseksi on paljon ulkoitava, välitettävä iltavälivientä, syötävä riittävästi jne. On harjoitettava, mikäli mahdollista, säännöllisesti. Hikoiluttavien harjoitusten jälkeen on iho aina puhdistettava lämpimällä vedellä ja karaistava kylmällä. Kuvaaaminen on suoritettava hieromalla verrattain voimakkaasti karkealla pyyhkeellä. Hikoilu on erittäin tärkeä, — harjoitus, jossa ei päästä hikoilemaan, ei anna läheskään täyttä hyötyä. Kuntoutumisen merkinä on lisääntyvä ponnistushalu, harjoitteluinto ja — ruokahalu. Ylikunnon, t.s. liiallisen harjoittelun ensi oireina ovat haluttomuus ja ruokahalun väheneminen. Tällöin on harjoituksia kevennettävä esim. viikoksi. Ylikuntoa ei pidä kuitenkaan sekoittaa laiskuuteen, kuten monasti on asianlaita. Yleensä on parempi harjoitella liian vähän kuin liian paljon. Varsinkin nuorella iällä on harjoitusintoa hillittävä. Harjoituksissa ei pidä koskaan ottaa kaikkeaan irti, — sellainen on jätettävä kilpailutilaisuuteen.

3. Valmennuksen osat.

Harjoittelun pääosat voidaan sisällyttää voimisteluun ja n.s. lenkkeihin (kävely- ja juoksulenkit). Jokapäiväiseen elämään on liitettävä aamuvoimistelu, johon voidaan käyttää oheista ohjelmaa. Aamuvoimistelun pituudeksi riittää 10—15 min. Aamuvoimistelun lisäksi on voimisteltava lenkeillä ja niiden jälkeen. Ulkoharjoituksiin on pukeuduttava lämpimästi, jotta hikoilun alkamista ei tarvitse odotella. Kesälläkin on syytä muistaa aina pukeutua niin, että helposti päästään hikoilemaan harjoittelussa. Lenkeillä voidaan jalkineina käyttää hiihtokenkiä, mutta murtomaajuoksussa on kuitenkin parempi käyttää kevyempiä jalkineita. Kävely ja juoksu on suoritettava rennosti, irtonaisesti ja mahdollisimman pienellä lihasjännityksellä. Terävään nilkkaponnistukseen on aina kiinnitettävä erikoinen huomio. Nilkkaponnistusta voidaan kehittää esim. pyrählämällä vastamäet ylös. Murtomaajuoksu on suoritettava pehmeällä kangasmaalla, kävely voidaan suorittaa teillä. Hikoiluttavan, t.s. raskaamman harjoituksen jälkeen, siis voimistelun ja ihonpuhdistuksen jälkeen, on edullista levätä makuulla 15—20 min, sekä hieman hieroskella ja ravistella lihaksia. Juoksulenkkejä ei pidä suorittaa aamuisin heti ylösnousta, tällöin on kävely paremmin paikallaan.

4. Kunto ja tyyli.

Valmennus voitaisiin myös eräältä kannalta katsoen jakaa kunto- ja tyyliharjoitteluun, mutta ne kulkevat aina käsikädessä, joten ei ole syytä niitä eroitella. Hyvällä tyyllillä eli tekniikalla ymmärretään ruumiillisten edellytysten, s.o. voiman, nopeuden jne., edullista käyttötapaa. Tyyli on yleensä aina riippuvainen kunnosta, huonokuntoisena on suoritus tyyllillisestikin melkein aina huono. Valmentauduttaessa on aina kiinnitettävä tarpeellinen huomio tyyli-eroihin. Juoksijat ja hyppääjät voivat lenkeillä suorittaa juoksun tyyllillisesti niin oikein kuin suinkin, heittäjät liittävät sensijaan voimisteluunsa paljon tyyliharjoituksia, joiden tarkoituksena on tyylin juurruttaminen varmaksi osaamiseksi. Yleensä on jokaisen liitettävä voimisteluunsa runsaasti erikoisliikkeitä juuri suoritustyylin parantamiseksi. Tällaisia liikkeitä saadaan paloittelemalla lajisuoritus osiin ja yleensä suorittamalla samanlaisia liikkeitä kuin lajin suorituksessa tulee kyseeseen. Pikajuoksijain ja kenttärheilijoiden on erikoisen paljon harrastettava tällaisia liikkeitä.

5. Erikoistuminen, paino jne.

Erikoistuminen määrättyihin lajeihin voidaan alkaa n. 18 v. iässä. Erikoistuminen riippuu luontaisista edellytyksistä, taipumuksista, ruumiin rakenteesta jne. Yleensä on kilpailukaudellakin harrastettava muitakin lajeja, mutta harjoittelussa on pääpaino muutamassa erikoislajissa.

Ruumiin paino lisääntyy yleensä jonkin verran leppokaudella ja vähenee hieman valmennuskaudella. Löytyy kuitenkin sellaisiakin urheilijoita, joiden paino lisääntyy hieman valmennuksen aikana, joten erikoista huomiota ei tarvitse kiinnittää painoonsa. Painoa ei saa koskaan yrittää vähentää esim. syöntiä vähentämällä. On muistettava, että painon lisä merkitsee myös voimien lisäystä. Yleensä paino lisääntyy säännöllisesti jonkin verran joka vuosi. Kasvuikällään painon nousu on aika suuri, mutta lisääntyy paino säännöllisesti vielä kasvuiän jälkeenkin. Tavallisimmin ovat ruumiinvoimat suurimmillaan n. 28 v:n iässä, kestävyys sensijaan on suurimmillaan 30:n ikävuoden jälkeen. Täten voidaan kestävyyslajeissa saavuttaa huipputuloksia vielä «ikämiehenäkin».

Harjoittelu on kokonaisuudessaan saatava tuntumaan hauskalta ja siksi se nopeasti muodostuu kun harjoitteluun päästään kunnolla käsiksi ja hoide-
tran oikein. Tällöin on edistymisen myös varma. Kun harjoittelu on päässyt esim. keväisin kunnolla vauhtiin, muodostuvat harjoituskerrat suorastaan tarpeeksi eikä ohjelman läpiviennissä ole mitään vaikeuksia. On yleensä aina tarkattava harjoittelun vaikutusta kuntoon ja mielentilaan sekä sen mukaan järjesteltävä valmennustaan. On usein myös henkisesti keskittävyyttä harjoituksissa, se kehittää irtiottokykyä ja keskittymistä kilpailuja varten. Veltto ja laiska harjoittelu ei lisää kuntoa; ripeyttä ja riiskuutta on opittava lisäämään irtoneisuuden ja jännittämättömyyden silti kärsimättä. On muistettava, että valmentautuminen on parhainta, hausointa ja — halvinta terveydenhoitoa!

KEVÄTVALMENNUS.

1. Juoksijat ja hyppääjät.

Harjoittelussa on aina pyrittävä lisäämään herkkyyttä. Herkkyyttä vähentäviä, junaavia harjoituksia on vältettävä. Tämän johdosta ei koskaan saa harjoitella väsyksiin. Tarvittava kestävyys saadaan kestäväällä, hiljaisella harjoittelulla, jossa pyrähdykset ja hissutelu sekä tasottava kävely vuorottelevat.

A. Voimisteluun lisätään runsaasti nilkkoja vahvistavia hyppelyjä. Polven nostoa ja jalan täydellistä ojennusta ponnistuksessa on erikoisesti tähdennettävä. Venytysliikkeitä eteen ja taakse on paljon myös käytettävä askeleenoton helpottamiseksi ja revähdysten ehkäisemiseksi. Nopeusliikkeitä, siis juoksua matkivia liikkeitä, käsille ja jaloille samoin runsaasti. Hyppääjät suorittavat ponnistusliikkeitä.

B. Lenkit ovat enimmäkseen juoksulenkkejä, joiden aikana kävellään jonkin verran. Kävelyvauhti ei saa olla kovempi kuin 8.30 min./km. Lenkeillä hissutellaan, pyrähdellään, jonka lomassa kävellään väsymisen ja kangistumisen ehkäisemiseksi. Lenkeillä on myös silloin tällöin voimisteltava. Voidaan harjoitella myöhemmin keväällä vaikkapa joka päivä, mutta

tällöin ovat harjoitukset vastaavasti kevyempiä. Sopivaa on harjoitella 3—5 kertaa viikossa, lenkkien pituus 2—4 km. (ajassa 20—40 min.) Lenkeillä on hyppääjien suoritettava pehmeillä paikoilla runsaasti hyppelyä ponnistusliikkeen ponnistuksen vahvistamiseksi. On edullista myös suorittaa kerran viikossa hieman pitempi lenkki, jonka aikana kävellään runsaammin vauhdin ollessa hitaamman.

2. Keskimatkojen juoksijat:

Harjoittelu on paljon kovempaa kuin pikajuoksijoilla. Kullakin harjoituskerralla harjoitellaan runsaammin ja kovemmin. Kestävyyden saamiseksi on aikaa käytettävä harjoitteluun paljon enemmän kuin pikajuoksijat käyttävät.

A. Voimistelu on samantapaista kuin pikajuoksijoilla.

B. Päähuomio on kiinnitettävä lenkkeihin. Kävelylenkit: n. 2—3 kertaa viikossa 5—8 km. juoksumat-
kasta riippuen. Kerran viikossa aina pitempi lenkki, jolloin vauhti on hitaampi. Yleensä voi vauhti olla kävelyssä n. 7.00—8.00 min./km. Juoksulenkit: 2—3 kertaa viikossa. Lenkkien alussa ja lopussa kävel-
lään, pituus 2—6 km. Juostaan pyrähdellen n. 15—20 kertaa, pyrähdysten pituus 50—100 m., pyrähdys-
sien lomassa kävellään aina saman verran. Murto-
maille päästessä vähennetään kävelyä ja lisätään mur-
tomaa juoksua, jossa matkan tulee aina olla kilpailu-
matkaa pitemmän, mutta vauhdin hitaamman.

3. Heittäjät.

Harjoittelu tähtää nopeuden, voiman ja tekniikan li-
säämiseen. Kestävyyden tavoittelu on jätettävä tyystin pois.

A. Voimisteluun liitetään runsaasti jalkoja vah-
vistavia hyppelyjä ja paljon heittotapailuja, s.o. «pai-
kaltaheittoja» ilman välinettä. Näitä tyyli-
liikkeitä on suoritettava joka päivä n. 20—30 kertaa aina perä-
kään. Mikäli on tilaisuutta, on heiteltävä paljon kun-
topalloa.

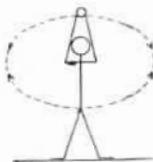
B. Lenkit. 2—3 kertaa viikossa 2—3 km., lenkeillä
käyvät keihäänheitäjät runsaimmin. Lenkit suori-
taan samaan tapaan kuin pikajuoksua varten, mutta
enemmän tehostaen hyppelyjä pehmeillä ja vähen-
tämällä pyrähdysliikkeitä. Ei harjoitella väsyksiin.

VOIMISTELUOHJELMA

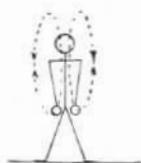
Seuraava voimisteluohjelma soveltuu kaikille urhei-
lijoille perusohjelmaksi. Kotivoimistelu on suoritettava
säännöllisenä aamuvoimisteluna heti ylösnousun jäl-
keen tuuletetussa huoneessa. Voimistellaan yläruumis
paljaana. Voimien mukaan voidaan ohjelman suori-
tuksessa lisätä vauhtia ja määrää. Liikkeet on aina
suoritettava ripeästi ja tarmokkaasti.

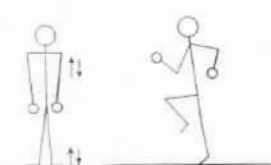
- I. Paikallakäyntiä nostaen polvea edessä vaakatasoon ja nousten samalla toisen jalan varpaille sekä heiluttaen käsiä eteen-taakse vaakatasoon. — 1—2 min.

- II. Leveä haara-asento, kädet ylhäällä yhdessä. — Vartalon laajarataista pyöritystä kumpaankin suuntaan. — 20 kertaa.

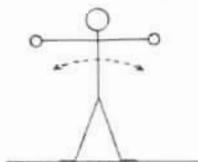
- III. Leveä haaraseisonta. Kätten pyöritystä kumpaankin suuntaan laajassa ympyrässä. Kädet pidetään pyörityksen aikana alhaalla, edessä ja ylhäälläkin yhdensuuntaisina. — 20 kertaa.

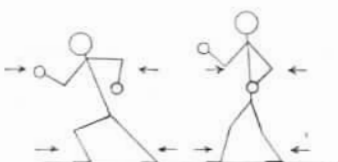
- IV. Tasajalkahyppelyä ja paikallajuoksua vuorotellen. Hyppelyn aikana ravistellaan hartioita ja käsivarsia. Juoksussa nostetaan polvi melkein vaakatasoon ja ponnistetaan jalka suoraksi. Ponnistus on suoritettava terävästi. — 1—2 min.

- V. Haaraseisonta. Vartalon taivutuksia eteen—alas ja taakse—ylös heittäen samalla käsiä yhdensuuntaisina taivutusten suuntiin alas—taakse—ylös ja ylös—taakse. Sisäänhengitys taaksetaivutuksessa ja uloshengitys aina eteenpäintaivutuksessa. — 20 kertaa.

- VI. Leveä haaraseisonta, kädet ojennettuina sivulle ulos. Syviä sivutaivutuksia kumpaankin suuntaan. — 20 kertaa.

- VII. Käyntihyppelyä paikalla käyttäen käsiä kuten juoksussa. Voimien mukaan voidaan pidentää hyppyaskeleita ja laskeutua kullakin hyppyllä alemmas. — 1—2 min.

- VIII. Haaraseisonta. Vartalon kiertoa vasempaan ja oikeaan heittäen käsiä vaakatasossa aina kierron suuntaan. — 20 kertaa.

Oy. Läskelä Ab:n tehtaitten väliset hiihtokilpailut

johtaja H. Hinnerichsen'in lahjoittamasta uudesta kiertopalkinnosta pidettiin Leppäkoskella maaliskuun 12 p:nä alkaen klo 10. Aikaisemman kiertopalkinnon on Leppäkosken tehdas jo voittanut omakseen. Kilpailu tapahtui tällä kertaa mitä edullisimmissa olosuhteissa kauniina keväisenä pakkasaamuna. Rata oli vaikeata murtomaata ja 17 km. pituinen, kulkien Leppäkoskelta Läskelän kautta takaisin sinne. Läskelässä otettujen väliaikojen perusteella voitiin varmistua Leppäkosken jo etukäteen odotetusta voitosta. Läskelän ja Sahan joukkueiden kamppailua toisesta sijasta sensijaan seurattiin suurella jännityksellä. Väliaikojen perusteella uskottiin Sahan voittavan, kuten lopullisesti kävikin, mutta paljon ylivoimaisemmin, kuin kukaan osasi aavistakaan. Kutakin tehdasta edusti 13 hiihtäjää, joista 10 parhaan tulos laskettiin joukkue-tulokseksi, jotka olivat:

1. Leppäkosken tehdas	12.10.48
2. Saha	12.39.25
3. Läskelän tehdas	13.28.13

Parhaat mieskohtaiset tulokset olivat:

1. Vanninen, K.	Leppäkoski	1.08.56
2. Vanninen, E.	«	1.09.54
3. Tolvanen, T.	«	1.10.21
4. Jaatinen, V.	«	1.12.05
5. Karhu, A.	«	1.12.53
6. Sormunen, K.	«	1.13.01
7. Valkonen, T.	Saha	1.13.27
8. Niiranen, K.	Leppäkoski	1.13.27
9. Kuokkanen, H.	Saha	1.13.30
10. Kiema, K.	«	1.13.33
11. Pakarinen, O.	Läskelä	1.13.56
12. Sergejeff, A.	Saha	1.14.21
13. Rinne, A.	Läskelä	1.14.25
14. Saavalainen, E.	Saha	1.14.31
15. Tolvanen, V.	Leppäkoski	1.16.05
16. Lamberg, E.	Läskelä	1.16.38
17. Peltola, Y.	Leppäkoski	1.16.44
18. Jolkkinen, S.	«	1.17.22
19. Kauranen, U.	Saha	1.17.27
20. Valkonen, J.	«	1.17.42

- IX. Nousu varpaille, vartalon täydellinen ojennus, kätten vienti sivutietä ylös yhteen, lihasten kevyt jännitys ja sisäänhengitys. Tästä laskeudutaan mahdollisimman nopeasti rentouttaen lihakset kyykkyyn vieden kädet sivutietä alas lattiaan jalkojen viereen. Samalla suoritetaan uloshengitys. Siirtyminen äärimmäisiin asentoihin, joihin pysähdytään hetkeksi, on suoritettava mahdollisimman nopeasti ja perusteellisesti. — 6—8 kertaa.

Kymin Oy:n kesäurheiluo- hjelma.

Kymin Oy:n urheiluo-
hjelma täksi kesäksi on huo-
mattavasti laajentunut entisestään. Uusia kilpailumu-
otoja on liitetty ohjelmaan ja entisiä on laajennettu.
Ohjelma on kokonaisuudessaan seuraava:

I. MIEHET:

Toukokuu: Viestinjuoksu Voikka—Kuusankoski.
Juoksu suoritettiin osastojen välisenä. Viestinosuudet
olivat eripituisia, joten osastot voivat sijoittaa jouk-
kueisiin sekä lyhyemmän että pitemmän matkan juok-
sijoita.

Touko—kesäkuu: Osastojen väliset jalkapallokilpai-
lut entisin sarjoin.

Heinäkuu: Osastojen väliset yleisurheilukilpailut
entisin sarjoin.

Heinäkuu: Osastojen väliset yleisurheilukilpailut la-
jeina 100 m., 400 m., 3.000 m., kuulantöytä, keihään-
heitto, korkeushyppy, pituushyppy ja viestinjuoksu 4
× 100 m. Kutakin osastoa edustaa kussakin lajissa
kaksi kilpailijaa.

Heinä—elokuu: Osastojen välinen prosenttiuinti mat-
kana 50 m. Kilpailujen yhteydessä suoritetaan myös
viestintuinteja.

II. NAISET:

Heinäkuu: Osastojen väliset pesäpallokilpailut.

Heinä—elokuu: Osastojen välinen prosenttiuinti
viestintuinteja.

III. POJAT:

Pojille tullaan kunkin kesäkuukauden alussa järjes-
tämään useissa sarjoissa yleisurheilukilpailuja. Sitä-
paitsi on jokaisen pojan yritettävä hankkia itselleen
uimamerkki, johon vaaditaan 50 m:n uinti.

25 vuotta

Kymin Oy:n palveluksessa

tuli viime talvena olleeksi prokuristi Allan Björk,
joka nykyisin työskentelee kirjeenvaihtajana myynti-
osastolla.

Hra Björk on syntynyt huhtikuun 22. p:nä 1891 Ha-
minassa. Saatuaan v. 1910 päästötodistuksen 9-luok-
kaisesta Brobergin Yhteiskoulusta Helsingissä hän opis-
keli 1½ vuotta Dresdenin kauppakorkeakoulussa ja
toimi sen jälkeen yhden vuoden Pohjoismaiden Yhdys-
pankin pääkonttorissa Helsingissä. Kymin Oy:n pal-
velukseen hän tuli tammikuun 19 p:nä 1914 pääkont-
torin ensimmäisen kassanhoitajan väliaikaiseksi apu-
laiseksi. Maaliskuun 11. p:nä 1914 hän siirtyi kir-
jeenvaihtajaksi myyntiosastolle, toukokuussa 1917
kirjeenvaihtajaksi osto-osastolle, elokuun 1 p:nä 1918

Kymi-yhtymän urheilutoiminta.

HUOMATTAVIA MUUTOKSIA.

Kymi-yhtymän kuninkuushiihtojen yhteydessä
Kärkkilässä helmikuun 11 p:nä pidettiin samalla ur-
heilutoimintaa käsittelevä kokous, jossa Kissakoskes-
lukuunotamatta kaikki tehtaat olivat edustettuina.
Kokouksessa tehtiin muutamia huomattavia muutoksia
kilpailutoimintaohjelmaan. Nämä muutokset on yh-
tymän johto nyttemmin vahvistanut ja on kilpailu-
ohjelma seuraava:

I. Kuninkuushiihdot:

Tehtaat on suuruuden perusteella jaettu kahteen
luokkaan, jolloin tehtaita, joiden palveluksessa ole-
vien miesten luku on vähintään 500, edustaa 9 hiihtä-
jää, joista 6:n tulos huomioidaan joukkuekilpailussa,
ja tehtaiden, joiden palveluksessa olevien miesten luku
alittaa 500, edustus on vastaavasti 6 ja 4. — V:n 1940
kuninkuushiihdot järjestää Voikaan Tehdas.

II. Yleisurheilu:

Suurimmat muutokset koskevat yleisurheiluo-
hjelmaa, jossa luovuttiin suppeasta 3-ottelusta.

1. L a j i t: 100 m., 400 m., 3.000 m., kuulantöytä,
keihäänheitto, korkeushyppy, pituushyppy. Viestin-
juoksu (100—200—300—400) on edelleen ohjelmassa ja
on siinä oma kiertopalkinto.

2. E d u s t u s: Kutakin tehdasta edustaa kussa-
kin lajissa 2 kilpailijaa, joiden keskitulos muodostaa
tehtaan tuloksen. Saman miehen kilpailuoikeutta ei
ole rajoitettu. Edustusjoukkueen suurin vahvuus on
15. 3.000 m:n juoksussa saa edustajia olla 3.

3. P i s t e l a s k u: Kussakin lajissa annetaan teh-
taille pisteitä keskitulosten perusteella siten, että lajis-
saan paras saa 10, seuraava 9 jne. Tasatuloksen sat-
tuessa jaetaan viereisten sijojen pisteet. Kiertopal-
kinnon voittaa suurimman yhteispistemäärän saavut-
tanut tehdas. Suurin mahdollinen pistemäärä on 70.
— Kilpailuissa noudatetaan SUL:n kilpailusääntöjä.

4. P a l k i n n o t. Kilpailuun entisen 3-ottelun
kiertopalkinnosta. Mieskohtaisia palkintoja jaetaan
kussakin lajissa 5. Kuninkuusarvoa ei enää jaeta.

Jalkapalloilu on edelleen ohjelmassa. — Seuraavat
kesäkilpailut järjestää Kymintehdas.

kirjeenvaihtajaksi Voikaan konttoriin, v. 1919 Voikaan
talousosastolle, tammikuun 1 p:nä 1921 Kymintehtaan
talousosaston päälliköksi, helmikuun 1 p:nä 1922 Ky-
mintehtaan toimisto-osastolle ja tammikuun 1 p:nä
1937 kirjeenvaihtajaksi Kymintehtaan myyntiosastolle.
Prokuristiksi hänet nimitettiin v. 1933.

Hra Björk on kuulunut Kymintehtaitten suojelus-
kuntaan sen perustamisesta saakka ja otti suojeluskun-
nan mukana osaa vapaussotaan Savon rintamalla. Ny-
kyisin hän kuuluu venepäällikkönä Voikaan merisuo-
jeluskuntaan. Hänen mieliharrastuksensa on met-
sästäys.

Yli- ja alivakuutus palovakuutuksessa.

Sanomalehtien tulipalospelostuksissa luemme nykyään ehkä harvemmin, että omaisuus oli vakuuttamatta, mutta tavallisimmin, että vakuutus peittää vahingot tai vakuutus ei peitä vahinkoja. Koska vakuutuksenottajalle, joka tavallisesti ei ole tarkemmin syventynyt näihin kysymyksiin edeltäkäs in, helposti voi sattua yllätyksiä, on ehkä syytä lyhyesti selostaa näitä asioita.

Voinemme ilman muuta sivuuttaa tapaukset, jotka käsittävät vakuuttamatta olevan omaisuuden, ja tarkastaa lähemmin niitä tapauksia, joissa vakuutus joko peittää tai ei peitä vahinkoja. Tällöin on meidän heti aluksi tehtävä ero vakuutussumman ja vakuutusarvon välillä. Vakuutussumma on se korkein määrä, minkä vakuutuksenantaja vahingon sattuessa voi joutua korvaamaan ja jonka mukaan vakuutusmaksut on suoritettava, ja useimmiten määrää omistaja itse tämän summan suuruuden. Vakuutusarvo taas on omaisuuden arvo laskettuna käypään hintaan vahingon sattuessa. Usein laaditaan rakennuksista ja koneista etukäteen arvio ja tällöin on vakuutussummana vakuutusarvo niin kauan kuin hintataso, ikä tai kuluminen ei aiheuta mitään muutoksia. Huonona aikana voi siis vakuutussumma hyvänä aikana päätetyssä vakuutuksessa olla vakuutusarvoa korkeampi, ja päinvastoin on hyvänä aikana vakuutussumma huonona aikana päätetyssä vakuutuksessa vakuutusarvoa alempi, ellei muutoksia vakuutussummaan nähden ole tehty. Edellisessä tapauksessa puhutaan ylivakuutuksesta ja jälkimmäisessä tapauksessa alivakuutuksesta.

Oletamme nyt, että palovahinko kohtaa ylivakuutettua omaisuutta. Täysvahingon sattuessa ei omistaja tällöin kuitenkaan saa korvauksena koko vakuutussummaa, vaan vakuutusarvon suuruisen määrän, koska vakuutus muuten tuottaisi voittoa, mikä olisi vastoin palovakuutuksen periaatetta. Osavahingon sattuessa lasketaan korvaus samojen perusteiden mukaan suhteessa vahingon suuruuteen. Esimerkki: Erään rakennuksen vakuutussummaksi on mer-

kitty 120.000 mk., mutta tulipalotapauksessa on sen arvo silloisen hintatason mukaan 80.000 mk. Täysvahingon sattuessa maksetaan korvauksena 80.000 mk. ja vahingon ollessa esim. 50 % rakennuksen arvosta maksetaan korvauksena 40.000 mk.

Palovahingon kohdatessa alivakuutettua omaisuutta saa omistaja täysvahingon sattuessa tietenkin koko vakuutussumman, mutta koska vakuutusarvon vakuutussummaa ylittävälle määrälle ei ole otettu vakuutusta, katsotaan omistajan itse vastaavan tästä määrästä ja on hänen siksi myös itse kannettava tälle osalle lankeava vahinko. Osavahingon sattuessa lasketaan korvaus suhteellisuus eli »pro rata» säännön mukaan, joten se on niin suuri osa vahingosta kuin vakuutussumma on vakuutusarvosta. Esimerkki: Erään rakennuksen vakuutussummaksi on merkitty 80.000 mk., mutta tulipalotapauksessa on sen arvo silloisen hintatason mukaan 120.000 mk., joten rakennus on vakuutettu vain 2/3 arvostaan. Täysvahingon sattuessa maksetaan korvauksena 80.000 mk. ja vahingon ollessa esim. 50 % rakennuksen arvosta maksetaan korvauksena 2/3 vahingosta eli $\frac{2}{3} \times 60.000 = 40.000$ mk.

Edelläolevasta huomaamme, että vakuutusten suhteen on tärkeitä, että vakuutussumma arvioidaan hintatason mukaan mahdollisimman oikein, pettymysten välttämiseksi, pikemmin vähän korkeammaksi, jos omistaja vahinkotapauksissa ei itse tahdo kantaa osaa vahingosta, mutta ei myöskään liian korkeaksi, jos tahdotaan välttää liikaveloituksesta vakuutusmaksuissa.

50 VUOTTA

täytti maaliskuun 31 p:nä Kymin Oy:n lennätinaseman hoitaja Väinö Westerholm Kuusankoskella. Hän on syntynyt Tammisaarella ja käynyt siellä koulua. Lennätinlaitoksen palveluksessa hän on ollut vuodesta 1906 lähtien työskennellen aluksi Tammisaarella ja myöhemmin Vaasassa vuoteen 1916, jolloin siirtyi nykyiseen toimeensa Kuusankoskella.

Kissakosken hiihto.

Kolmannen kerran kilpailtiin Kissakosken tehtaalla johtaja E. Klailen lahjoittamasta kiertopalkinnosta työosastojen kesken maaliskuun 12 p:nä. Kilpailuja suosi raikas talvinen pakkassää. Hiihto tapahtui Kissakosken koululta ja oli lähtöpaikalla 38 hiihtäjää, joista 2 yli 60-vuotiaista, nimittäin Justus Ukkonen ja Justus Pynnönen. Matka oli yli 5 km. helpohkoa murto-maata.

Osastojen välisen kilpailun voitti tänäkin vuonna kuorimaosasto kuoriuttuaan 94,42 pistettä, joskin puuhiomo-osasto oli aivan kintereillä, hiottuaan 94,30 pistettä. Senpä takia käytiinkin jälkikeskustelussa monta jos ja jos sanoilla alkavaa selvittelyä. Muut osastot olivatkin kunnioitettavan matkan päässä, kuten seuraa:

3. Korjauspaja	73.21 pist.
4. Maanviljelysosasto	66.46 «
5. Ulkotyö- ja uitto-osasto	62.85 «
6. Konttori	49.33 «

Yksityiset palkinnot, huomioonottaen ikähyvitykset, jakaantuivat seuraavasti:

1. Armas Kivinen kuorijat, 24.16 — 4.40 =	19.36,
2. Arne Valkonen, puuhiomo, ilman ikähyv.	20.57,
3) Adam Tillonen, kuorijat, 28.25 — 7.— =	21.25,
4. Valdo Aronen, korjausp., 28.45 — 7.20 =	21.25,
5) Kasper Hurri, 27.46 — 6.— =	21.46,

Seuraavina olivat 7. Viljo Vitikka 22.11, 8) Santeri Manninen 22.24, 9. Väinö Ukkonen 24.25 — 2.— = 22.25, 10. Einar Hurmalainen 23.22 — —.40 = 22.42, 11. Väinö Pynnönen 23.24 — —.40 = 22.44, 12. Väinö Arkko 25.49 — 3.— = 22.49, 13. Aulis Susimäki 23.18, 14. Sulo Tanntu 23.57, 15. Kalle Suuronen 29.59 — 6.— = 23.59, 16. Heikki Soikkeli 26.15 — 2.— = 24.15, 17. Jorma Tuominen 25.00, 18. Juho Ahvenainen 27.41 — 2.40 = 25.01, 19. Arvid Aalto 33.27 — 8.20 = 25.07, 20. Gunnar Aronen 25.13, 21. Veikko Tanntu 25.15, 22. Viljo Ukkonen 25.27, 23. Armas Jukarainen 26.31 — —.40 = 25.51, 24. Hugo Mynttinen 26.07, 25. Kustaa Toriainen 35.34 — 9.— = 26.34, 26. Sulo Pynnönen 28.46 — 2.— = 26.46, 27. Kustaa Inkeröinen 33.51 — 6.40 = 27.11, 28. Eemil Heinonen 34.08 — 6.40 = 27.28, 29. Pekka Soikkola 33.53 — 5.— = 28.53, 30. Aug. Liukonen 37.00 — 7.20 = 29.40, 31. Justus Björninen 34.28 — 3.40 = 30.48, 32. Rikhard Vitikka 38.45 — 7.20 = 31.25, 33. Sulo Väärni 31.28, 34. Kustaa Hurmalainen 39.13 — 7.40 = 31.33, 35. Justus Pynnönen 42.24 — 10.— = 32.24, 36. Salomon Ripatti 43.07 — 9.40 = 33.27, 37. Aug. Meitsalo 40.40 — 6.20 = 34.20, 38. Justus Ukkonen 54.50 — 10.40 = 44.10.

Kaikki hiihtäjät hiihtivät matkan loppuun. Palkinnot jakoi konttoripäällikkö Yrjö Helenius.

Juantehtaan palokunnan hiihdot.

Juantehtaan palokunnan tavanmukaiset hiihdot pidettiin viime talvena helmikuun 26. päivänä. Matka oli noin 6. km. ja kilpailtiin kahdessa sarjassa, nimittäin ukkomiehet ja raskas sarja sekä poikamiehet ja kevyt sarja. Tämän lisäksi oli kilpailu pojille alle 16 v. ja alle 13 v. Harrastus kilpailuun oli suuri, sillä palokuntalaisia hiihti yhteensä 12 ja poikia oli kaikkiaan 22 ladulla. Tulokset olivat:

Ukkomiehet:

1. Martti Korhonen,	aika 29.40
2. Jaakko Pirinen,	« 33.08
3. Viljo Savolainen,	« 35.55
4. Heikki Räsänen,	« 37.39
5. Einari Pitkänen,	« 41.50
6. Einari Lipponen,	« 41.54

Poikamiehet:

1. Pentti Mustonen,	aika 31.09
2. Toimi Pirinen,	« 32.34
3. Pentti Myöhänen,	« 32.59
4. Onni Heikkarainen,	« 33.26
5. Toivo Heikkinen,	« 35.10
6. Veikko Myöhänen,	« 36.33

Pojat alle 16 v.:

1. Pentti Taskinen,	aika 21.32
2. Erkki Lampi,	« 22.12
3. Eino Koponen,	« 22.26
4. Eelis Pirinen,	« 22.32
5. Veijo Miettinen,	« 22.33
6. Vilho Kuosmanen,	« 23.13
7. Armas Pirinen,	« 23.48
8. Olavi Riekkinen,	« 24.05
9. Hannes Martikainen,	« 24.20
10. Lahja Kortelainen,	« 24.32
11. Toimi Rönkkö,	« 25.18

Pojat alle 13 v.:

1. Esa Hyvärinen	aika 11.00
2. Viljo Tuppurainen	« 11.25
3. Pauli Martikainen,	« 11.34
4. Olavi Heikkinen,	« 12.15
5. Kalle Lyytikäinen,	« 12.19
6. Eljas Koponen,	« 12.37
7. Erkki Karppinen,	« 12.39
8. Tauno Kekäläinen,	« 12.48
9. Veikko Hiltunen,	« 12.54
10. Marssel Riekkinen,	« 13.25
11. Vilho Myöhänen,	« 14.17

Palokuntalaiset kilpailivat myöskin komppanioitten välisestä kiertopalkinnosta, ja voitti sen III komppania ajalla 1.36.51. Toiseksi tuli I kompp. ajalla 1.38.16 ja kolmanneksi II kompp. ajalla 1.47.11.

Hyvätuloksiset kutomakurssit

järjestettiin Kymin Oy:n toimesta viime talvena Kuusankoskella.

Kurssilaiset valokuvattuina yhdessä opettajansa, nti Sylvi Uusitalon kanssa (eturivissä viides oikealta).

Viime talvena järjestettiin Kuusankoskella Kymin Oy:n toimesta kutomakurssit, jotka olivat tarkoitettut ensi sijassa yhtiön palveluksessa oleville naistyöläisille ja työmiesten vaimoille. Osanotto kursseille oli ilahduttavan runsas, jopa siinä määrin runsas, ettei kaikkia pyrkineitä voitu näille ensimmäisille kursseille vastaan-

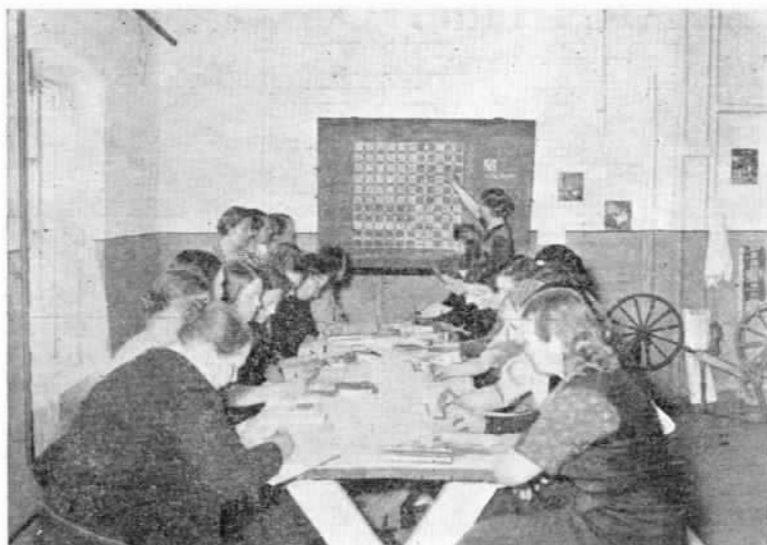
Ryhmä kurssilaisia töittensä ääressä.

ottaa. Tarkoitusta varten luovutti yhtiö huoneiston, johon sijoitettiin kangaspuita kymmenkunta. Niiden ääressä työskenteli päivittäin vuorotellen noin 40 naista. Ensimmäinen ryhmä aloitti työnsä jo klo 7 aamulla ja viimeiset kurssilaiset poistuivat vasta klo 11 tienoissa illalla. Opettajana toimi nti Sylvi Uusitalo, jolla on tällä alalla pitkäaikainen kokemus takanaan. Opetus oli sekä käytännöllistä että tietopuolista ja annettiin sitä kutomisen ohella myös värjäämisessä. Tarveaineet hankkivat kurssilaiset itse ja etupäässä käytettiin konefilttiä, jonka he saamiensa ohjeitten mukaisesti purkivat ja värjäisivät kotonaan. Yhteisostolla hankittiin peltavaa ja villalankaa. Mallit tilattiin tunnetuilta tekstiilitaiteilijoilta ja saivat kurssilaiset itse valita mallin työtään varten.

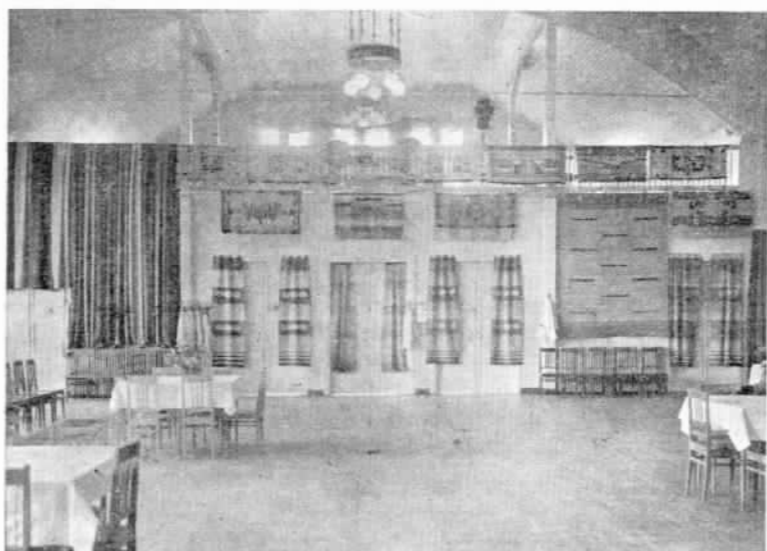
Kurssien johtaja nti Uusitalo kertoi edustajallemme, jolla oli tilaisuus pistäytyä kurssihuoneistossa, että kurssilaiset osoittivat kiitettävää harrastusta kursseja kohtaan ja että he ihmeteltävän nopeasti edistyivät niin työtaidossa kuin mallien ja värien valinnassakin. Tästä oli tuloksena, että kursseilla, jotka tällä kertaa kestivät vain noin 3 kuukautta, saatiin siinä määrin töitä valmiiksi, että ne voitiin asettaa näytteille Seuratalolle kaiken kansan ihailtaviksi. Tämä näyttely oli sitten avoinna yleisölle sunnuntaina huhtikuun 23 p:nä ja täytyy sanoa, että se miellyttävällä tavalla yllätti kaikki näyttelyssä kävijät. Jo se, että niin lyhyessä ajassa oli saatu niin paljon kaunista aikaan, vaikka tekijöinä oli etupäässä «alokkaita» kankaankutomisen alalla, herätti ihmettelyä. Mutta vielä enemmän aihetta ihmettelylle antoi töiden laatu ja värien sopusointuinen käsittely, joka oli harvinaisen onnistunutta. Monet ryijyt, matot, verhot ja leposohvanpeitteet, pöytä- y.m. liinat sekä leninki- ja kävely-pukukankaat kuin myös muutkin näytteillä olleet kurssilaisten aikaansaannokset kilpailivat keskenään kauneudessa. Valitettavasti eivät tähän kirjoitukseen liittyvät kuvat ole värikuvia, joten ne eivät kykene antamaan oikeaa kuvaa näyttelyesineistä.

Näyttely, jossa päivän mittaan kävi runsaasti yleisöä, oli kunniaksi sekä kurssilaisille, että heidän taitavalle ja tarmokkaalle opettajalleen, nti Uusitalolle, joka oli täysin ansainnut kurssilaisilta saamansa muistolahjan sekä sitä seuranneet kiitokset.

Syksyllä alkavat samanlaiset kurssit Voikaalla marraskuun tienoilla ja kestävät kevääseen. Seuraavana syksynä ne jatkuvat taas Kuusankosken puolella, mutta uusille kursseille ei oteta aikaisemmilla kursseilla olleita, jos pyrkijöitä, kuten todennäköistä on, muutenkin ilmenee tarpeeksi.

Oppitunti värien
sommittelussa.

Kurssitöitten näyttelystä
Seuratalossa.

Ryijyjä y.m. kudonnaisia
näytteillä.

JUANTEHTAAN HIIHTO.

Maaliskuun 5 päivänä pidettiin kuudennen Juantehtaan hiihdot. Kuten ennenkin olivat kaikki, jotka vain suksille terveytensä puolesta pystyivät, mukana ja nousi osanottajamäärä lähelle 300.

Tällä kertaa suosi sää erikoisesti katsojia, sillä lämpöasteita oli useita ja sadekin oli lakannut kilpailupäiväksi. Toisin oli hiihtäjille tämä lämmin päivä, sillä todellinen vesikeli vallitsi, joten pelkällä paahdetulla suksella ei päässyt mihinkään. Näinollen katsojijoille oli toinen etu sikäli, että jokainen viipyi kauemmin ladulla, joten katsomista riitti pitemmäksi aikaa.

Eipä siinä kuitenkaan keliä pelätty, vaan lähdettiin matkaan ajatellen, että samanlaista se on naapurillekin ja samanverran lisää hankin saa hikoilla lähdön ja maalin välillä. Tänä vuonna ei oltu oikein varmoja kuka se voittaa osastoista, kun viime vuonna rakennusosasto yllättäen voitti. Sanottiinkin jo kilpailupaikalla, että kyllä ne (kenties tällä tarkoitettiin toimihenkilöitä) järjestävät asiat niin, ettei sama osasto kahta kertaa voita, ennenkuin kierros on mennyt läpi ja kaikkien vuoro on ollut. Kun tulokset sitten saatiin laskettua, todettiin, että Rupsan ja Kaunisharjun maanviljelysosasto oli voittaja ja toisen kerran, niin että nuo puheet eivät olleet paikkaansa pitäviä. Rupsaan joukkueessa hiihtivät varsinkin vanhat miehet hyvin tuoden hyvityksellään paljon pisteitä, mutta eivät nuorelkaan miehet huonosti hiihtäneet. Koko osaston hiihtovahvuus oli 17 ja lusikoita tuli yhteensä 7 kpl., näistä kaksi ensimmäistä palkintoa.

Mieskohtainen voittaja kilpailuissa oli rakennusosaston Martti Korhonen, joka hiihti sarjassa alle 40 vuotta. ja sai ajakseen 6 min. 43 sek. — Lienee paikallaan huomauttaa, että hiihdettävä matka oli kaksi kilometriä.

Tulokset kilpailuissa olivat:

OSASTOJEN VÄLISET:

1. Rupsan ja Kaunisharjun maanviljelys	aika 6 min. 34 sek.
2. Metsäosasto	« 6 « 50 «
3. Konepaja	« 6 « 58 «
4. Kartonkitechdas	« 7 « 12 «
5. Voima ja varasto	« 7 « 13 «
6. Rakennusosasto	« 7 « 15 «
7. Tehtaan maanviljelys	« 7 « 18 «
8. Puuhiomo	« 7 « 25 «
9. Virkailijat	« 7 « 52 «
10. Kuljetusosasto	« 8 « 7 «

Rupsan ja Kaunisharjun maanviljelysosasto sai siis toisen kiinnityksen insin. T. Timgrenin lahjoittamaan kiertopalkintoon.

YKSITYISTULOKSET:

Naiset alle 40 v.:

1. Iida Mustonen,	Virkailijat	8 min. 51 sek.
2. Irja Räsänen	Rakennusos.	9 « 08 «
3. Hilda Heikkinen, ..	Puuhiomo	9 « 21 «
4. Martta Antikainen,	Kartonkitechd.	9 « 39 «
5. Hulda Leskinen, ..	—«—	10 « 06 «
6. Irja Soininen,	Metsäosasto	10 « 28 «
7. Helmi Hiltunen, ..	Kartonkitechdas	
8. Anni Karppinen, ..	Puuhiomo	
9. Iines Hakkarainen,	Kartonkitechdas	
10. Elina Heikkinen, ..	Puuhiomo	

Naiset yli 40 v.:

1. Hanna Heikkinen, ..	Kartonkitechdas	11.46
2. Hilma Hakkarainen,	Rakennusosasto	12.17
3. Emma Hakkarainen,	Puuhiomo	12.46
4. Hilja Kauppinen, ..	Rupsa	13.48
5. Iida Miettinen,	Rakennusosasto	
6. Iida Toivanen,	Puuhiomo	
7. Maria Hartikainen,	—«—	

Miehet alle 30 v.:

1. Toimi Tuppurainen,	Rakennusosasto	6.59
2. Veikko Karppinen,	—«—	7.00
3. Pentti Mustonen, ..	Konepaja	7.14
4. Viljo Miettinen,	Rakennusosasto	7.17
5. Antto Leivo,	Teht. maanvilj.	7.17
6. Pentti Taskinen, ..	Rupsa	7.20
7. Eino Tossavainen, ..	—«—	7.21
8. Reino Räsänen,	Rakennusosasto	7.25
9. Eino Räsänen,	Konepaja	7.26
10. Soini Rissanen,	Rakennusosasto	7.31
11. Hilmer Horjander,	Kuljetusosasto	
12. Pentti Hölttä,	Kartonkitechdas	
13. Väinö Parviainen, ..	Metsäosasto	
14. Mauno Huusko	Rupsa	
15. Aimo Virtanen,	Kartonkitechdas	

Miehet alle 40 v.:

1. Martti Korhonen, ..	Rakennusosasto (Hiihtokuningas)	6.43
2. Veikko Korhonen, ..	Kartonkitechdas	7.01
3. Eino Vainio,	Rakennusosasto	7.50
4. Eero Lipponen,	Voima ja Varasto	8.00
5. Niilo Tirkkonen, ..	Metsäosasto	8.02
6. Eino Myöhänen, ..	Rakennusosasto	8.02
7. Reino Parviainen, ..	Metsäosasto	

8. Antti Torvinen, Puuhiomo
9. Kalle Leskinen, ... Rakennusosasto
10. Viljo Savolainen, .. Kartonkitehdas

Miehet alle 50 v.:

1. Yrjö Mustonen, Rupsa	8.25
2. Riko Tirkkonen, .. ———	8.48
3. Eemil Hölttä, Kartonkitehdas	8.59
4. Eero Räsänen, Rakennusosasto	9.00
5. Otto Kirkkopelto, .. Teht. maanvilj.	9.05
6. Lauri Hämäläinen, Rakennusosasto	9.08
7. Hannes Leskinen, .. Voima ja Varasto	
8. Aapeli Martikainen, Puuhiomo	
9. Juho Taskinen, Rupsa	
10. Juho Juutilainen, .. Metsäosasto	

Miehet alle 60 v.:

1. Juho Tirkkonen, .. Rupsa	9.51
2. Antti Heikkinen, .. Voima ja Varasto	9.55
3. Fredrik Huusko, .. Rupsa	10.03
4. Gabriel Korhonen, .. Virkailijat	10.13
5. Eetu Lyytikäinen, .. Konepaja	10.14
6. Roobert Leskinen, .. Teht. maanvilj.	10.25
7. Eetu Pöyhönen, Puuhiomo	
8. Juho Rissanen, Metsäosasto	
9. Juho Parviainen, .. Kuljetusosasto	
10. Ville Hyvärinen, .. Rakennusosasto	

Miehet yli 60 v.:

1. Matti Airaksinen, .. Rakennusosasto	10.53
2. Riko Karppinen, .. ———	11.10
3. Matti Mustonen, .. Konepaja	11.27
4. Antti Huovinen, .. Metsäosasto	12.08
5. Aari Hämäläinen, .. ———	12.34
6. Kalle Vääänen, .. Rakennusosasto	
7. Paavo Pasanen, Metsäosasto	
8. Ville Horjander, .. Rakennusosasto	
9. Heikki Karppinen, .. ———	
10. Kusti Hakkarainen, Teht. maanviljelys	

Ikäpalkinnot:**Vanhimmat naiset:**

1. Iida Miettinen, Rakennusosasto
2. Hilma Hakkarainen, ———
3. Emma Hakkarainen, Puuhiomo

Vanhimmat miehet:

1. Kusti Hartikainen, .. Teht. maanviljelys
2. Ville Horjander, ... Rakennusosasto
3. Paavo Pasanen, Metsäosasto

Kuusankosken työväenopiston orkesteri

vietti Sibeliuksen päivänä, joulukuun 8:ntena, 10-vuotisjuhlaansa antamalla Kuusankosken Seuratalossa onnistuneen juhlakonsertin.

Orkesterin perustaminen juontaa alkunsa siitä, että syksyllä 1927 perustettiin työväenopiston yhteyteen viulunsoittokerho, johon liittyi 17 jäsentä. Näille ryhtyi opettaja F. Nyrke antamaan alkeisopetusta, viulunsoitossa. Joulukuun alussa 1928 kuului tähän orkesteriksi muodostuneeseen viulukerhoon 4 ensi viulua, sello, altto ja piano. Vuonna 1929 saatiin lisää klarinetti, v. 1930 huilu, v. 1931 kontrabasso ja äskettäin vielä oboe, joka varsinkin maalaisorkestereissa on melko harvinainen soitin.

Orkesteri, jonka johtajana on koko ajan toiminut opettaja Nyrke ja joka on vuosi vuodelta kohonnut yhä korkeammalle taiteelliselle tasolle, on esiintynyt työväenopiston erilaisissa tilaisuuksissa yhteensä 79 kertaa ja antanut 16 omaa konsertti. Se on myös auliisti avustanut paikkakunnan seurojen ja yhdistysten toimeenpanemissa huvi- y.m. tilaisuuksissa, ja nousee tällaistenkin esiintymisten lukumäärä useihin kymmeneen.

Puupuhaltimet, torvet ja kontrabasson on orkesteri itse hankkinut ja uhrannut niihin varoja noin 13.000 mk. Kymi-yhtiö on säännöllisesti joka vuosi, vuodesta 1931 lähtien, myöntänyt orkesterille avustusta ja myös työväenopisto ja sen toverikunta ovat auliisti tukeneet orkesterin toimintaa. Orkesterin jäsenmäärä on vaihdellut 15—17 vuodessa.

KISSAKOSKEN TEHTAAN V. P. K:N

ryhmien väliset hiihdot konttoripäällikkö Y. Heleniuksen lahjoittamasta kiertopalkinnosta pidettiin helmikuun 25 p:nä. Voittajana suoriutui I ryhmä 76,11 pisteellä. II ryhmä sai 76,41 pistettä. Yksityiset palkinnot jakaantuivat: 1) Lauri Ruhanen. 2) Nestor Relander, 3) Väinö Ukkonen.

Werlan tehtaan ensimmäisissä massahiihdoissa,

Yleiskuva kilpailupaikalta.

jotka pidettiin helmikuun 19 p:nä, oli toistasataa osanottajaa. Kilpailuja oli saapunut seuraamaan harvinaisen runsaslukuinen yleisöjoukko.

Hiihdettävä matka oli miehillä 5 km. sekä naisilla, pojilla ja tytöillä 3 km., Vanhemmille osanottajille laskettiin ikähyvitystä 15 sekuntia 30 ikävuodesta alkaen. Miehiin nähden oli 15 sekunnin ikähyvitys paikallaan, mutta naisille se tuntui olleen liian pieni.

Miesten kiertopalkinnon saivat haltuunsa kahden löysin versta- ja automiehet ja naisten kiertopalkinnon päivä- ja maanviljelysosasto. Kiertopalkinnoista kilpailtaessa otettiin huomioon 5 parhaan edustajan yhteistulos kultakin osastolta.

Osastojen välisessä kilpailussa olivat tulokset seuraavat: Miehet: 1) Kahden löysin versta- ja automie-

Ensimmäinen mies ladulle lähdössä. (N:o 1 oli jäänyt pois).

Miesten ja naisten sarjojen vanhimmat osanottajat.

het 1,49,32. 2) Ulko- ja maanviljelysosasto 1,52,09. 3) Kolmen löysi 2,09,55. — Naiset: 1) Päivä- ja maanviljelysosasto 1,48,12. 2) Kolmen löysi 2,00,32.

Miesten tulokset: Kahden löysin versta- ja automiehet: 1) Y. Tuominen 21,56 — ikähyvitys 2,00 = 19,56. 2) Y. Perttula 21,56 — 0,45 = 21,11. 3) V. Lautamatti 23,37 — 1,15 = 22,22. 4) R. Mäkelä 28,01 — 5,30 = 22,32. 5) T. Pessa 23,47 — 0,15 = 23,22. — Ulko- ja maanviljelysosasto: 1) E. Nikki 22,56 — 3,15 = 19,41. 2) T. Ukkonen 21,19 (ilman ikähyv.). 3) A. Oksanen 25,40 — 3,15 = 22,25. 4) A. Niemi 25,39 — 2,00 = 23,39. 5) V. Kukkola 25,05 (ilman ikähyv.). — Kolmen löysi: 1) H. Kallio 30,19 — 5,45 = 24,24. 2) E. Moberg 24,53 (ilm. ikäh.). 3) V. Mäntynen 25,44 (ilm. ikäh.). 4) E. Vesa 26,12 (ilm. ikäh.). 5) K. Leivo 26,42 (ilm. ikäh.). — Vanhin mieshiihtäjä oli yli 60-vuotias M. Koskinen, jonka aika oli 41,59 — 7,30 = 34,29.

Naisten tulokset: Päivä- ja maanviljelysosasto: 1) E. Rinne 19,54. 2) K. Saarinen 20,05. 3) L. Vilkmann 21,00. 4) I. Markkanen 23,19. 5) H. Laitinen 23,51. — Kolmen löysi: 1) A. Hälikkä 21,38. 2) H. Laiho 23,48. 3) R. Pukkila 24,41. 4) E. Leivo 25,00. 5) E. Pukkila 25,21. — Vanhin naishiihtäjä E. Huttunen, oli iältään yli 55-vuotias ja hänen aikansa oli 45,52 — 6,30 = 39,22.

Tytöt alle 15 vuotta: 1) H. Nikki 19,00. 2) S. Moberg 19,23. 3) E. Mäkelä 21,09. 4) E. Vesa 22,34. 5) S. Rinne 25,19.

Pojat alle 15 vuotta: 1) M. Mäkelä 16,09. 2) K. Volanen 16,39. 3) R. Tanner 16,44. 4) S. Ahvenisto 17,33. 5) R. Saarinen 17,54.

Ensiapukurssit Voikaalla.

Viime talvena järjestettiin Voikaalla ensiapukurssit, joilla johtajana toimi rva Vieno Westerlund. Julkaisemme seuraavassa kolme kurssilaisista otettua valokuvaa.

Ensimmäinen kurssiryhmä.

Toinen kurssiryhmä.

Kirjallinen tentti.

ELÄKKEELLE.

Tämän vuoden tammikuun 12 p:nä siirtyi Anton W e s a n d e r Kymintehtaan korjauspajalta eläkkeelle oltuaan Kymin Oy:n palveluksessa harvinaisen pitkän ajan, nimittäin yhtäjaksoisesti 51 vuotta 4 kk. ja 10 päivää.

Vesander on syntynyt marraskuun 6. p:nä 1864 Iitin pitäjän Lyötilän kylässä ja täyttää siis ensi syksynä 75 vuotta. Kymin Oy:n palvelukseen hän tuli ensin Kymintehtaan selluloosatehtaalta, jota silloin parhaillaan rakennettiin. Kun tehdas valmistui ja aloitti toimintansa, ryhtyi Wesander työskentelemään pahvi- ja kokoojakoneilla. Vuodesta 1912 lähtien hän on ollut viilaajana, toimien kuitenkin selluloosatehtaan koneitten korjaajana koko palvelusajansa, vaikka siirrettiin Kymintehtaan korjauspajan kirjoihin heinäkuun 29 p:nä 1930.

Korkeasta iästään huolimatta on Wesander vielä verrattain hyvissä voimissa. Hänellä on harvinaisen hyvä muisti, ja niinpä kertoi hän edustajallemme m.m. saaneensa ensimmäisessä tilissään palkkaa 85 penniä päivältä, toisessa 1 mk. 25 p. ja kolmannessa jo kokonaista 4 mk. päivältä. Työ oli urakkatyötä. Päivätöissä maksettiin 1 mk. 50 p. tehtaan rakennusaikana ja 1 mk. 75 p. tehtaan käyntiaikana. Mutta työt aloitettiin silloin klo 5,30 aamulla ja lopetettiin vasta ½ 8 illalla. Wesander muistaa saaneensa tänä yli 50 vuotta kestäneenä palveluskautenaan palkankorotuksen kaikkiaan 32 kertaa.

Toivotamme pitkän työpäivän suorittaneelle taitavalle ja uskolliselle uurastajalle leppoisaa elämän ehtoota.

50 VUOTTA

täytti tammikuun 30 p:nä opettajatar Lilli Alida L ö n n b e r g Voikaalla. Hän on syntynyt Sippolassa. Käytyään tyttökoulua Hämeenlinnassa hän meni Jyväskylän seminaariin, mistä sai päästötodistuksen v. 1901. Jo samana vuonna hänet valittiin opettajaksi Voikaan tehtaan kansakouluun, jossa työskentelee edelleenkin.

Nti Lönnberg on osallistunut moniin yhteisiin rientoihin ja erikoisesti on lottatyö ollut hänen sydäntään lähellä. Hän on kuulunut Lotta-Svärd-yhdistyksen Voikaan paikallisosastoon 20 vuotta ja ollut 8 vuotta sen puheenjohtajanakin. Niinkään on hän kuulunut pitkät ajat Kuusankosken Yhteiskoulun johtokuntaan ja ollut aikanaan mukana myös nuorisoseuratyössä. Oman ammattikuntansa rientoihin on hän aina aktiivisesti osallistunut. Vuodesta 1936 lähtien on nti Lönnberg kuulunut jäsenenä Kuusankosken kunnanvaltuustoon.

Maatalouskerhotoiminta varhaisnuorison kasvattajana.

Nuorna vitsa väännettävä.

Nuoret haluavat tehdä työtä, luoda uutta. Ellei nuorilla ole mahdollisuutta työskennellä hyödyllisissä askareissa, käyttävät he aikansa turhaan ja usein heitä itseään ja ympäristöään vahingoittavaan toimintaan. Siksi täytyykin nuorille järjestää puuhailua. He ovat nykyään kansakoulukurssin suoritettuaan usein kuin tuuliajolla. He eivät silloin enää halua olla lasten askareissa, mutta toiselta puolen ovat he aikuisten järjestöihin ja töihin vielä liian nuoria. Heidät pitäisikin siksi koota yhteen nuorten järjestöihin ja heille olisi osoitettava sellaisia tavoitteita, jotka innostavat heitä, mutta jotka vaativat ponnistuksia ja toimintaa.

Tällaista työtä antaa nuorille **maatalouskerhotoiminta, joka pyrkii herättämään heissä harrastusta maa-, metsä- ja kotitaloudellisiin kysymyksiin.**

Kerhotoiminnalla pyritään m.m. kasvavalle polvelle opettamaan vanhempien kunnioitustaita, että nuoret ohjataan omakohtaisesti huomaamaan, ettei mitään rehellistä työtä ole halveksittava. Nuorille näytetään kerhoaskareissa, ettei maanviljelys, karjanhoito, ojankaivu tai muu ruumiillinen työ, enempää kuin äidin auttaminen kodissa ole halpa-arvoista. Kaikissa näissä toimituksissa tarvitaan työteliäisiä käsiä. Siten kerholaiset huomaavat, ettei ole sitä ammattia eikä elinkeinoa, missä ei voitaisi kehittyä. Entistä tarkoituksenmukaisempaa, entistä huolitellumpaa voidaan luoda joka ammatissa ja joka kodissa. Täten kerhotyö opettaa nuoret tekemään ja rakastamaan työtä. Siinä saavat maanviljelijäin lapset oppia usein entistä perusteellisemmin ja monipuolisemmin isänsä ja äitinsä ammatin ja työläisten sekä virkamiesten tytöt ja pojat oppivat niinikään saavuttamansa työtaidon lisäksi oikein arvostelemaan maamme pääelinkeinoa ja sen vaatimuksia.

Kerholainen, joksi pääsee vähintään 12-vuotias ja enintään n. 20-vuotias poika tai tyttö, aloittaa työskentelynsä ottamalla hoidettavakseen vähintään noin aarin alan vihanneksia.

Hän on tämän vanhemmiltaan vuokraamansa kerhopalstan isäntä. Hän muokkaa ja lannoittaa maan, kylvää siemenet, hoitaa kasvit, korjaa sadon ja myy syksyllä vihanneksensa kotiinsa tai naapurille. Kaikki kerhotyönsä tekee nuori yrittäjä vapaa-aikoinaan. Tämä toiminta ei siis saa aiheuttaa sitä, että nuoret laiminlöisivät vanhempiensa auttamisen. Mutta toiselta puolen koetetaan kerhotyössä myös huolehtia siitä, että nuoret saavat nämä vapaa-aikojensa työn tulokset — raha-ansiot — kokonaan omakseen.

Joskin kerhotyö aloitetaan n. aarin suuruisen vihannespalstan viljelyllä, suurenevat kerhopalstat iän ja työtaidon lisääntyessä ja niinikään yleistyvät kerholaisten viljelyspalstoilla vähitellen sellaisetkin kasvit, joista saatavat tuotteet voidaan muuttaa rahaksi myymällä ne kodin ulkopuolelle. Niinpä on etenkin vanhoilla kerholaisilla usein myyntiä varten viljeltävänä peltokasveja ja n.k. kauppakasveja, kuten sipulia, sikurijuurta, avomaan kurkkua, talvikaalia, tomaattia ja hyötymansikkaa. Paikallisista oloista riippuen on kokeimmilla kerholaisilla myöskin pieniä lava- ja kasvitarhayrityksiä. Aivan viime

Mökin poika, joka raivasi kaskan ja kylvi siihen vihannekset, kun ei muuten saanut omaa kerhopalstaa.
— Mäntyharju.

vuosina ovat kerholaiset ryhtyneet kasvattamaan siemenistä omenapuiden perusrunkoja tarkoituksella itse jalostaa ne myöhemmin. Siten pyritään kasvattamaan hyviä, mutta halpoja omenapuita, jotta vähempivaraisiinkin kerhokoteihin saataisiin jo lähivuosina vähintään 10—15 omenapuun tarhoja.

Niinikään ohjataan vanhemmat kerholaiset viljelemään ja kouluttamaan metsäpuiden taimia sekä hoitamaan metsiä. Siten luonto ja metsä tulee kerholaisille rakkaaksi ja siten herää nuorissa kuin itsestään halu hoitaa ja vaalia metsiä.

Jos kerholainen tahtoo monipuolistaa toimintaansa esimerkiksi eläintenhoitoa käsitteväksi, voi hän senkin tehdä. Silloin kuitenkin edellytetään, että kysymyksessä oleva nuori yrittäjä kykenee voimiansa ja työaikansa puolesta hoitamaan eläimensä. Niinikään vaaditaan, että kerholainen hankkii hoidokikseen kunnon, rotupuhtaan tai yleisesti hyväksi tunnettua kantaa olevan eläimen.

Kerhotoiminnassa ei kuitenkaan tyydytä vain siihen, että kerholainen suorittaa kasviensa ja eläintensä hoitotyöt täsmälleen neuvojan antamien ohjeiden mukaan. Kaikista töistä, yrityksestä tehdyistä havainnoista ja siitä aiheutuneista tuloista ja menoista tehdään tarkat merkinnät työkaudella kerho-oppaaseen. Syksyllä sadon korjuun päätyttyä tai oman hoidokin myymisen jälkeen lasketaan sitten, miten kerhoyritys on kannat-

anut. Kirjanpidolla kiinnitetään nuorten huomiota taloudellisiin seikkoihin.

Kerhoneuvonnassa lähdetään siitä, ettei nuorten tietopuolisella ammattiopetuksella ole riittävää pohjaa, ennenkuin kerholaiset ovat omakohtaisesti työssään perehtyneet kysymyksessä oleviin seikkoihin. Siksi rajoitutaankin kerhoneuvonnassa opettamaan nuorille maa-, metsä- ja kotitaloutta vain vähitellen käytännöllisten töiden ohella. Kerholaisille ei pidetä luentoja kuin poikkeustapauksessa. Tietopuolinen opetus annetaan erilaisilla työkursseilla sekä maatalous- ja karjanhoitokouluissa pidettävillä käytännöllis-tietopuolisilla ammattikursseilla. Kerholaisia ohjataan siten m.m. ruoan- ja säilykkeiden valmistuksessa, käsitöiden teossa, kotieläinten hoidossa, koneiden käsittelyssä y.m. toiminnassa. Samalla selvitetään heille eri tehtävien merkitystä ja eri työsuoritusten tarkoitusta. Ja erilaisilla työkilpailuilla kohotetaan nuorten taitavuutta ja näppäryyttä maa- ja kotitalouden eri työsuorituksissa. Niiden avulla tehostetaan myös harjoituksen ja pikkuseikkoihin syventymisen merkitystä.

Nuorten neuvonnassa täytyy työn ja leikin kulkea käsikädessä. Vain siten saadaan nuoret pysymään jatkuvasti innostuneina. Siksi järjestetäänkin heille retkeilyjä, leiripäiviä ja kerhokokouksia. Nuoret suorittavat näissä tilaisuuksissaan ohjelman. Onpa niiden yhteydessä urheilukilpailujakin. — Kokoustoiminnalla tehostetaan erikoisesti kerhotyön kasvattavaa puolta. Sillä näissä tilaisuuksissa joutuvat nuoret huomaamaan, mitä velvollisuuksia ympäristö asettaa heille. Omissa kerhokokouksissaan oppivat he esiintymään ja ajattelemaan itsenäisesti.

Kerhotyöllä on merkitystä paitsi siinä, että se ohjaa nuoret tuotannolliseen toimintaan ja auttaa siten heitä taloudellisesti, myös siten, että se antaa ohjeita kerholaisten vanhemmille ja naapureille sikäläisiin oloihin sopivien elinkeinojen ja pienyritysten valitsemisessa ja järjestämisessä. Kun kerhoneuvonta näyttää nuorille, miten lampaiden tai porsaiden hoitaminen olisi järjestettävä, jotta niistä saataisiin mahdollisimman kannattava tulos ja kun esim. nuoret sikurijuuren ja

14-vuotias kerhotyttö hoidokkiaan vaalimassa.
— Mäntyharju.

Keski-Suomen kerhopoijat oppivat Sulun taimitarhassa pidetyillä kursseilla metsänhoidon aakkosia.
— Jyväskylä.

kurkun viljelyksellään hankkivat kesässä 500:— jopa 1.000:— ansiot, on selvää, että vanhemmatkin ottavat näistä yrityksistä ohjetta oman taloutensa järjestelyihin. Samoin on laita kerholaisten pienten havaintokokeidenkin, kuten mm. kalkitus- ja lannoituskokeiden. Niidenkin merkitys ulottuu ainakin isään ja vanhempiin veljiin, mutta usein naapureihinkin.

Varsinainen kerhoneuvonta on meillä järjestetty siten, että niillä paikkakunnilla, missä tehdään kerhotyötä, on sitä johtamassa erikoinen kerhoelin, usein maatalouskerhoyhdistys. Kerhoelin palkkaa yhden tai useamman kerhoneuvojan riippuen siitä, kuinka laajalla alueella sillä on kerhoneuvontaa ja paljonko on kerholaisia. Yksi kerhoneuvoja ei nimittäin meikäläisissä oloissa yleensä ehdi ohjata kuin n. 120—150 kerholaista. Kerhoelimen toiminta-alue käsittää tavallisimmin yhden kunnan. Neuvojan palkkaamiseksi saa kerhoelin avustusta Maatalouskerholiitolta niistä varoista, mitkä valtio tähän toimintaan myöntää. Puutuvan osan, useimmiten n. 60 %, neuvontamenoista hankkii kerhoelin paikallisesti kunnalta, osuustoiminnallisilta järjestöiltä, säästöpankeilta ym.

Kerhoneuvonnalle on erikoista se, että siinä neuvonta tuodaan jokaiseen kerhokotiin. Lisäksi uudistetaan neuvonta vähintään kerran kuukaudessa, joten annettavat ohjeet tulevat ajankohtaisiksi ja mahdollisimman hyvin oleviin oloihin sopiviksi.

Kun kerhoneuvojat näillä ohjaus- ja neuvontakäynneillään tulevat kosketukseen myös kerhokotien kanssa, joutuvat he siten antamaan monissa seikoissa kerholaisen vanhemmillekin ohjeita. Täten saadaan pätevää, ammatillista opetusta moneen sellaiseenkin syrjäiseen kotiin, joka muuten jäisi maa- ja kotitalousneuvonnasta kokonaan osattomaksi. Tämä seikka on erittäin tärkeä, kun otetaan huomioon, että kerholaisjoukosta suurimman osan muodostavat pienviljelijäin ja työmiesten lapset.

Vaikkakin kerhotoiminta rakentuu sille ajatukselle, että tässä työssä nuoret ohjataan tuotannolliseen toimintaan, yhtyy siihen, kuten edellisestäkin jo käy selville, paljon sivistyksellistä ja kasvatuksellista työskentelyä. Siksi voidaankin sanoa, että maatalouskerhotyö on eräs niistä neuvonta- ja opetustavoista, millä varttuvasta maaseudun nuorisosta kasvatetaan teknillisesti taitavia ja taloudellisesti yritteliäitä kansalaisia ja siksi ei olekaan ihmeteltävää, että K y m i n O s a k e y t i ö on ottanut maatalouskerhoneuvonnan nuorison kasvatusohjelmaan.

Saadakseen kerhoneuvonnan ripeästi alkuun omien tehtäntensä ja sisaryhtiöittensä alueilla perustettiin Kymin Osakeyhtiön aloitteesta ja sen taloudellisesti tukemana vuoden alussa seuraavat maatalouskerhoyhdistykset:

K u u s a n k o s k e n maatalouskerhoyhdistys: puheenjohtajana tuomari Eino

Reippaan kerhotyön kellarissa on monenlaista tavaraa säilössä. — Salo.

Työkilpailuissa nähdään, ken on näppärin. Sillisalaatin valmistuksessa kilpaillaan. — Viipuri.

Wallenius, sihteerinä puutarhaopett. Sirkka Arina.

Jaaalan maatalouskerhoyhdistys: puheenjohtajana työmies Martti Kajander, sihteerinä neiti Venny Haaraoja, rahastonhoitajana agronomi Br. Breitenstein ja neuvojana kerhoneuvoja Anna-Liisa Maula.

Hirvensalmen maatalouskerhoyhdistys: puheenjohtajana konttoripäällikkö Y. Helenius, sihteerinä rva Tyyne Kosonen, rahastonhoitajana maanvilj. V. Pynnönen ja neuvojana kerhoneuvoja Toini Arola.

Juankosken maatalouskerhoyhdistys: puheenjohtajana opettaja E. I. Sipilä, sihteerinä rva Aili Helanen, rahastonhoitajana metsänhoitaja G. Duncker ja neuvojana maatalousteknikko Lambert Muurinen.

HENKILÖTIETOJA.

KYMINTEHTAALTA:

80-vuotiaita:

Hissinkuljettaja Albin Taskinen, Kymin puuhiomolta, kesäkuun 15 p:nä.

70-vuotiaita:

Hissimies Erik Marjanen Kymin paperitehtaalta, toukokuun 1 p:nä.

60-vuotiaita:

Kimpisahuri Robert Tähtinen, Kuusankosken sahalla, tammikuun 25 p:nä.

Tukkikasamies August Narinen, Kuusankosken sahalla, helmikuun 2 p:nä.

Voima-aseman hoitaja Emil Riuttala, Kymin sähköosastolta, helmikuun 19 p:nä.

Leikkuukoneenkäyttäjät Juho Villehad Jokelin, Kuusankosken paperitehtaalta, helmikuun 24 p:nä.

Rasvaaja Ville Laitinen, Kymin paperitehtaalta, maaliskuun 1 p:nä.

Siivooja Anna Mathilda Tuominen, Kymin satulaseppäverstaalta, maaliskuun 13 p:nä.

Kärrääjä Juho Koskinen, Kuusankosken selluloosatehtaalta, maaliskuun 30 p:nä.

Siivooja Iida Hoppman, Kymin paperitehtaalta, huhtikuun 3 p:nä.

Voima-aseman hoitaja Juhana Lassila, Kymin sähköosastolta, huhtikuun 2 p:nä.

Siivooja Anna Karjalainen, Kymin sähköosastolta, huhtikuun 4 p:nä.

Raaka-ainesten vaakaaja Valter Pakkanen, Kymin ulkotoyosastolta, huhtikuun 10 p:nä.

Mokkamyllyläri Heikki Hänninen, Kymin paperitehtaalta, huhtikuun 11 p:nä.

Lastaaja Kalle Emil Laitinen, Kymin paperitehtaalta, toukokuun 21 p:nä.

Yövahti Ananias Nuutinen, Kymin talousosastolta, toukokuun 30 p:nä.

Siivooja Vendla Adele Honkanen, Kymin puuhiomolta, kesäkuun 14 p:nä.

50-vuotiaita:

Hakunkäyttäjät Enok Inkeröinen, Kuusankosken selluloosatehtaalta, tammikuun 2 p:nä.

Holanterin apunainen Aino Floman, Kymin paperitehtaalta, helmikuun 23 p:nä.

Sekatyöläinen Vilhelmiina Hartman, Kymin ulkotoyosastolta, huhtikuun 28 p:nä.

Riisinkäärijä Sofia Tuomela, Kymin paperitehtaalta, huhtikuun 29 p:nä.

Paperinjakaja Siiri Maria Heimonen, Kymin paperitehtaalta, huhtikuun 30 p:nä.

Sähkömontööri Edvard Ahola, Kymin sähköosastolta, toukokuun 16 p:nä.

Lajittelija Olga Salo, Kuusankosken paperitehtaalta, toukokuun 30 p:nä.

Kanalan siivooja Anna Lydia Halonen, Kymin talousosastolta, kesäkuun 8 p:nä.

VOIKAAN TEHTAALTA:

70-vuotiaita:

Vahti Anton Loikala, Voikaan paperitehtaalta, kesäkuun 23 p:nä.

60-vuotiaita:

Siivooja Eedla Mattila, Voikaan paperitehtaalta, tammikuun 5 p:nä.

Massanmättäjä Konstantin Lautaniemi, Voikaan selluloosatehtaalta, toukokuun 4 p:nä.

50-vuotiaita:

Emäntä Anna Elo, Voikaan paperitehtaalta, tammikuun 10 p:nä.

Lyijyseppä Robert Vahter, Voikaan selluloosa-tehtaalta, tammikuun 10 p:nä.

Siivoja Impi Aliina Paasonen, Voikaan talousosastolta, tammikuun 26 p:nä.

Puutyömies Rudolf Koskinen, Voikaan tehdasrakennusosastolta, maaliskuun 7 p:nä.

Pumppumassan hoitaja Emanuel Uusitalo, Voikaan selluloosatehtaalta, maaliskuun 18 p:nä.

Lyijyseppä Aksel Johannes Moilanen, Voikaan selluloosatehtaalta, maaliskuun 30 p:nä.

Kivityömies Otto Sahala, Voikaan asuinrakennusosastolta, huhtikuun 9 p:nä.

Mestari Kalle Kalske, Voikaan korjauspajalta, huhtikuun 14 p:nä.

Tikkusihtimies Jalmari Hämäläinen, Voikaan puuhiomolta, toukokuun 9 p:nä.

Rotatiekoneen esimies Erik Sipilä, Voikaan paperitehtaalta, toukokuun 17 p:nä.

Sekatyömies Teodor Lindsten, Voikaan tehdasrakennusosastolta, toukokuun 20 p:nä.

Kuivauskoneen käyttäjä Juho Taavi Kuitunen, Voikaan selluloosatehtaalta toukokuun 24 p:nä.

Lastaaja Arttur Turkki, Voikaan paperitehtaalta, toukokuun 26 p:nä.

Pinoaja Otto Tiihonen, Voikaan puuhiomolta, kesäkuun 10 p:nä.

Pakkaaja Jalmari Takala, Voikaan selluloosa-tehtaalta, kesäkuun 15 p:nä.

Kumisuutari Alarik Santeri Pirttilä, Voikaan tehdasrakennusosastolta, kesäkuun 23 p:nä.

HALLAN TEHTAILTA:

70-vuotiaita:

Apulämmittäjä Nikodemus Kosonen Selluloosa-tehtaalta maalisk. 26 p:nä.

Seulamies Juho Heiskanen Selluloosatehtaalta kesäk. 5 p:nä.

65-vuotiaita:

Rautatyömies Mikko Karjalainen Selluloosatehtaalta tammik. 24 p:nä.

Vahti Selma Ylönen Sahalta helmik. 22 p:nä.

Vahti Petter Olsén Sahalta maalisk. 3 p:nä.

Hevosmies Antti Lonka Selluloosatehtaalta huhtik. 5 p:nä.

60-vuotiaita:

Varast. hoit. Johan Leonard Rehn Sahalta huhtik. 11 p:nä.

Lajittelija Kusti Kärkkäinen Sahalta toukok. 18 p:nä.

Puuseppä Aleksander Räisänen Sahalta toukok. 21 p:nä.

Kalkinkärrääjä Johan Edvard Gustafsson Selluloosatehtaalta kesäk. 20 p:nä.

Tukkityömies Edvard Kukkola Sahalta kesäk. 22 p:nä.

50-vuotiaita:

Työnjohtaja Evert Anttila Sahalta helmik. 20 p:nä.
Kuormaaja Nestor Byckling Lautatarhalla helmik. 26 p:nä.

Rautatyömies August Pöyhönen Konepajalta maalisk. 6 p:nä.

Ylisoutaja Edvard Nieminen Selluloosatehtaalta maalisk. 21 p:nä.

Sorvari Otto Keveri Konepajalta huhtik. 7 p:nä.

Purun lossaaja Emil Seppä Selluloosatehtaalta toukok. 3 p:nä.

Vahti Ida Lydia Redsvén Lautatarhalla toukok. 21 p:nä.

Lajittelija Aarne Raasu Lautatarhalla toukok. 25 p:nä.

KISSAKOSKELTA.

60-vuotiaita:

Lämmittäjä Viljami Björninen toukokuun 4 p:nä. Björninen on syntynyt Hirvensalmella ja on ollut Kissakosken palveluksessa huhtik. 1 p:stä 1912.

Kivityömies Justus Pynnönen elokuun 2 p:nä. Pynnönen, joka on syntynyt Hirvensalmella, oli ensimmäisiä työmiehiä Kissakoskella tullen palvelukseen tammik. 6 p:nä 1909 eli silloin, kun Kissakosken tehdasta ryhdyttiin rakentamaan.

50-vuotias:

Maanviljelystyömies Kustaa Inkeröinen loka-kuun 10 p:nä. Tuli palvelukseen joulukuun 27 p:nä 1911. Toimi m.m. 20 vuotta talonmiehenä johtaja Klaillella Kanervalassa.

JUANTEHTAALTA:

60-vuotias:

Kirvesmies Ville Hyvärinen heinäkuun 6 p:nä.

WERLAN TEHTAALTA:

65-vuotias:

Seppä Anselm Mäki huhtikuun 24 p:nä. Mäki tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 35 vuotta.

60-vuotiaita:

Yövahti Sylvester Ukko helmikuun 18 p:nä.

Hioja Juho Rinne maaliskuun 18 p:nä.

Lämmittäjä Akseli Syrjälähti maaliskuun 24 päivänä.

Hioja Aret Vilkmán huhtikuun 13 p:nä.

50-vuotias:

Mylläri Jalmari Toivonen huhtikuun 11 p:nä.

LÄSKELÄN PAPERITEHTAALTA:

75-vuotias:

Eläkeläinen Heikki Kiiski toukokuun 5 p:nä.

65-vuotiaita:

Sekatyömies Adrian Böhm maaliskuun 4 p:nä.

Leikkurikoneen hoitaja Feodor Keto marraskuun 9 p:nä.

Puunajaja Vaslei Salonen maaliskuun 4 p:nä.

60-vuotiaita:

Maalari Juho Pyrrö toukokuun 18 p:nä.

Leimaaja Antti Kärkkäinen kesäkuun 19 p:nä.

Eläkeläinen Feodor Leskinen kesäkuun 9 p:nä.

55-vuotiaita:

Hiemopuiden siirtäjä Mikko Piirainen helmikuun 25 p:nä.

Viilari Jalmari Tirronen helmikuun 14 p:nä.

50-vuotiaita:

Vuoromestari Pekka Auvinen helmikuun 10 p:nä.

Sähkömestari Bruno Nymän toukokuun 10 p:nä.

Sekatyömies Mikko Kettunen maaliskuun 12 p:nä.

LÄSKELÄN MAANVILJELYSOSASTOLTA:

60-vuotias:

Puutarhuri Peter Pick tammikuun 30 p:nä.

LEPPÄKOSKEN TEHTAALTA:

70-vuotias:

Porttivahti Heikki Ahonen heinäkuun 16 p:nä.

65-vuotias:

Porttivahti Erland Hämääläinen helmikuun 23 p:nä.

65-vuotiaita:

Hollanterin apunainen Alina Maria Virolainen paperitehtaalta syyskuun 19 p:nä.

Siivoja Elli Vallius paperitehtaalta toukokuun 7 p:nä.

Jälkikuorija Antti Hämääläinen selluloosatehtaalta syyskuun 1 p:nä.

55-vuotiaita:

Hollanterin apunainen Bertta Poikonen paperitehtaalta lokakuun 14 p:nä.

Lämmittäjä Pekka Puharinen kattilahuoneelta syyskuun 29 p:nä.

Siivoja Siiri Gröhn paperitehtaalta elokuun 9 p:nä.

Kuorimon esimies Eetu Tuunanen selluloosatehtaalta huhtikuun 16 p:nä.

50-vuotias:

Paperikoneenhoitaja Mikko Saastamoinen elok. 1 p:nä.

PITKÄAIKAISESTI PALVELLEITA.

KYMINTEHTAALLA:

Viivaaja Kustaa Adolf Kosonen, synt. 4. 12. 1873 Sulkavalla, tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 50 vuotta. Hän aloitti työskentelynsä Kuusankosken selluloosatehtaalta v. 1889. Oltuaan välillä Kuusankosken paperitehtaalta siirtyi hän Kymin paperitehtaalte, jolla osastolla nykyisin on.

40 vuotta yhtiön palveluksessa tulee tänä vuonna olleeksi saunan hoitaja Edla Jäntti, synt. 25. 8. 1876 Viitasaarella. Hän tuli talousosastolle v. 1899 ja on edelleen samalla osastolla.

Saunan siivoja Anna Laine, synt. 28. 2. 1893 Hartolassa, tuli talousosastolle v. 1909. Tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 30 vuotta.

Kirjuri Siiri Suursalmi, synt. 16. 1. 1894 Valkealassa, tuli työhön Kuusankosken paperitehtaan konttoriin v. 1914. Sieltä siirtyi hän höyryosaston konttoriin v. 1921, ollen edelleen samalla osastolla. Tulee nyt olleeksi yhtiön palveluksessa 25 vuotta.

Lastaaja Emil Mynttinen, synt. 5. 9. 1888 Kristiinassa, aloitti työskentelynsä Kymin talliosastolla v. 1914. Myöhemmin siirtyi hän Kymin paperitehtaalte, jolla osastolla nykyisin on. Tulee olleeksi 25 vuotta yhtiön palveluksessa.

Sihdinhoitaja Erik Juho Aunela, synt. 16. 6. 1865 Nastolassa, työskentelee Kuusankosken puuhiomolla, jonne tuli v. 1929 oltuaan aikaisemmin v:sta 1914 Kymin ulkotyö- ja puuhiomo-osastoilla. Tulee tänä vuonna olleeksi 25 vuotta yhtiön palveluksessa.

Sairaalan pesijä, Lydia Emilia Kivisalo, synt. 23. 5. 1887 Jaalassa, tulee olleeksi 25 vuotta yhtiön palveluksessa talousosastolla, jolle osastolle tuli v. 1914.

VOIKAAN TEHTAALLA:

Pinoaja Abel Vauhkonen, synt. 21. 4. 1871 Pieksämäellä, tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 50 vuotta. Hän aloitti työskentelynsä Voikaan korjauspajalla v. 1889, mistä siirtyi v. 1924 paperitehtaalte ja v. 1933 nykyiselle osastolleen Voikaan puuhiomolle.

40 vuotta yhtiön palveluksessa tulee tänä vuonna olleeksi piirtäjä Viktor Bernhard Lamminpää. Hän on syntynyt Kotkassa 30. 10. 1884. Voikaan piirustuskonttoriin hän tuli v. 1899 ollen edelleen samalla osastolla.

Pakkaustarpeiden valmistaja Emil Sjöman, syntynyt 20. 3. 1878 Jaalassa, tuli Voikaan paperitehtaalte v. 1899. Työskenneltyään välillä useammilla eri osastoilla siirtyi hän v. 1931 uudelleen paperitehtaalte, jolla osastolla edelleenkin on. Tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 40 vuotta.

Pannuhuoneen puhdistaja Otto Vihavainen, synt. 4. 6. 1881 Suonenjoella, tulee olleeksi yhtiön palveluksessa 35 vuotta. Hän aloitti työskentelynsä Voi-

kaan selluloosatehtaalla, mistä v. 1920 siirtyi Voikaan höyryosastolle, jolla osastolla edelleenkin on.

Ylikirjuri Aarne Alfred Aarnio, synt. 3. 6. 1895 Valkealassa, tulee olleeksi yhtiön palveluksessa 25 vuotta Voikaan paperitehtaalla, jonne tuli v. 1914.

Sekatyöläinen Frans Manninen, synt. 1. 7. 1893 Sääksmäellä, tuli Voikaan paperitehtaalle v. 1914. Oltuaan välillä useilla eri osastoilla siirtyi hän v. 1938 Voikaan asuinrakennusosastolle, jolla osastolla nykyisin on. Tulee tänä vuonna olleeksi yhtiön palveluksessa 25 vuotta.

KISSAKOSKELLA:

Kuorija Taneli Liukkonen tulee olleeksi yhtiön palveluksessa lokakuun 20 p:nä 30 vuotta.

Tallimies Otto Ripatti tuli yhtiön palvelukseen syyskuun 20 p:nä 1909 ja on hänkin ollut yhtiön palveluksessa jo 30 vuotta.

Ulkotyömies Riku Ruhanen tuli Kissakosken palvelukseen kesäkuun 15 p:nä 1909. Oltuaan välillä muutamia vuosia poissa on hänen palvelusvuosiensa Kissakoskellakin kertynyt 25. Toimii kesäisin proomumiehenä ja talvella hevosmiehenä.

JUANTEHTAALLA:

Viilaaja Kalle Karppi, synt. 18. 11. 1888, tuli tehtaan työhön oppilaaksi konepajalle 15. 8. 1904 ja on

siitä lähtien ollut yhtiön palveluksessa viilaajana, joten tänä kesänä tulee olleeksi 35 vuotta yhtiön palveluksessa.

Kattilanhoitaja Juho Tuppurainen, synt. 5. 12. 1882, tuli tehtaan palvelukseen 1. 6. 1904 hiiliuuneihin n.s. uunimieheksi ja on oltuaan ensin höyryvoimakuksella lämmittäjänä nyt kattilanhoitajana. Tuli olleeksi 35 vuotta yhtiön palveluksessa.

Sähkömontööri Matti Savolainen, synt. 15. 11. 1886, tuli konepajalle oppilaaksi 15. 6. 1899 ja siirtyi sittemmin sähköosastolle. Tuli kesäkuussa olleeksi 40 vuotta tehtaan palveluksessa.

Ratamestari Pekka Airaksinen, synt. 12. 4. 1879, tuli tehtaan työhön 16. 10. 1904 ja on koko ajan toiminut ratamestarina rautatiellä. Täytti huhtikuun 12 p:nä 60 vuotta. ja tulee tänä vuonna olleeksi 35 vuotta yhtiön palveluksessa.

Valaja Kalle Ahonen, synt. 20. 4. 1884, tuli tehtaan työhön 1. 9. 1904 valimoon, ja myöhemmin, kun valimotyöt lakkautettiin, on Ahonen työskennellyt eri osastoilla sekä tilapäisesti valajana. Tulee olleeksi tänä vuonna 35 vuotta yhtiön palveluksessa.

Nuohooja Aaro Kokkonen, synt. 18. 8. 1893, tuli yhtiön töihin pajalle päällelyöjäksi ja siirtyi sittemmin rakennusosastolle muurarin apulaiseksi. Vuodesta 1921 lähtien hän on ollut yhtiön nuohoojana. Tuli talvella olleeksi yhtiön palveluksessa 30 vuotta.

Kymin Oy:n Hiihtojen tuloslueletot.

Kymintehdas—Kuusankoski.

KIERTOPALKINNOT.

Kymin Oy:n kiertopalkinto.

1. Kymintehtaan selluloosatehdas	5.48.10
(Erkki Mauno, Lauri Rossi, Eino Mauno, Lauri Pasi, Armas Mauno, Paavo Laakso, Armas Lindeman, Veikko Häkkinen ja Unto Silvonen.)	
2. Kuusankosken paperitehdas	5.57.49
3. Korjauspaja	6.20.30
4. Metsäosasto	6.27.01
5. Ulkotyöosasto	6.42.46
6. Kymintehtaan paperitehdas	6.46.18
7. Höyryosasto	6.46.39
8. Tehdasrakennusosasto	6.47.22
9. Talousosasto	6.56.40

Naisten kiertopalkinto.

1. Talousosasto	1.53.21
(Lahja Mauno, Sirkka Aro, Olga Myyrä, Eila Mauno, Annikki Niku, Siiri Huuskonen ja Ester Mauno.)	
2. Kuusankosken paperitehdas	1.57.46
3. Kymintehtaan paperitehdas	1.57.50
4. Kymintehtaan selluloosatehdas	2.04.33
5. Kuusankosken selluloosatehdas	2.33.01
6. Tehdasrakennusosasto	2.48.40
7. Ulkotyöosasto	2.58.30
8. Pääkonttori	3.08.14
9. Puuhiomot	3.33.40

Prosenttipalkinto.

1. Klooritehdas	112,0 %
2. Tehdasrakennusosasto	94,0 «
3. Kymintehtaan selluloosatehdas	66,7 «
4. Höyryosasto	65,6 «
5. Korjauspaja	56,7 «
6. Maanviljelysosasto	54,3 «
7. Kuusankosken paperitehdas	50,3 «
8. Talousosasto	36,9 «
9. Puuhiomot	35,6 «
10. Kuusankosken selluloosatehdas	35,1 «
11. Ulkotyöosasto	32,7 «
12. Sähköosasto	28,9 «
13. Pääkonttori	27,7 «
14. Kymintehtaan paperitehdas	25,5 «
15. Saha	21,7 «

Kuntoisuuskiertopalkinto.

1. Kymintehtaan paperitehdas	3.32.26
(Lauri Pajari, Matti Siren, Taneli Rahikainen, Eetu Suursalmi, Martti Kasari, Maiju Päiviö ja Saima Rahikainen.)	
2. Kuusankosken paperitehdas	3.32.58
3. Ulkotyöosasto	3.36.16
4. Kymintehtaan selluloosatehdas	3.38.59
5. Tehdasrakennusosasto	3.40.15
6. Korjauspaja	3.57.54
7. Höyryosasto	4.12.09
8. Puuhiomot	4.16.58

Viestinhiihto 4×5 km.

1. Kymintehtaan selluloosatehdas	1.20.26
(Erkki Mauno, Eino Mauno, Lauri Rossi ja Urho Niemi.)	
2. Ulkotyöosasto	1.35.13
3. Kymintehtaan paperitehdas	1.35.22

YKSITYISTULOKSET.

MIEHET.

KUNINKUUS- JA EDUSTUSSARJA.

1. Mauno, Erkki	Ky Sell.	1.09.50
2. Perälä, Helge	Kuu Pap.	1.12.08
3. Rossi, Lauri	Ky Sell.	1.13.48
4. Pajari, Lauri	Ky Pap.	1.13.59
5. Ellonen, Lauri	Kuu Pap.	1.14.01
6. Liikkanen, Väinö	Metsäos.	1.14.29
7. Perälä, Kalevi	Kuu Pap.	1.15.02
8. Kukkala, Vilho	Metsäos.	1.15.16
9. Nikulainen, Veikko	Ky Ulkot.	1.15.31
10. Mauno, Eino	Ky Sell.	1.15.35
11. Niemi, Urho	—«—	1.16.08
12. Korppi, Pauli	—«—	1.16.36
13. Raita, Erkki	Korjauspaja ..	1.16.46
14. Gardemeister, Taito	Ky Sell.	1.17.24
15. Salmi, Aaro	Kuu Pap.	1.17.34
16. Strandberg, Gunnar	Korjauspaja ..	1.17.59
17. Virtanen, Aarne	Taloulos.	1.20.16
18. Kinnunen, Otto	Tehdasrak. os. .	1.20.47
19. Huuskonen, Jaakko	Höyryos.	1.21.17
20. Lahtinen, Unto	—«—	1.21.47
21. Willberg, Wande	Metsäos.	1.22.52
22. Frimodig, Oiva	Taloulos.	1.22.55
23. Puranen, Kalevi	Korjauspaja ..	1.23.09

24. Nurminen, A. E.	Ky Ulkot.	1.23.09
25. Ruhanen, Mikko	Metsäos.	1.26.43
26. Perätaalo, Veikko	Ky Pap.	1.26.54
27. Kalenius, Kaarlo	Metsäos.	1.28.08
28. Väkevä, Ensio	Puuhiomo	1.30.09
29. Muuronen, Oiva	Tehdasrak.os.	1.31.45
30. Leppä, Aarne	Korjauspaja ..	1.32.33
31. Laukkola, Erkki	Ky Ulkot.	1.36.23
32. Lahti, Niilo	Tehdasrak.os.	1.36.36
33. Timonen, Bernhard	Ky Ulkot.	1.36.39
34. Loikkanen, Kosti	Ky Sell.	1.37.01
35. Halonen, Veikko	Korjauspaja ..	1.37.07
36. Lakka, Einar	Höyryos.	1.37.32
37. Hildén, Hugo	Ky Ulkot.	1.39.31
38. Brofeldt, Pauli	Ky Sell.	1.40.24
39. Kesto, Martti	—«—	1.40.48
40. Pesu, Onni	Ky Pap.	1.41.36
41. Kontula, Arvo	—«—	1.43.57
42. Rajula, Väinö	Taloulos.	1.51.46
43. Lakimo, Erkki	Ky Ulkot.	1.56.47

YLEINEN SARJA.

18—34-vuotiaat.

1. Pasi, Lauri	Ky Sell.	19.52
2. Mauno, Armas	—«—	20.48
3. Kollanus, Usko	Kuu Pap.	21.21
4. Kollanus, Vilho	Höyryos.	21.34
5. Laakso, Paavo	Ky Sell.	21.53
6. Ellonen, Evald	Taloulos.	21.54
7. Valo, Tuure	Kuu Pap.	21.56
8. Lindeman, Armas	Ky Sell.	21.58
9. Harju, Veikko	Kuu Pap.	21.59
10. Nyman, Lasse	Maanvilj. os. ..	22.03
11. Sahlberg, Oiva	Tehdasrak. os. ..	22.04
12. Häkkinen, Veikko	Ky Sell.	22.05
13. Himanen, Veikko	Höyryos.	22.13
14. Silvonen, Unto	Ky Sell.	22.23
15. Pasi, Onni	Kloorit.	22.24
16. Ihanainen, Olavi	Ky Ulkot.	22.28
17. Laine, Toimi	Taloulos.	22.31
18. Harju, Taito	—«—	22.33
19. Jyräs, Unto	Puuhiomo	22.35
20. Kajander, Veikko	Korjauspaja	22.37
21. Mäkinen, Viljo	Höyryos.	22.42
22. Nikula, Heikki	Kuu Sell.	22.45
23. Siren, Matti	Ky Pap.	22.53
24. Flöjt, Pärttyli	Kuu Pap.	22.55
25. Kettula, Olavi	Korjauspaja	22.55
26. Punkkinen, Antton Hei- kinpoika	Ky Sell.	22.56
27. Kantanen, Kalle	Höyryos.	22.59
28. Sjöholm, Väinö	Ky Sell.	23.00
29. Salonen, Lauri	—«—	23.07
30. Hokkanen, Sulo	Saha	23.07
31. Kajander, Aimo	Tehdasrak. os. ..	23.08
32. Miettinen, Onni	Kuu Pap.	23.09

33. Mauno, Heikki	Korjauspaja	23.11
34. Lindeman, Toivo	Ky Sell.	23.12
35. Linden, Taito	Ky Sell.	23.18
36. Rossi, Elis	—«—	23.27
37. Pasi, Arvo	Ky Ulkot.	23.29
38. Österman, Tapio	Ky Pap.	23.34
39. Seppälä, Otto	—«—	23.37
40. Grönvall, Erkki	Ky Sell.	23.37
41. Meriluoto, Niilo	Tehdasrak. os. ..	23.46
42. Karhu, Veikko	Kloorit.	23.54
43. Talvinen, Erkki	Tehdasrak. os. ..	23.57
44. Leppä, Väinö	Saha	23.58
45. Turkki, Väinö	Ky Sell.	24.01
46. Liimatainen, Usko	Taloulos.	24.03
47. Kataja, Sulo	Ky Pap.	24.08
48. Laitinen, Aatu	—«—	24.08
49. Eklund, Erkki	Ky Sell.	24.13
50. Liukkonen, Uuno	Taloulos.	24.14
51. Henttu, Unto	Ky Sell.	24.15
52. Honkanen, Reino	Korjauspaja	24.17
53. Monola, Erkki	—«—	24.18
54. Inkeroinen, Reino	Ky Sell.	24.19
55. Miettinen, Aaro	—«—	24.25
56. Penttilä, Veikko	—«—	24.27
57. Anttila, Uuno	Ky Pap.	24.30
58. Immonen, Martti	Kloorit.	24.30
59. Anttila, Viljo	Ky Pap.	24.33
60. Mäkinen, Juho	Maanvilj. os. ..	24.38
61. Mankki, Pentti	Ky Pap.	24.47
62. Siren, Reino	Sähköosasto	24.49
63. Hyvönen, Pentti	Korjauspaja	24.49
64. Jaakkola, Lauri	Ky Pap.	24.54
65. Kivinen, Uuno	Ky Sell.	24.58
66. Karttunen, Tuomo	—«—	25.00
67. Kosonen, Paavo	—«—	25.02
68. Kinkku, Onni	Metsäos.	25.03
69. Vanhalakka, Oiva	Ky Pap.	25.04
70. Lehtinen, Aaro	Ky Sell.	25.04
71. Leppä, Eetu	Saha	25.05
72. Hirvi, Eino	Taloulos.	25.07
73. Rajala, Yrjö	Ky Sell.	25.10
74. Tuominen, Tauno	Ky Pap.	25.15
75. Jäppinen, Soini	Höyryos.	25.15
76. Seppälä, Hjalmar	Kuu Sell.	25.18
77. Luoto, Veikko	Kuu Pap.	25.18
78. Rantanen, Paavo	Kloorit.	25.21
79. Valjakka, Sulo	Korjauspaja	25.21
80. Niemilä, Simo	Ky Pap.	25.23
81. Vitikainen, Veikko	Taloulos.	25.24
82. Pöijer, Aaro	Ky Sell.	25.26
83. Broms, Åke	Ky Pap.	25.29
84. Niemi, Pauli	Taloulos.	25.31
85. Ahonen, Kaarlo	Ky Ulkot.	25.32
86. Markkanen, Kalervo	Tehdasrak. os. ..	25.34
87. Katainen, Sulo	Korjauspaja	25.37
88. Lahtela, Veikko	Ky Sell.	25.41
89. Tohka, Erkki	Kuu Pap.	25.42
90. Nöjd, Onni	Ky Sell.	25.44

91. Viljakainen, Toivo	Ky Pap.	25.44	149. Leppäranta, Onni	Kuu Pap.	27.11
92. Toivonen, Arvo	Korjauspaja ..	25.44	150. Viherälö, Emil	Talousos.	27.11
93. Kola, Aarne	Talousos.	25.44	151. Moberg, Paavo	Korjauspaja ..	27.14
94. Myyrä, Joonas	—	25.50	152. Nikula, Aatto	Ky Pap.	27.14
95. Immonen, Armas	Ky Sell.	25.52	153. Suominen, Arre	Kuu Pap.	27.20
96. Valve, Esko	Ky Ulkot.	25.52	154. Puhjo, Väinö	—	27.22
97. Ojonen, Ensio	Saha	25.52	155. Helen, Birger	Korjauspaja ..	27.25
98. Aho, Niilo	Kloorit.	25.54	156. Koste, Pauli	Ky Sell.	27.28
99. Laukkola, Hugo	Ky Ulkot.	25.58	157. Rihu, Valto	—	27.33
100. Henttu, Eino	Ky Sell.	26.02	158. Siiteri, Alho	—	27.34
101. Talvinen, Pentti	Kuu Pap.	26.02	159. Pärssinen, Yrjö	Höyryos.	27.36
102. Kari, Ahti	Kloorit.	26.04	160. Kainulainen, Kauko	Korjauspaja	27.39
103. Blom, C-A.	Konttori	26.04	161. Anttila, Eino	Ky Pap.	27.44
104. Kalso, Martti	Korjauspaja	26.05	162. Rutanen, Jaakko	Höyryos.	27.44
105. Rantala, Reino	Kuu Pap.	26.06	163. Koskenperä, Teutor	Ky Pap.	27.46
106. Vahteristo, Gunnar	Kuu Sell.	26.08	164. Lahtela, Leonard	Kuu Pap.	27.48
107. Mäkinen, Esko	Tehdasrak. os. ..	26.09	165. Kujala, Unto	Ky Sell.	27.50
108. Inkeroinen, Johannes	Ky Sell.	26.11	166. Tiuhonen, Tauno	Ky Ulkot.	27.51
109. Tarkkainen, Toivo	Ky Pap.	26.12	167. Pajari, Paavo	Ky Sell.	27.54
110. Ollila, Leevi	Ky Sell.	26.13	168. Volanen, Erkki	Talousos.	27.55
111. Porvari, Vihtori	Kuu Sell.	26.15	169. Hölsä, Arvo	Puuhioino	27.56
112. Puolakka, Valter	Puuhioino	26.16	170. Raschka, Sergei	Ky Sell.	28.01
113. Lepistö, Eero	Ky Pap.	26.17	171. Hyryläinen, Veikko	Maanvilj. os. ..	28.02
114. Kallioinen, Viljo	Korjauspaja ..	26.18	172. Hagelberg, Vilho	Kuu Pap.	28.06
115. Haimi, Anton	Tehdasrak. os. ..	26.18	173. Kanerva, Erkki	Sähköos.	28.07
116. Mäkelä, Vilho	Kuu Pap.	26.18	174. Lupunen, Arvi	Talousos.	28.08
117. Karjalainen, Niilo	Ky Pap.	26.21	175. Loistamo, Leo	Ky Sell.	28.08
118. Kansikas, Aimo	Korjauspaja ..	26.22	176. Suursalmi, Erkki	—	28.11
119. Haapala, Martti	Kuu Pap.	26.25	177. Nikkilä, Usko	—	28.11
120. Railo, Olavi	Ky Sell.	26.26	178. Salama, Paavo	Kuu Pap.	28.15
121. Narinen, Väinö	Ky Pap.	26.31	179. Puhjo, Viljo	Ky Pap.	28.16
122. Pasi, Viljo	Ky Sell.	26.32	180. Granberg, Aarno	Ky Sell.	28.17
123. Pethman, Aarre	Kuu Pap.	26.33	181. Romo, Vilho	Kuu Pap.	28.20
124. Ripatti, Anselm	Ky Pap.	26.33	182. Inkilä, Lauri	Kuu Sell.	28.21
125. Tuominen, Juho	Tehdasrak. os. ..	26.34	183. Väätäinen, Yrjö	Kuu. Pap.	28.23
126. Jokinen, Reino	Ky Sell.	26.36	184. Palonen, Aarne	Ky Sell.	28.24
127. Tommola, Jaakko	Höyryos.	26.38	185. Ekroos, Heikki	Ky Pap.	28.25
128. Valjakka, Kauko	Korjauspaja ..	26.39	186. Vuori, Arvo	Höyryos.	28.30
129. Nylund, Bertel	Konttori	26.40	187. Rantanen, Sulo	Tehdasrak. os. ..	28.34
130. Grusdaitis, Matti	Kuu Pap.	26.41	188. Harju, Kalle	Ky Pap.	28.38
131. Lähde, Matti	Kloorit.	26.42	189. Heino, Vilho	—	28.39
132. Parta, Tauno	Saha	26.45	190. Häkkinen, Toivo	—	28.42
133. Harlin, Lauri	Korjauspaja ..	26.48	191. Vauhkonen, Arvi	Kuu Sell.	28.43
134. Lehtola, Sulo	Kuu Pap.	26.50	192. Puolakka, Aarne	Ky Sell.	28.43
135. Väkevä, Martti	Ky Pap.	26.51	193. Virtanen, Unto	Korjauspaja ..	28.44
136. Stör, Eino	Kuu Pap.	26.51	194. Nöjd, Paavo	Talousos.	28.44
137. Ellonen, Sulo	Kloorit.	26.51	195. Mäkinen, Otto	Ky Sell.	28.50
138. Lampinen, Antti	Ky Sell.	26.51	196. Niemi, Aarne	Korjauspaja ..	28.51
139. Lampila, Tauno	Tehdasrak. os. ..	26.51	197. Pulsa, Väirö	Ky Sell.	28.57
140. Sihvonen, Usko	Ky Sell.	26.51	198. Johansson, Onni	Kuu Pap.	28.59
141. Niilo-Rämä, Eino	Korjauspaja ..	26.51	199. Hixen, Olov A.	Kloorit.	28.58
142. Järvinen, Esko	Ky Sell.	27.01	200. Koppanen, Väinö	Maanvilj. os. ..	29.01
143. Rämä, Kaarlo	Ky Sell.	27.01	201. Hallberg, Yrjö	Kloorit.	29.02
144. Telkkinen, Arvi	Kuu Pap.	27.02	202. Nurminen, Veikko	Höyryos.	29.06
145. Jäppinen, Tauno	Ky Ulkot.	27.02	203. Kuitunen, Feedi	Ky Sell.	29.06
146. Telkkinen, Lauri	Kuu Pap.	27.05	204. Toivonen, Sulo	Saha	29.08
147. Virtanen, Paavo	Ky Pap.	27.07	205. Strandberg, George	Kuu Pap.	29.13
148. Sommarberg, Mauno	Ky Sell.	27.10	206. Salmi, Auli	Korjauspaja ..	29.15

207. Tolvanen, Tauno	Sähköos.	29.16	265. Lahtinen, Onni	Saha	32.32
208. Laine, Vihtori	Ky Sell.	29.18	266. Autio, Sulo	Höyryos.	32.34
209. Valve, Ahti	Höyryos.	29.20	267. Aalto, Yrjö	Ky Sell.	32.36
210. Pekkola, Lennart	Ky Sell.	29.21	268. Rouhiainen, Toivo	Sähköos.	32.44
211. Sihvola, Einar	Kuu Sell.	29.23	269. Telkkinen, Viljo	Kuu Pap.	33.00
212. Luomala, Juho	Puuhियो	29.31	270. Ruusunen, Gunnar	Talousos.	33.02
213. Hyyryläinen, Hiskias	Ky Ulkot.	29.35	271. Kujala, Adi	Ky Sell.	33.03
214. Stadig, Anton	Ky Sell.	29.37	272. Kallio, Kaarlo	Kuu Sell.	33.13
215. Laine, Emil	Kuu Pap.	29.37	273. Koskinen, Kalle F.	Sähköos.	33.27
216. Ryöppy, Mikko	Ky Sell.	29.46	274. Rusi, David	Puuhियो	33.37
217. Lehtinen, Uljas	Ky Pap.	29.48	275. Ren, Veikko	Höyryos.	33.39
218. Tolppala, Martti	—	29.48	276. Korhonen, Ahti	Ky Sell.	33.40
219. Ahola, Toivo	Ky Sell.	29.50	277. Hytönen, Aatu	Kloorit.	33.42
220. Penttilä, Viljo	—	29.52	278. Laine, Erkki	Ky Pap.	33.49
221. Salo, Antti	—	29.52	279. Nikula, Jaakko	Kuu Pap.	33.50
222. Jalava, Ensio	Talousos.	29.53	280. Hakalainen, Ahti	—	33.51
223. Stålhammar, Lennart	Höyryos.	29.57	281. Kyöperi, Oskar	Tehdasrak. os.	33.58
224. Häkkinen, Pauli	Ky Sell.	29.58	282. Huttunen, Henrik	Ky Sell.	34.07
225. Kempainen, Eino	—	30.02	283. Lundahl, Eino	Korjauspaja	34.08
226. Oksanen, Teuvo	Ky Pap.	30.05	284. Harlin, Vilho	Tehdasrak. os.	34.10
227. Skofelt, Toivo	Tehdasrak. os.	30.07	285. Hongisto, Toivo	—	34.10
228. Volotinen, Johannes	Korjauspaja	30.08	286. Rouhiainen, Eino	—	34.10
229. Harju, Viljo	Kuu Pap.	30.10	287. Viljantie, Paavo	Korjauspaja	34.11
230. Vallin, Martti	Ky Ulkot.	30.11	288. Heikkilä, Eino	Kuu Sell.	34.12
231. Palmu, Johannes	Ky Sell.	30.13	289. Ahlqvist, Emil	Höyryos.	34.16
232. Nieminen, Paavo	Ky Pap.	30.14	290. Torniainen, Niilo	Ky Sell.	34.16
233. Korpi, Arvo	—	30.15	291. Lempinen, Toivo	Puuhियो	34.25
234. Pusa, Eino	Kuu Sell.	30.17	292. Vilenius, Martti	Kuu Pap.	34.25
235. Sihvola, Unto	Ky Sell.	30.21	293. Rander, C-E.	Ky Pap.	34.36
236. Kollanus, Uuno	Kuu Pap.	30.34	294. Danlström, Eino	Kuu Pap.	34.38
237. Pasu, Viljo	Ky Ulkot.	30.35	295. Sarkanen, Sulo	Ky Sell.	34.42
238. Sihvola, Jaakko	Ky Sell.	30.38	296. Salo, Arvo	Kuu Pap.	34.46
239. Alanko, Martti	Kloorit.	30.46	297. Sucksdorff, Björn	Ky Pap.	34.48
240. Viinunen, Esko	Ky Sell.	30.45	298. Vesterinen, Onni	Ky Ulkot.	34.50
241. Aronen, Leevi	—	30.47	299. Lampinen, Artturi	Korjauspaja	34.53
242. Lindholm, Kaarlo	—	30.49	300. Niemi, Hjalmar	Ky Sell.	34.55
243. Takala, Kauko	—	31.03	301. Munne, Ole	Puuhियो	34.58
244. Rutanen, Unto	Ky Pap.	31.05	302. Helenius, Asser	Ky Ulkot.	35.13
245. Jyräs, Olavi	Höyryos.	31.10	303. Sipilä, Veikko	Kuu Sell.	35.14
246. Valli, Vilho	Ky Pap.	31.12	304. Kärki, Paavo	Kloorit.	35.17
247. Karhu, Johannes	Maanvilj. os.	31.14	305. Rainio, Oiva	Ky Ulkot.	35.27
248. Koste, Eino	Korjauspaja	31.14	306. Kollanus, Unto	Ky Pap.	35.36
249. Höijer, Ahto	Ky Sell.	31.20	307. Salmi, Aarne	Ky Sell.	35.50
250. Palonen, Veli	Kuu Pap.	31.20	308. Miettinen, Olavi	—	35.54
251. Simola, Hugo	Kuu Pap.	31.23	309. Lyttinen, Toivo	Höyryos.	35.54
252. Kivinen, T.	Ky Ulkot.	31.45	310. Villman, Gunnar	Korjauspaja	35.55
253. Kujala, Tapio	—	31.45	311. Telkkinen, Nulo	Höyryos.	36.06
254. Silvonen, Paavo	Ky Sell.	31.46	312. Backman, Oiva	Ky Pap.	36.08
255. Viinikainen, Otto	Talousos.	31.46	313. Laaksonen, Ville	Korjauspaja	36.12
256. Jääskeläinen, Sulo	Maanvilj. os.	31.47	314. Pakkanen, Lauri	—	36.15
257. Huotari, Vihtori	Ky Pap.	31.50	315. Häkkinen, Lauri	Ky Ulkot.	36.26
258. Jaatinen, Johannes	—	31.54	316. Aalto, Toivo	Maanvilj. os.	36.29
259. Karhunen, Usko	—	31.56	317. Reinboth, Kurt	Konttori	36.33
260. Hämäläinen, Matti	Korjauspaja	32.03	318. Hinkkuri, Lauri	Talousos.	36.37
261. Rakköläinen, Johannes	Ky Sell.	32.06	319. Tuomi, Veikko	Ky Sell.	36.38
262. Pesonen, Otto	Kuu Pap.	32.27	320. Lindell, Pehr Olof	Korjauspaja	36.41
263. Niemi, Antti	Ky Sell.	32.27	321. Salmi, Antti	Ky Sell.	37.07
264. Järvelä, Antti	Ky Pap.	32.31	322. Hannula, Niilo	Sähköos.	37.12

323. Harju, Tauno	Korjauspaja ..	37.32
324. Kansikas, Toivo	Kuu Pap.	37.34
325. Kivinen, Torsti	—	37.34
326. Rainio, Eino	Ky Pap.	37.40
327. Tommola, Unto	Puuhionio	37.54
328. Stadig, Aarne	Kloorit.	37.54
329. Ahonen, Johannes	Ky Sell.	38.05
330. Suominen, Into	Kuu Pap.	38.33
331. Lehtola, Lauri	—	38.40
332. Hartikainen, Toivo	—	39.02
333. Kilpiä, Emil	Puuhionio	39.42
334. Häkkinen, Juho	—	39.58
335. Inkeroinen, Sulo	Ky Sell.	40.15
336. Erola, Toivo ..	Puuhionio	40.21
337. Palmumaa, Pauli	Kloorit.	40.52
338. Karhu, Urho	Ky Sell.	41.06
339. Tynys, Väinö	—	41.33
340. Virtanen, Yrjö	Kloorit.	41.35
341. Pakkanen, Mauno	Korjauspaja	41.35
342. Kallio, Vilho	Kuu Sell.	41.46
343. Aaltonen, Heikki	Ky Sell.	42.14
344. Rantanen, Aarne	Ky Pap.	42.17
345. Valokari, Martti	Sähköos.	42.24
346. Yrjölä, Martti	Ky Sell.	43.02
347. Sahlberg, Pauli	Kuu Pap.	43.06
348. Koskipuro, Lauri	Puuhionio	43.31
349. Olkkonen, Jaakko	Ky Pap.	43.38
350. Turunen, Johannes	Höyryos.	43.58
351. Halonen, Olavi	Ky Ulkot.	44.08
352. Halinen, Viljo	Kuu Pap.	44.28
353. Lukander, Väinö	Ky Pap.	44.42
354. Hartikainen, Asser	Kuu Pap.	45.19
355. Pankka, Feliks	Kloorit.	45.45
356. Laitinen, Emil	Ky Sell.	45.58
357. Sarvilahti, Sulo	Puuhionio	45.59
358. Jokelin, Aarne	—	46.12
359. Perälä, Runar	Kloorit.	46.15
360. Haavila, Erkki	Puuhionio	46.30
361. Heino, Pauli	Tehdasrak. os. ..	46.51
362. Vasanen, Aimas	Ky Sell.	47.01
363. Salin, Tor	Konttori	47.07
364. Rihu, Herman	Ky Sell.	47.21
365. Alen, Huugo	Puuhionio	47.31
366. Monola, Eino	Kloorit.	48.11
367. Siiankoski, Esko	Metsäos.	49.10
368. Laine, Oiva	Korjauspaja	49.21
369. Lampila, Eino	Ky Sell.	50.47
370. Leivo, Aimo	Puuhionio	50.58
371. Telkkinen, Erkki	Tehdasrak. os. ..	51.14
372. Alppirinne, Vilho	Kloorit.	51.38
373. Saarinen, Akseli	Ky Sell.	51.42
374. Lundin, Arthur	Ky Pap.	52.08
375. Jyräs, Vilho	Korjauspaja ..	52.29
376. Riuttala, Leo	—	53.24
377. Paulasalo, Eino	—	53.24
378. Enroth, Johan	Konttori	54.57
379. Marttinen, Eino	Ky Sell.	55.31
380. Pohjolainen, Aarne	—	56.48

381. Vanonen, Toivo	Puuhionio	63.10
382. Pyötsiä, Ilmari	Sähköos.	68.04
383. Pulkka, Eino	Korjauspaja	69.49
384. Sohlman, Ferdinand	—	73.34
385. Hatinen, Toivo	—	73.34
386. Ryöppy, Unto	Sähköos.	90.18
387. Himanen, Ilmari	Kloorit.	92.44

35—44-vuotiaat.

1. Niilo-Rämä, Einar	Tehdasrak.os.	23.05
2. Mankki, Vilho	—	23.16
3. Korjala, Toivo	Puuhionio	23.34
4. Laaksonen, Valto	Saha	25.00
5. Salminen, Viljo	Ky Sell.	25.04
6. Nikulainen, Vihtor	Ky Ulkot.	25.27
7. Lakka, Toivo	—	25.40
8. Partti, Kaarlo	Ky Sell.	25.42
9. Mäkinen, Paavo	Maanvilj.os.	25.47
10. Lahtinen, Jalmar	Puuhionio	26.14
11. Rahikainen, Taneli	Ky Pap.	26.20
12. Lukander, Hjalmar	Kuu Pap.	26.28
13. Tavilampi, Jalmar	Ky Pap.	26.39
14. Askola, Hjalmar	Kuu Sell.	26.43
15. Vahvaselkä, Vilho	Ky Sell.	26.50
16. Tikkala, Ilmari	Ky Pap.	26.51
17. Lyytikäinen, Rikhard ..	Tehdasrak.os.	26.57
18. Korpelainen, August	Ky Pap.	27.00
19. Kirvesniemi, Edvard ..	Ky Ulkot.	27.01
20. Huuskonen, Heikki	Talousos.	27.14
21. Lehtoranta, Johannes ..	Tehdasrak.os.	27.22
22. Vahter, Arthur	Talousos.	27.24
23. Helander, Kalle	Kloorit.	27.33
24. Kyöper, Evert	Ky Ulkot.	28.15
25. Lautela, Richard	Maanvilj. os.	28.16
26. Lindblom, Nils	Ky Sell.	28.23
27. Mauno, Einar	Tehdasrak.os.	28.29
28. Koski, Erik	Ky Sell.	28.35
29. Saarimäki, Hugo	Kuu Pap.	28.59
30. Pajari, Viljo	Ky Sell.	29.03
31. Ketolampi, Toivo	Tehdasrak.os.	29.05
32. Mankki, Lauri	Korjauspaja	29.07
33. Kunelius, Ensio	Ky Sell.	29.10
34. Lempiäinen, Paavo	Höyryos.	29.22
35. Luhanka, Aati	Ky Sell.	29.28
36. Jokiranta, Armas	Ky Sell.	29.29
37. Leskinen, Pekka	Korjauspaja	29.44
38. Lindqvist, Otto	Tehdasrak.os.	29.47
39. Kujala, Arvo	Korjauspaja	29.57
40. Hämäläinen, Jalmar	Ky Pap.	30.02
41. Nissilä, Otto	Kuu Pap.	30.22
42. Aalto, Sulo	Höyryos.	30.28
43. Lehtinen, Väinö	Ky Sell.	30.30
44. Puranen, Toivo	Korjauspaja	30.32
45. Kettunen, Akseli	Kloorit.	30.43
46. Nieminen, Juho	Ky Pap.	30.48
47. Antikainen, Yrjö	Metsäos.	30.48
48. Perälä, Antton	Tehdasrak.os.	30.56

24. Takala, Kalle	Tehdasrak.os.	36.00
25. Laitinen, Arvid	Ky Sell.	36.10
26. Niemi, Joonas	—«—	36.16
27. Nissilä, Emil	Puuhio	36.18
28. Virtanen, Hjalmar	Ky Ulkot.	36.24
29. Rask, Edvard	Talousos.	36.41
30. Roitto, Johan Fabian	Tehdasrak.os.	37.40
31. Sahlberg, Toivo	Ky Pap.	37.54
32. Lehtonen, Vihtori	—«—	38.10
33. Pusa, Edvard	Höyryos.	38.19
34. Hänninen, Vilhelm	Kloorit.	38.24
35. Lanto, Juho	Sähköos.	38.26
36. Karhu, Ivar	Kuu Sell.	38.28
37. Mäkinen, Otto Oskari	Ky Sell.	38.39
38. Nissilä, Oskar	Tehdasrak.os.	38.48
39. Kiiskinen, Alexander	Kuu Sell.	40.21
40. Gardemeister, Kaarle	Tehdasrak.os.	40.37
41. Joukanen, Emil	Tehdasrak.os.	42.03
42. Sulanen, Jalmari	Talousos.	45.21
43. Vesterholm, W.	Konttori	47.31
44. Katainen, Vihtori	Metsäos.	55.50
45. Mäkelä, Jussi	Tehdasrak.os.	59.20

50—54-vuotiaat.

1. Salokoski, Lauri	Metsäos.	26.23
2. Kukkanen, Aleks.	Talousos.	26.38
3. Laukkanen, Stefanus	Metsäos.	28.24
4. Kirkkopelto, Santeri	—«—	28.47
5. Korppi, Jalmari	Ky Ulkot.	28.57
6. Venemies, Manne	Metsäos.	29.12
7. Aarnio, Kalle	Talousos.	30.00
8. Frimodig, Hjalmar	Tehdasrak.os.	30.21
9. Pienanen, Aukusti	Kuu Pap.	31.28
10. Hänninen, Vihtori	Tehdasrak. os.	31.41
11. Aro, Emil	Kuu Pap.	31.42
12. Eskelinen, Heikki	Ky Sell.	32.16
13. Oksanen, Taavetti	Ky Ulkot.	32.34
14. Munne, Edvard	Maanvilj.os.	34.00
15. Silvonen, Emil	Ky Sell.	34.21
16. Tuukkanen, Kaarlo	Kloorit.	34.32
17. Jääskeläinen, Oskari	Maanvilj.os.	34.43
18. Erola, Antti	Talousos.	35.07
19. Talvinen, Jalmari	Ky Pap.	36.27
20. Pesu, Antti	Tehdasrak.os.	37.48
21. Kalske, Emil	Kuu Sell.	38.19
22. Tuomi, Anton	Talousos.	38.21
23. Luostarinen, Julius	Ky Sell.	39.14
24. Heiskala, Hugo	Saha	39.17
25. Honkanen, Emil	Kuu Sell.	41.02
26. Kainulainen, Kustaa	Ky Sell.	41.12
27. Aranko, Arthur	Talousos.	42.09
28. Putkonen, Johan	Korjauspaja	42.36
29. Saarelainen, Taavetti	Ky Ulkot.	44.42
30. Nevala, Bernhard	Tehdasrak.os.	46.07
31. Mäkinen, Emil	Puuhio	47.51
32. Lampila, Antto	Metsäos.	50.06

33. Vallenius, E.	Konttori	56.35
34. Ekroos, Jalmari	Ky Pap.	57.59
35. Laine, Taavetti	Ky Sell.	61.05
36. Ryöppy, Hjalmar	Tehdasrak.os.	75.42

55—59-vuotiaat.

1. Kasari, Martti	Ky Pap.	30.01
2. Lantta, Eljas	Tehdasrak.os.	30.23
3. Laaksonen, Hjalmar	—«—	33.05
4. Kainlahti, Aatami	Ky Pap.	33.41
5. Inkilä, Matti	Tehdasrak.os.	33.56
6. Mäkelä, Matti	Kuu Pap.	37.06
7. Väkeväinen, Uuno	Ky Sell.	37.30
8. Häkkinen, Herman	—«—	38.32
9. Lindeman, Robert	—«—	39.29
10. Majander, Emil	Höyryos.	40.41
11. Virtanen, Alvar	Ky Pap.	41.28
12. Niveri, Taavetti	Ky Sell.	43.18
13. Pulkka, Alfred	—«—	44.03
14. Laine, Danieli	Ky Pap.	46.02
15. Pesu, Emil	—«—	48.42
16. Hölsä, Elis	Korjauspaja	50.00
17. Kivinen, Matti	Ky Sell.	54.20
18. Koski, Matti Villiam	Tehdasrak.os.	58.42
19. Ahonen, Johan	Puuhio	64.24

Yli 60-vuotiaat.

1. Mauno, August	Ky Ulkot.	36.45
2. Kettula, Robert	Kuu Pap.	38.19
3. Viren, Kalle	Talousos.	38.45
4. Sirenius, Nestor	Ky Sell.	40.15
5. Vauhkonen, Otto	Tehdasrak.os.	41.23
6. Kujala, Juho	Ky Ulkot.	42.06
7. Miettinen, Antti	Kuu Pap.	42.18
8. Saarenpää, Taneli	Tehdasrak.os.	44.39
9. Nenonen, Ferdinand	Talousos.	44.56
10. Tuominen, Juho	Tehdasrak.os.	45.22
11. Kokko, Joonas	Kuu Sell.	47.23
12. Salo, Otto	Kuu Pap.	48.47
13. Luukas, Juho	Maanvilj.os.	49.35
14. Jokelin, Jussi	Kuu Pap.	50.14
15. Glad, August	Tehdasrak. os.	50.55
16. Hälikkä, Taavi	Metsäos.	51.44
17. Hildén, Juho	Talousos.	54.03
18. Narinen, August	Saha	54.19
19. Viljakainen, Juhana	Ky Ulkot.	55.20
20. Lindén, Viktor	Tehdasrak.os.	55.47
21. Roitto, Manne	—«—	56.21
22. Vauhkonen, Tahvo	Kuu Pap.	62.27
23. Erola, Timoteus	Kuu Sell.	68.15
24. Mattila, Antti	Ky Sell.	70.56
25. Hesse, Hugo	Korjauspaja	73.21

NAISET.

15—29-vuotiaat.

1. Mauno, Lahja	Talousos.	15.05
2. Vainonen, Enni	Maanvilj.os.	15.46
3. Perälä, Annikki	Tehdasrak.os.	15.55
4. Hänninen, Sanni	Ky Sell.	15.55
5. Aro, Sirkka	Talousos.	15.59
6. Myyrä, Olga	Talousos.	16.00
7. Päiviö, Maiju	Ky Pap.	16.05
8. Aarnio, Riitta	Kuu Pap.	16.16
9. Mäkinen, Hilikka	—«—	16.30
10. Miettinen, Helmi	—«—	16.36
11. Mauno, Eila	Talousos.	16.36
12. Viinanen, Ella	Kuu Pap.	16.40
13. Toukkari, Maija	Ky Pap.	16.41
14. Niku, Annikki	Talousos.	16.42
15. Huuskonen, Siiri	—«—	16.52
16. Salo, Rauni	Kuu Pap.	16.55
17. Mauno, Ester	Talousos.	17.07
18. Mäkinen, Tyyne	Kloorit.	17.12
19. Mäkelä, Laila	Kuu Pap.	17.13
20. Perälä, Kaarina	Ky Pap.	17.19
21. Aalto, Aili	Ky Sell.	17.20
22. Liukkonen, Signe	Kuu Sell.	17.23
23. Hänninen, Helvi	Ky Sell.	17.23
24. Raento, Rauha	Tehdasrak.os.	17.24
25. Mäkinen, Jenny	Ky Pap.	17.35
26. Kukkonen, Kirsti	Kuu Pap.	17.36
27. Toivonen, Ester	Kuu Sell.	17.36
28. Alimyllymaa, Kyllikki ..	Kuu Pap.	17.38
29. Vauhkonen, Irma	Talousos.	17.39
30. Kukkanen, Ester	Kloorit.	17.40
31. Salminen, Sirkka	Ky Pap.	17.44
32. Mäkinen, Aira	Ky Sell.	17.46
33. Tuukkanen, Anna Liisa ..	Kuu Pap.	17.46
34. Kunnas, Hilppa	Talousos.	18.02
35. Hildén, Aada	Ky Pap.	18.07
36. Karhu, Irja	Kuu Sell.	18.10
37. Huhtalin, Rauha	Ky Sell.	18.13
38. Savolainen, Kirsti	Kuu Pap.	18.14
39. Hämäläinen, Elsa	Ky Sell.	18.15
40. Simola, Kaino	Korjauspaja	18.17
41. Sormunen, Vieno	Ky Pap.	18.17
42. Torniainen, Martta	Ky Ulkot.	18.43
43. Salo, Hellä	Kuu Pap.	18.45
44. Saarinen, Eila	Ky Pap.	18.45
45. Lahtinen, Aira	Korjauspaja	18.54
46. Eklund, Isa	Metsäos.	19.03
47. Laitinen, Toini	Kloorit.	19.22
48. Leppälä, Siiri	Ky Pap.	19.25
49. Inkeroinen, Ranghild	Ky Sell.	19.41
50. Seppälä, Marita	Kloorit.	19.48
51. Hirvi, Kyllikki	Höyryos.	19.49
52. Nykänen, Irja	Kuu Sell.	20.15
53. Mäntynen, Lyyli	Ky Pap.	20.19
54. Tapanila, Viivi	Kuu Pap.	20.21
55. Kivimäki, Maire	Kloorit.	20.36

56. Flöjt, Linnea	Ky Pap.	20.45
57. Halonen, Margit	Ky Sell.	20.48
58. Huhtala, Hellä	Kuu Sell.	21.02
59. Pekkalin, Nelly	Ky Pap.	21.05
60. Laine, Katri	Ky Sell.	21.06
61. Högström, Brita	Talousos.	21.09
62. Venemies, Aino	Ky Ulkot.	21.18
63. Mauno, Irja	Ky Sell.	21.19
64. Seppälä, Adele	Talousos.	21.46
65. Nieminen, Sylvi	Ky Sell.	21.55
66. Lavenius, Aini	Talousos.	22.00
67. Piirikkilä, Salme	—«—	22.02
68. Brofeldt, Maire	Kuu Pap.	22.05
69. Järvenmäki, Elli	Ky Sell.	22.12
70. Oksa, Salli	Ky Pap.	22.29
71. Lehti, Kaisa	Ky Sell.	22.30
72. Järvinen, Alli	Talousos.	22.30
73. Aranko, Ella	Kloorit.	23.21
74. Maaranen, Hilve	Kuu Pap.	23.34
75. Lyytikäinen, Aino	Puuhiamo	23.45
76. Vessman, Kerttu	Ky Pap.	24.01
77. Mäkinen, Meeri	Kuu Pap.	24.10
78. Viljakainen, Aili	Höyryos.	24.26
79. Andersson, M.	Konttori	24.56
80. Tietäväinen, Elma	Kuu Pap.	25.43
81. Häkkinen, Eeva	Ky Sell.	25.47
82. Vaalamo, Gunvor	Talousos.	25.47
83. Miss Stokes	Ky Sell.	25.48
84. Lavenius, Salme	Kloorit.	26.16
85. Dahlberg, S.	Konttori	27.42
86. Vainio, Hilja	Puuhiamo	28.55
87. Segersven, B.	Konttori	28.57
88. Antell, E.	—«—	30.54
89. Korppi, Eine	Talousos.	32.03
90. Zeidler, E.	Konttori	36.06

30—39-vuotiaat.

1. Rahikainen, Saima	Ky Pap.	16.19
2. Suominen, Dagmar	Puuhiamo	17.59
3. Salo, Aili	Kuu Pap.	18.53
4. Marttila, Lyyli	Ky Ulkot.	19.06
5. Tuominen, Laura	Tehdasrak.os.	19.20
6. Puhjo, Siiri	Ky Pap.	19.31
7. Punkkinen, Helmi	Ky Sell.	19.52
8. Venäläinen, Elli	Korjauspaja	20.10
9. Kirvesniemi, Elna	Ky Ulkot.	20.24
10. Bergman, E.	Konttori	22.06
11. Pilsari, Lempi	Ky Sell.	22.26
12. Salminen, Siiri	Puuhiamo	24.09
13. Koste, Laura	Kuu Pap.	24.13
14. Hakkarainen, Helvi	Ky Sell.	25.30
15. von Koskull, Brita	—«—	25.36
16. Jaakkola, Vieno	Kuu Sell.	27.20
17. Vanonen, Martta	Höyryos.	27.20
18. Kinnunen, Aili	Puuhiamo	27.58
19. Sillanmaa, S.	Konttori	28.04
20. Boman, Elli	Ky Ulkot.	28.07
21. Reinola, Aleksandra	Ky Sell.	29.26

22. Nieminen, Martta	Puuhio	29.44
23. Häkkänen, Elin	Kuu Sell.	31.15
24. Onnela, Meeri	Puuhio	32.14
25. Rajala, Anna	Ky Pap.	32.53
26. Sucksdorff, Maggie	Kuu Pap.	44.20

40—49-vuotiaat.

1. Takala, Olga	Tehdasrak.os.	18.07
2. Perälä, Eine	—«—	20.09
3. Erola, Ida	Ky Pap.	21.59
4. Monthan, Elsa	—«—	22.04
5. Mäkinen, Tyyne	Maanvilj.os.	22.15
6. Rautjärvi, Olga	Ky Pap.	22.35
7. Leskinen, Senni	Korjauspaja	22.43
8. Sinisalo, Manda	Ky Ulkot.	23.26
9. Lahtinen, Elli	Puuhio	25.18
10. Hämäläinen, Anna	Ky Ulkot.	25.23
11. Kujala, L.	Konttori	25.35
12. Erola, Alina	Ky Pap.	25.40
13. Tamminen, Tilda	—«—	25.54
14. Ukko, Hilda	Ky Sell.	26.08
15. Brofeldt, Hilda	Höyryos.	26.23
16. Simola, Edla	Ky Pap.	26.29
17. Numminen, Maria	Puuhio	27.12
18. Heinonen, Agda	Kuu Pap.	27.13
19. Dahl, Elisabet	Tehdasrak.os.	33.42

Yli 50-vuotiaat.

1. Tykki, Karoliina	Tehdasrak.os.	21.15
2. Kokkonen, Siiri	Kuu Pap.	24.59
3. Rissanen, Maria	—«—	25.11
4. Suojanen, Anna	Ky Pap.	26.27
5. Hietala, Ida	—«—	27.31
6. Salo, Hilma	—«—	34.27
7. Nokkanen, Olga	Puuhio	36.12
8. Valanto, Maria	Tehdasrak.os.	37.04
9. Modig, Olga	Ky Sell.	37.23
10. Pöntinen, Anna	Ky Ulkot.	38.54
11. Hoppman, Ida	Ky Pap.	41.55

POJAT.

15—17-vuotiaat.

1. Kylmälä, Ensio	Metsäos.	22.40
2. Kontula, Toimi	Tehdasrak.os.	22.55
3. Hänninen, Viljo	—«—	23.08
4. Kyöperi, Lasse	—«—	23.31
5. Avikainen, Veikko	Korjauspaja	24.36
6. Lauren, Pauli	—«—	24.44
7. Hinkkuri, Erkki	Ky Pap.	24.46
8. Kylmälä, Timo	Metsäos.	24.52
9. Dahl, Ilmari	Tehdasrak.os.	24.54
10. Kilpiä, Lauri	Taloulos.	25.06
11. Punkkinen, Olavi	Korjauspaja	25.06

12. Ranta, Leevi	Ky Ulkot.	25.07
13. Häkkinen, Eino	Korjauspaja	25.09
14. Seppälä, Klaus	—«—	25.13
15. Heinonen, Taisto	Saha	25.26
16. Kalso, Heikki	Taloulos.	25.45
17. Ketolampi, Tyyko	Tehdasrak.os.	25.52
18. Rihula, Eino	Ky Pap.	25.59
19. Rosqvist, Jarl	Taloulos.	26.06
20. Paananen, Paavo	Tehdasrak.os.	26.10
21. Sormunen, Unne	Korjauspaja	26.15
22. Karlsson, Matti	Sähköos.	26.30
23. Lehtonen, Tapio	Tehdasrak.os.	26.50
24. Askola, Martti	Korjauspaja	27.00
25. Pöysä, Viljo	Tehdasrak.os.	27.01
26. Katainen, Lauri	Metsäos.	27.02
27. Liukkonen, Eino	Korjauspaja	27.19
28. Siren, Pentti	—«—	27.20
29. Holm, Niilo	Taloulos	27.38
30. Högström, Lasse	—«—	27.38
31. Lassila, Martti	Korjauspaja	27.47
32. Holopainen, Pertti	Konttori	27.53
33. Talvinen, Lasse	Ky Pap.	28.04
34. Huovila, Erkki	Taloulos.	28.19
35. Silvonon, Vilho	Ky Sell.	28.45
36. Nyberg, Veikko	Korjauspaja	28.57
37. Kujala, Aake	Ky Ulkot.	29.12
38. Matola, Eino	Metsäos.	29.12
39. Knihtilä, Erkki	Tehdasrak.os.	29.13
40. Koskinen, Risto	Sähköos.	29.15
41. Alastalo, Paavo	Tehdasrak.os.	29.16
42. Haapala, Jaakko	Sähköos.	29.18
43. Lindeman, Martti	Ky Sell.	29.43
44. Nyrke, Olli	Taloulos.	29.51
45. Paljakka, Toivo	Höyryos.	29.55
46. Vilkki, Toivo	Ky Ulkot.	30.05
47. Mäkinen, Paavo	Ky Sell.	30.51
48. Laakso, Jaakko	Saha	31.53
49. Vauhkonen, Tuure	Korjauspaja	31.58
50. Lahtinen, Arvi	Tehdasrak.os.	32.05
51. Salo, Pauli	—«—	32.30
52. Frimodig, Erkki	Korjauspaja	32.31
53. Koivunen, Matti	Taloulos.	32.38
54. Sahlberg, Tapio	Korjauspaja	34.35
55. Perätalo, Erkki	Metsäos.	35.43
56. Outinen, Martti	Taloulos.	37.34
57. Mätilä, Esko	Tehdasrak.os.	39.15
58. Okka, Elner	Korjauspaja	40.32
59. Sundström, Tauno	Taloulos.	40.33
60. Venemies, Armas	Metsäos.	40.44
61. Heino, Tuure	Puuhio	46.15

8—14-vuotiaat.

1. Mäkelä, Viljo	Tehdasrak.os.	13.40
2. Niilo-Rämä, Jaakko	—«—	13.42
3. Kaminen, Tauno	Ky Ulkot.	14.00
4. Lampila, Pentti	Höyryos.	14.05
5. Muuronen, Heikki	Tehdasrak.os.	14.08

6. Perätalo, Reino	Metsäos.	14.27	64. Helin, Jaakko	Saha	17.43
7. Munne, Sauli	Maanvilj.os.	14.29	65. Vallenius, P.	Konttori	17.43
8. Mauno, Heikki	Tehdasrak.os.	14.32	66. Pöysä, Oiva	Maanvilj.os.	17.43
9. Hytönen, Einar	Kloorit.	14.32	67. Hilden, Veikko	Ky Ulkot.	17.53
10. Nyberg, Tuure	Korjauspaja	14.33	68. Kuitunen, Heikki	Ky Pap.	17.53
11. Heinonen, Arvo	Saha	14.33	69. Laine, Sauli	—«—	17.55
12. Hänninen, Holger	Korjauspaja	14.34	70. Okka, Jouko	Sähköos.	18.10
13. Saarenpää, Martti	Tehdasrak.os.	14.35	71. Nikulainen, Olavi	Ky Ulkot.	18.10
14. Nyrke, Tauno	Taloulosos.	14.36	72. Mäkinen, Heikki	Ky Sell.	18.26
15. Suominen, Toivo A.	Kloorit.	14.36	73. Koste, Leo	Korjauspaja	18.49
16. Nieminen, Pertti	Puuhiomo	14.42	74. Knihtilä, Veikko	Tehdasrak.os.	18.56
17. Paananen, Pauli	Tehdasrak.os.	14.43	75. Pöysä, Edwin	—«—	18.59
18. Lantta, Tauno	—«—	14.50	76. Huuhko, Pertti	Taloulosos.	19.07
19. Vainonen, Onni	Maanvilj.os.	14.56	77. Pankka, Reino	Kloorit.	19.13
20. Laukkola, Jaakko	Ky Pap.	14.58	78. Sandström, Erik	Konttori	19.13
21. Frimodig, Teppo	Tehdasrak.os.	15.03	79. Sundström, Pentti	Ky Pap.	19.19
22. Partti, Väinö	Ky Sell.	15.05	80. Oksanen, Toivo	Ky Ulkot.	19.25
23. Lahtela, Asser	Maanvilj.os.	15.08	81. Koskinen, Eino	Sähköos.	19.34
24. Leppä, Kalevi	Taloulosos.	15.10	82. Stark, Alpo	Taloulosos.	19.38
25. Leipola, Erkki	Kuu Sell.	15.11	83. Ojapalo, Erkki	Metsäos.	19.46
26. Rahikainen, Aarne	Ky Pap.	15.16	84. Hämäläinen, Mauri	Korjauspaja	19.47
27. Suominen, Matti	Ky Sell.	15.23	85. Rantanen, Esko	Tehdasrak.os.	19.55
28. Hinkkuri, Kalevi	Ky Pap.	15.26	86. Karonen, Unto	Ky Pap.	20.04
29. Monola, Olli	Korjauspaja	15.27	87. Heikkilä, Risto	Kuu Sell.	20.29
30. Lehtoranta, Veikko	Tehdasrak.os.	15.29	88. Lahtinen, Paavo	Ky Pap.	20.32
31. Puranen, Väinö	Ky Pap.	15.32	89. Juusela, Heikki	Sähköos.	20.38
32. Eklund, Erkki	Taloulosos.	15.32	90. Koste, Pentti	Kuu Pap.	20.40
33. Kallioinen, Valdemar ..	Korjauspaja	15.32	91. Mertama, Reino	Kuu Sell.	20.56
34. Leipola, Jaakko	Ky Sell.	15.33	92. Kola, Jaakko	Korjauspaja	21.17
35. Ketolampi, Juho	Tehdasrak.os.	15.33	93. Soperö, Sulo	Ky Pap.	21.36
36. Harlin, Jorma	Taloulosos.	15.35	94. Knihtilä, Kauko	Tehdasrak.os.	21.37
37. Laaksonen, Pauli	Ky Pap.	15.46	95. Sohlman, Sigurd	Konttori	21.51
38. Savolainen, Erkki	Kuu Pap.	15.49	96. Kujala, Paavo	Korjauspaja	21.54
39. Lindqvist, Reino	Tehdasrak.os.	15.55	97. Kirvesniemi, Lauri	Ky Ulkot.	21.59
40. Heikkilä, Ossi	Korjauspaja	15.59	98. Karvonen, Pauli	Kloorit.	22.03
41. Haag, Lasse	Taloulosos.	16.00	99. Mattila, Lasse	Tehdasrak.os.	22.11
42. Aalto, Erkki	Korjauspaja	16.15	100. Laaksonen, Osmo	Höyryos.	22.15
43. Huotari, Kalevi	Ky Pap.	16.21	101. Pöysä, Arvo	Ky Ulkot.	22.18
44. Leppä, Kauko	Taloulosos.	16.24	102. Johansson, Jorma	Kloorit.	22.36
45. Lehtinen, Lasse	Tehdasrak.os.	16.24	103. Vahter, Keijo	Taloulosos.	22.53
46. Meriluoto, Alvari	Ky Sell.	16.25	104. Makkonen, Jaakko	Ky Sell.	22.54
47. Lyytikäinen, Allan	Tehdasrak.os.	16.34	105. Huuhko, Kyösti	Taloulosos.	23.13
48. Alanko, Martti	Kloorit.	16.46	106. Jaakkola, Pauli	Kuu Sell.	23.14
49. Vessalainen, Reino	Korjauspaja	16.47	107. Hopea, Risto	Ky Pap.	23.15
50. Sahlman, Vilho	Maanvilj.os.	16.48	108. Nieminen, Heikki	Puuhiomo	23.43
51. Myyrä, Ensio	Taloulosos.	16.56	109. Mattila, Veikko	Tehdasrak.os.	23.51
52. Poikala, Olavi	Kloorit.	17.03	110. Ekroos, Kyösti	Ky Pap.	23.56
53. Saarinen, Veikko	Ky Pap.	17.05	111. Melin, Alpo	Tehdasrak.os.	24.23
54. Herranen, Tauno	Taloulosos.	17.08	112. Andersen, Lasse	Konttori	24.25
55. Mäkinen, Toivo	Maanvilj.os.	17.17	113. Oksanen, Heikki	Ky Ulkot.	24.33
56. Harjula, Niilo	Ky Ulkot.	17.18	114. Savolainen, Risto	Tehdasrak.os.	24.34
57. Alanko, Armas	Kloorit.	17.23	115. Pihkala, Kalevi	Taloulosos.	24.37
58. Heikkilä, Kyösti	Korjauspaja	17.24	116. Laine, Yrjö	Korjauspaja	24.59
59. Antila, Antti	Kuu Pap.	17.29	117. Nikula, Jouko	—«—	25.10
60. Erola, Kaarlo	Taloulosos.	17.31	118. Makkonen, Paavo	Ky Sell.	25.46
61. Rautjärvi, Tuure	Tehdasrak.os.	17.32	119. Savolainen, Paavo	Tehdasrak.os.	25.57
62. Silvonen, Yrjö	Ky Sell.	17.37	120. Rautjärvi, Veikko	—«—	26.32
63. Nurminen, Jaakko	Korjauspaja	17.41	121. Örnholm, Kaj	Kloorit.	30.51

TYTÖT.

8—14-vuotiaat.

1. Mauno, Liisa	Ky Ulkot.	15.46
2. Mäkelin, Liisa	Talousos.	15.48
3. Viinanen, Anneli	Kuu Pap.	15.57
4. Lehtoranta, Eija	Tehdasrak.os.	15.57
5. Luhanka, Kirsti	Ky Sell.	16.05
6. Lehtoranta, Terttu	Tehdasrak.os.	16.26
7. Mäkelin, Lea	Talousos.	16.43
8. Aarnio, Anneli	—«—	16.50
9. Mäkinen, Lempi	Maanvilj.os.	16.54
10. Kola, Kaarina	Korjauspaja	17.07
11. Mauno, Irma	Ky Ulkot.	17.35
12. Lindqvist, Aune	Tehdasrak. os.	17.42
13. Pöysä, Taimi	Maanvilj.os.	18.08
14. Sundström, Sinikka	Ky Pap.	18.15
15. Hautaniemi, Eva	—«—	18.16
16. Kallio, Martta	Ky Sell.	18.19
17. Helander, Anni	Kloorit.	18.21
18. Silvonen, Kerttu	Ky Sell.	18.22
19. Hänninen, Maila	Korjauspaja	18.25
20. Lieri, Mirjam	Ky Pap.	18.26

21. Lahtinen, Mirja	Tehdasrak.os.	18.36
22. Laaksonen, Vuokko	Saha	18.47
23. Rahikainen, Aili	Ky Pap.	18.47
24. Nieminen, Helga	Ky Ulkot.	18.51
25. Kunelius, Kirsti	Ky Sell.	19.15
26. Heikkilä, Siina	Korjauspaja	19.17
27. Nyberg, Terttu	—«—	20.12
28. Juusela, Maire	Sähköos.	20.14
29. Kuusela, Astrid	Kuu Sell.	20.28
30. Tikkala, Eila	Ky Pap.	20.40
31. Mäkelä, Briitta	Tehdasrak.os.	20.46
32. Färm, Liisa	Ky Sell.	20.56
33. Sundström, Maire	Ky Pap.	21.49
34. Puukko, Anneli	Ky Ulkot.	22.09
35. Sopero, Elsi	Ky Pap.	22.11
36. von Koskuli, Ulla	Ky Sell.	23.09
37. Venäläinen, Eila	Korjauspaja	23.10
38. Harlin, Else	Tehdasrak.os.	23.11
39. Forsman, Anneli	—«—	24.49
40. Andersen, Rita	Konttori	25.10
41. Ekroos, Betty	Ky Pap.	25.32
42. Sandström, Anja	Konttori	25.59
43. Vesalainen, Hilka	Puuhimo	26.40

Voikka.

KIERTOPALKINNOT.

Nopeuskiertopalkinto.

1. Selluloosatehdas	6.58.53
(R. Hasu, K. Hasari, M. Villberg, L. Hasu, H. Rönnerberg, A. Nevalainen, O. Salo, J. Nummelin ja M. Rihu.)	
2. Ulkotyöosasto	7.20.44
3. Höyryosasto	7.41.30
4. Korjauspaja	7.44.47

Prosenttipalkinto.

1. Sähköosasto	100 %
2. Höyryosasto	97,6 %
3. Korjauspaja	93,4 %
4. Selluloosatehdas	82,4 %
5. Ulkotyöosasto	65,3 %
6. Talousosasto	59,8 %
7. Paperitehdas	44,1 %
8. Tehdasrakennusosasto	40,6 %
9. Puuhiomo	37,4 %

Uusi prosenttipalkinto.

1. Sähköosasto	157,1 %
2. Höyryosasto	134,9 %
3. Korjauspaja	100,0 %
4. Ulkotyöosasto	83,9 %
5. Selluloosatehdas	83,8 %
6. Talousosasto	60,1 %

7. Tehdasrakennusosasto	49,4 %
8. Puuhiomo	48,4 %
9. Paperitehdas	48,2 %

VIESTINHIIHTO.

Joukkuetulokset.

1. Selluloosatehdas	1.15.28
(V. Villberg, K. Hasari, R. Hasu ja K. Villberg.)	
2. Ulkotyöosasto	1.21.56
3. Korjauspaja	1.24.08
4. Höyryosasto	1.25.35

Parhaat mieskohtaiset tulokset.

1. Villberg, Kalle	Sell.	17.41
2. Hasari, Kaarlo	Sell.	18.41
3. Hasu, Reino	Sell.	18.58
4. Sokura, Mauno	Ulk.	19.19
5. Rinne, Evert	Korj.	19.47

YKSITYISTULOKSET.

MIEHET.

KUNINKUUS- JA EDUSTUSSARJA:

1. Hasu, Reino	Sell.	1.29.02
2. Sokura, Mauno	Ulk.	1.34.03
3. Hasari, Kaarlo	Sell.	1.34.40

4. Villberg, Mikko	Sell.	1.35.36
5. Luukas, Heikki	Pap.	1.36.50
6. Utti, Arvi	Ulk.	1.37.24
7. Björn, Vilho	T.-rak.	1.37.53
8. Hietamies, Aleks.	Höyry	1.39.18
9. Koskinen, Matti	Korj.	1.39.59
10. Villberg, Kalle	Sell.	1.40.27
11. Niittylahti, Olavi	T.-rak.	1.41.05
12. Virtanen, Armas	Ulk.	1.41.36
13. Tommola, Lauri	Sell.	1.42.29
14. Vastamäki, Väinö	Ulk.	1.45.01
15. Rinne, Evert	Korj.	1.45.41
16. Lehtinen, Veikko	Höyry	1.47.41
17. Paavola, Oiva	Puuh.	1.48.23
18. Uusitalo, Toimi	Höyry	1.48.45
19. Sysmälinen, William	Korj.	1.49.49
20. Mäkelä, Veli	Korj.	1.52.28
21. Kärki, Sulo	Korj.	1.54.11
22. Salminen, Elmer	Korj.	2.01.16
23. Virtanen, Einar	Korj.	2.01.35
24. Vauhkonen, Ville	Puuh.	2.02.08
25. Seppälä, Aulis	Korj.	2.05.45
26. Nurminen, Antti	Korj.	2.29.34

YLEINEN SARJA.

18—34-vuotiaat.

1. Linnankallio, Pekka *)	Sähkö	21.38
2. Simonen, Leevi	Tal.	22.08
3. Vähänen, Tauno	Pap.	22.26
4. Tiirikka, Lauri	Pap.	22.39
5. Hasu, Lauri	Sell.	22.53
6. Rönneberg, Heikki	Sell.	23.00
7. Virtanen, Eero	Tal.	23.06
8. Nevalainen, Aarne	Sell.	23.10
9. Koivisto, Leo	Sähkö	23.10
10. Salo, Olavi	Sell.	23.19
11. Huttunen, Arvi	Korj.	23.28
12. Nieminen, Jaakko	T.-rak.	23.31
13. Nummelin, Jalmar	Sell.	23.33
14. Grönberg, Eino	Höyry	23.34
15. Riipi, Viljo	Pap.	23.36
16. Rihu, Matti	Sell.	23.40
17. Parikka, Urho	Sell.	23.42
18. Peltola, Eino	Tal.	23.42
19. Volanen, Tauno	Pap.	23.47
20. Vahter, Viljo	Pap.	23.53
21. Pesu, Vilho	Sell.	23.53
22. Koskinen, Lauri	Pap.	23.58
23. Mäkinen, Paavo	Ulk.	24.04
24. Hasu, Viljo	Pap.	24.07
25. Krzywacki, Janne	Pap.	24.08
26. Tommola, Eino	T.-rak.	24.17
27. Sutinen, Erkki	Pap.	24.18
28. Bäckman, Heikki	Puuh.	24.19

*) Hiihti lauantaina, joten ei päässyt osalliseksi yksityispalkinnoista.

29. Roitto, Eino	Ulk.	24.27
30. Ojala, Vesa	Maanv.	24.30
31. Ahonen, Toivo	Pap.	24.34
32. Korhonen, Martti	Tal.	24.36
33. Tamminen, Jaakko	Sell.	24.36
34. Lojander, Aarne	Sell.	24.39
35. Kaleva, Aarre	Korj.	24.47
36. Siren, Niilo	Tal.	24.47
37. Leino, Jaakko	Pap.	24.47
38. Aalto, Urho	Sähkö	24.48
39. Sallinen, Toivo	Pap.	24.48
40. Simola, Viljo	Ulk.	24.49
41. Valtonen, Vieno	Puuh.	24.56
42. Tiro, Toivo	Puuh.	24.56
43. Kumpulainen, Väinö	Höyry	24.57
44. Tuominen, Paavo	T.-rak.	24.59
45. Mäkinen, Teodor	Höyry	25.00
46. Pethman, Tyko	Korj.	25.02
47. Matilainen, Sakari	Korj.	25.03
48. Strand, Ossi	Sähkö	25.03
49. Palonen, Viljo	Pap.	25.04
50. Avikainen, Oiva	Pap.	25.11
51. Joutjärvi, Viljo	T.-rak.	25.11
52. Eskelinen, Muisto	Talous	25.13
53. Aarnio, Kalevi	Korj.	25.14
54. Ryöppy, Pauli	Pap.	25.21
55. Paavola, Osvald	Pap.	25.22
56. Kivimaa, Väinö	Talous	25.24
57. Grönlund, Niilo	Pap.	25.26
58. Mauno, Erkki	Höyry	25.29
59. Laurila, Antto	Ulk.	25.29
60. Sipola, Erkki	Sell.	25.30
61. Rytteri, Lauri	Puuh.	25.34
62. Rihu, Eino	Korj.	25.34
63. Lahtinen, Kaarlo	Ulk.	25.34
64. Vähänen, Paavo	Pap.	25.35
65. Tammilehto, Muisto	Puuh.	25.38
66. Simola, Martti	Höyry	25.41
67. Töyrylä, Toivo	Pap.	25.42
68. Pöysä, Unto	Pap.	25.42
69. Paavola, Teuvo	Puuh.	25.45
70. Vestman, Oskari	Sähkö	25.49
71. Tähtinen, Jaakko	Sähkö	25.49
72. Mäkelä, Martti	Talous	25.52
73. Lehtinen, Kalle	Sähkö	25.52
74. Henttu, Viljo	Maanv.	25.54
75. Hirvi, Jaakko	T.-rak.	25.55
76. Nevanerä, Eino	T.-rak.	25.56
77. Vesalainen, Tuure	Ulk.	26.02
78. Virtanen, Niilo	Talous	26.04
79. Tähtimö, Jaakko	T.-rak.	26.07
80. Rajajärvi, Sulo	Ulk.	26.11
81. Helli, Karl	Puuh.	26.16
82. Timonen, Eino	Sähkö	26.16
83. Kääriäinen, Lennart	Sell.	26.17
84. Aalto, Pasvo	Sell.	26.20
85. Gammel, Unto	Pap.	26.26
86. Makkonen, Viljo	Puuh.	26.28

87. Tuomenlehto, Nikolai ...	Pap.	26.28	145. Alatalo, Paavo ...	Pap.	30.16
88. Takala, Aarne ...	Korj.	26.38	146. Paulanko, Einari ...	Sähkö	30.27
89. Salojärvi, Jaakko ...	Korj.	26.38	147. Laitinen, Onni ...	Ulk.	30.30
90. Aronen, Eero ...	Talous	26.42	148. Roitto, Pauli ...	Talous	30.35
91. Leander, Olavi ...	Pap.	26.45	149. Tiitinen, Kalle ...	Pap.	30.45
92. Joutjärvi, Niilo ...	Pap.	26.45	150. Korhonen, U. ...	Pap.	30.51
93. Palmlöf, Kauko ...	Sähkö	26.46	151. Hämäläinen, Antero ...	Ulkot.	30.56
94. Mönkkönen, Veikko ...	T.-rak.	26.58	152. Mauno, Evert ...	Höyry	31.05
95. Simola, Erkki ...	Pap.	27.11	153. Kossila, Risto ...	Talous	31.10
96. Järvinen, Väinö ...	Pap.	27.11	154. Heinonen, Arvi ...	Puuh.	31.11
97. Strand, Olavi ...	Korj.	27.14	155. Aho, Artturi ...	T.-rak.	31.15
98. Pyötsiä, Tapio ...	Korj.	27.23	156. Koskinen, Kaarle ...	Puuh.	31.17
99. Mäkinen, Toivo ...	Pap.	27.25	157. Valtonen, Viljo ...	Puuh.	31.27
100. Manninen, Oiva ...	T.-rak.	27.27	158. Kiviluoto, Mikko ...	Korj.	31.27
101. Elojärvi, Martti ...	Pap.	27.30	159. Hyvärinen, Kaarlo ...	Talous	31.29
102. Kurtto, Paavo ...	Korj.	27.31	160. Granath, Martti ...	T.-rak.	31.31
103. Laaksonen, Paavo ...	Pap.	27.33	161. Salenius, Pentti ...	Pap.	31.38
104. Heikkilä, Eino ...	Talous	27.33	162. Silvonon, Toivo ...	T.-rak.	31.47
105. Halinen, Emil ...	Pap.	27.36	163. Fagerlund, Erik ...	Korj.	31.51
106. Nenonen, Leo ...	Höyry	27.38	164. Valpas, Veikko ...	T.-rak.	31.53
107. Oksanen, Eino ...	Talous	27.39	165. Kivinen, Kalle ...	Korj.	31.54
108. Kääriäinen, Lauri ...	Ulk.	27.53	166. Vilen, Tauno ...	Höyry	32.04
109. Hakalin, Kalle ...	Sell.	27.53	167. Ström, Paul ...	Sähkö	32.13
110. Häyrinen, Toivo ...	T.-rak.	27.56	168. Lestberg, Herman ...	Höyry	32.16
111. Tikkanen, Tauno ...	Höyry	28.00	169. Suomi, Vilho ...	Pap.	32.24
112. Jaakkola, Antti ...	Maanv.	28.03	170. Tiihonen, Niilo ...	Korj.	32.31
113. Karhunen, Erkki ...	Pap.	28.10	171. Sihvola, Aarne ...	T.-rak.	32.33
114. Tikkanen, Hannes ...	Puuh.	28.14	172. Andersson, Lauri ...	Sähkö	32.34
115. Pajari, Martti ...	Sähkö	28.15	173. Mannari, Aapo ...	Pap.	32.44
116. Roos, Ensio ...	Korj.	28.21	174. Virtanen, Kalervo ...	Sähkö	32.57
117. Kinnari, Arvo ...	Korj.	28.21	175. Nyberg, Uuno ...	Höyry	33.00
118. Hermunen, Pauli ...	Korj.	28.25	176. Koivisto, Kain ...	T.-rak.	33.10
119. Takala, Olavi ...	Pap.	28.26	179. Rautjärvi, Onni ...	Korj.	33.23
120. Palenius, Veikko ...	T.-rak.	28.36	178. Dahl, Erkki ...	Pap.	33.25
121. Sipilä, Emil ...	Talous	28.38	179. Pessa, Eino ...	Korj.	33.34
122. Koskela, Aulis ...	Korj.	28.41	180. Hasari, Toivo ...	Pap.	33.35
123. Ahvenainen, Matti ...	Höyry	28.46	181. Kärki, Kalle ...	Pap.	33.38
124. Lonka, Eino ...	Pap.	28.46	182. Puolakka, Vilho ...	Maanv.	33.40
125. Ukkola, Eio ...	Sähkö	28.47	183. Hieta, Viljo ...	Pap.	33.55
126. Laaksonen, Olavi ...	Puuh.	28.49	184. Seppänen, Eino ...	Maanv.	34.05
127. Lukka, Antti ...	Puuh.	29.11	185. Lindqvist, Eino ...	Korj.	34.10
128. Aarnio, Erkki ...	Korj.	29.14	186. Kaartinen, Bruno ...	Korj.	34.17
129. Relander, Pauli ...	Pap.	29.14	187. Räihä, Kaarlo ...	Korj.	34.23
130. Salonen, Oskari ...	Puuh.	29.16	188. Hamari, Väinö ...	Pap.	34.49
131. Pyy, Eino ...	Pap.	29.22	189. Nurminen, Jalmari ...	Pap.	34.50
132. Häkkänen, Antti ...	Pap.	29.25	190. Hämäläinen, Eero ...	Talous	35.03
133. Lojander, Lauri ...	Ulk.	29.27	191. Kotiranta, Lauri ...	Ulk.	35.05
134. Puholainen, Esa ...	Korj.	29.31	192. Valtonen, Eino ...	Talous	35.24
135. Tuomi, Kaarlo ...	Pap.	29.40	193. Sokura, Väinö ...	Ulk.	35.29
136. Kurtto, Esko ...	T.-rak.	29.41	194. Hamari, Uuno ...	Sell.	35.33
137. Hasu, Väinö ...	Pap.	29.46	195. Laari, August ...	Talous	36.01
138. Mykkänen, Eino ...	Höyry	29.49	196. Salmi, Erik ...	Korj.	36.26
139. Joutjärvi, Arvo ...	Maanv.	29.58	197. Silvonon, Eino ...	Höyry	36.35
140. Kallonen, Edvard ...	Pap.	30.00	198. Vestman, Kaarlo ...	Sähkö	36.56
141. Hyvönen, Kalle ...	Pap.	30.07	199. Thilman, Kaarlo ...	Korj.	37.09
142. Teräväinen, Arvid ...	Maanv.	30.11	200. Penttilä, Viljo ...	Pap.	37.37
143. Haimi, Kullervo ...	T.-rak.	30.15	201. Tenetz, Ferdinand ...	Talous	37.51
144. Pirttilä, Armas ...	Korj.	30.16	202. Koskela, Lauri ...	Korj.	38.49

203. Koskela, Olavi	Sähkö	38.51	22. Eriksson, Taavi	Ulk.	28.22
204. Aarnio, Risto	Sähkö	38.55	23. Vilenius, Kaarlo	Sell.	28.25
205. Venell, Eetu	Ulk.	38.56	24. Niemelä, Vilho	T.-rak.	28.32
206. Tähtimö, Leevi	Pap.	38.58	25. Pulkka, Jalmari	Pap.	29.02
207. Eskola, Nestor	T.-rak.	38.58	26. Helenius, Arvo	Korj.	29.11
208. Järvinen, Toivo	Maanv.	39.00	27. Partti, Albin	Sähkö	29.16
209. Hasu, Muisto	Höyry	39.37	28. Lahtinen, Taavi	Pap.	29.20
210. Evonen, Martti	Korj.	39.57	29. Rihu, Lauri	Korj.	29.20
211. Tollman, Väinö	Ulk.	40.02	30. Tallgren, Uno	Korj.	29.21
212. Jokimies, Arvo	Sähkö	40.18	31. Vainio, Sulo	Pap.	29.22
213. Joutjärvi, Martti	Ulk.	40.20	32. Laitinen, Johannes	Puuh.	29.24
214. Floman, Toivo	T.-rak.	40.49	33. Lalu, Lauri	Korj.	29.36
215. Nyman, Sakari	Pap.	41.13	34. Saarenpää, Osk.	Ulk.	29.38
216. Nurminen, Uno	Talous	42.20	35. Sikanen, Jalmar	Ulk.	29.42
217. Telkkinen, Martti	Korj.	43.03	36. Lahtinen, Arvi	Ulk.	29.45
218. Vierros, Veikko	Höyry	43.03	37. Ahlroth, Antti	Pap.	29.46
219. Hacklin, Arvi	Puuh.	43.55	38. Pellava, Vilho	Sell.	30.02
220. Tapani, Armas	Sähkö	43.59	39. Halme, Taavetti	Höyry	30.13
221. Hirvi, Eino	Sell.	44.05	40. Koskinen, Otto	Sähkö	30.44
222. Saarelainen, Mikko	Pap.	44.27	41. Rautanen, Akseli	Talous	31.02
223. Vaija, Edvin	Ulk.	44.37	42. Mäkinen, Kalle	T.-rak.	31.15
224. Kauppila, Lauri	Sähkö	45.15	43. Syväjärvi, Lauri	Puuh.	31.16
225. Hämäläinen, Kalle	Pap.	45.25	44. Vastamäki, Aarne	Ulk.	31.17
226. Ojamies, Pauli	Sell.	45.32	45. Niilola, Lauri	Ulk.	31.45
227. Jouts, Niilo	Ulk.	46.03	46. Koskus, Valo	Pap.	32.07
228. Spets, Yrjö	Sähkö	46.20	47. Högström, Einar	Ulkot.	32.21
229. Kukkonen, Hugo	T.-rak.	46.53	48. Torvelainen, August	Puuh.	32.23
230. Lintunen, Voldemar	Sähkö	48.54	49. Laatu, Reino	Korj.	32.41
231. Heimonen, Armas	Sähkö	48.56	50. Heikkilä, Yrjö	Korj.	32.52
232. Skofelt, Eero	Korj.	53.48	51. Skaren, Oskar	Sell.	33.05
233. Andersson, Ossi	Sähkö	54.46	52. Vuorinen, Viktor	Pap.	33.16
234. Gardemeister, Arvo	Sähkö	55.57	53. Virtanen, Viljo	T.-rak.	33.20
235. Eklund, Björn	Korj.	59.18	54. Utti, Edvard	Korj.	34.04
236. Parvinen, Eero	Ulk.	86.32	55. Martikainen, Tuomas ..	T.-rak.	34.23
			56. Heleaho, Leonard	Puuh.	34.24
			57. Venäläinen, Sulo	Ulk.	34.28
			58. Hurmalainen, Kleofas ..	Höyry	34.34
			59. Mouhu, Toivo	Korj.	34.38
			60. Lindstén, Ferdinand	Puuh.	34.40
			61. Kääriäinen, Lauri	Korj.	34.46
			62. Raita, Väinö	Korj.	34.46
			63. Laitinen, Arvo	Puuh.	34.47
			64. Iivonen, Vilhelm	Ulk.	35.04
			65. Lindström, Väinö	Pap.	35.08
			66. Vilén, Väinö	Korj.	35.16
			67. Heikkilä, Toivo	Talous	35.40
			68. Karhu, Artturi	Sell.	35.42
			69. Salonen, Huugo	Sell.	36.22
			70. Rämä, Aimo	Ulk.	36.23
			71. Högström, Sulo	Korj.	36.29
			72. Väisänen, Adam	Sell.	36.43
			73. Katomaa, Oskari	Ulk.	36.47
			74. Lunkka, Jussi	Sell.	36.49
			75. Iiskola, Teodor	Puuh.	37.07
			76. Silander, Juho A.	Korj.	37.29
			77. Lunkka, Nestor	Sell.	37.45
			78. Valtonen, Martti	Maanvilj.	37.50
			79. Pekkola, Valto	Talous	37.58

35—44-vuotiaat:

1. Turkkila, Otto	T.-rak.	23.04
2. Paasonen, Toivo	Pap.	23.20
3. Junnila, Otto	Ulk.	24.20
4. Juurikas, Emil	Pap.	24.23
5. Horsma, Väinö	Höyry	24.33
6. Aspelin, Kalle	Pap.	24.36
7. Väisänen, Albin	Sell.	24.49
8. Andersson, Kalle	Ulk.	24.58
9. Nikkinen, Toivo	Puuh.	24.59
10. Pokki, Edvard	T.-rak.	25.01
11. Lahdelma, Fabian	Sell.	25.03
12. Koivula, Väinö	Pap.	25.20
13. Rautanen, Evert	Ulk.	25.21
14. Vass, Niilo	Ulk.	25.31
15. Ellonen, Eljas	Höyry	25.34
16. Syd, Iivari	Talous	25.34
17. Paulanko, Eino	Sähkö	25.43
18. Lahti, Konsta	Ulk.	26.24
19. Jokelainen, Urho	Sell.	26.40
20. Pokki, Eino	T.-rak.	27.46
21. Forsell, Edvard	Höyry	27.55

80. Korpelainen, Petter	Sell.	39.23
81. Makkonen, Jaakko	Puuh.	39.24
82. Virtanen, Emil	Sähkö	39.41
83. Halme, Veikko	Sähkö	39.57
84. Korhonen, Aarne	Sell.	40.21
85. Sikanen, Väinö	Puuh.	40.23
86. Kääpä, Jalmari	Talous	41.00
87. Hälikkä, Manne	T.-rak.	41.43
88. Taavila, Yrjö	Sähkö	42.10
89. Göös, Valde	Pap.	42.42
90. Laine, Emil	Höyry	42.48
91. Wägg, Urpo	Sähkö	43.03
92. Erlin, Paul	Korj.	43.07
93. Pessa, Aaro	Sähkö	44.21
94. Johansson, Emil	Korj.	44.40
95. Honkanen, Martti	Sell.	45.22
96. Vatanen, Eino	Sähkö	46.38
97. Lehtinen, Sulo	Höyry	48.29
98. Paasonen, Johan	Talous	49.22
99. Lindberg, Hilpi	T.-rak.	49.33
100. Järvinen, Aarne	Ulk.	51.01
101. Manninen, Toivo	Sähkö	53.00
102. Lähteenmäki, Kalle	T.-rak.	59.18
103. Häkkänen, Arvid	Sell.	88.03

45—49-vuotiaat.

1. Juhola, Väinö	Ulk.	23.54
2. Kuitunen, David	Sell.	25.18
3. Vähänen, Urho	T.-rak.	25.44
4. Loijas, Paavo	Pap.	25.50
5. Sipilä, Erik	Pap.	26.09
6. Tokkola, Väinö	Korj.	26.14
7. Kousa, Juho	Puuh.	26.36
8. Inkeroinen, Lauri	Sell.	26.38
9. Sonkala, Aksel	T.-rak.	26.46
10. Merivirta, Arttur	Höyry	27.09
11. Tiilikainen, Eenok	Maanv.	27.22
12. Sahanen, Vihtori	Sell.	27.47
13. Pessa, Emil	Talous	28.30
14. Nurmi, Edvard	T.-rak.	28.38
15. Paavola, Anton	Sell.	28.54
16. Liukkonen, Eino	Ulk.	30.31
17. Korpela, Kalle	Pap.	30.39
18. Koskinen, Rudolf	T.-rak.	30.47
19. Erling, Kalle	Pap.	31.16
20. Uusitalo, Emanuel	Sell.	32.38
21. Vesalainen, Arvi	Ulk.	32.44
22. Virolainen, Taavi	Sähkö	34.06
23. Koskus, Einar	Korj.	35.08
24. Heimonen, Ismael	Korj.	36.02
25. Lindqvist, Valto	Korj.	36.10
26. Parvinen, Lauri	Ulk.	36.42
27. Vahter, Sulo	Sähkö	37.23
28. Järvinen, Hugo	Korj.	39.05
29. Kauppinen, Otto	Höyry	40.59
30. Hyle, Urho	Höyry	41.06
31. Kilpinen, Konsta	T.-rak.	42.12

32. Viinikainen, Arvi	Korj.	42.44
33. Tiuhonen, Otto	Puuh.	44.04
34. Pirttilä, Alarik	T.-rak.	46.31
35. Nieminen, Sulo	Korj.	48.01
36. Sundström, Kalle	Korj.	49.22
37. Roos, Emil	Sähkö	51.53

50—54-vuotiaat:

1. Virtanen, Viktor	Pap.	25.40
2. Jaatinen, Edvard	T.-rak.	26.08
3. Kiiskinen, August	T.-rak.	28.00
4. Ahola, Anton	Sell.	28.02
5. Tirkkonen, Viljo	Korj.	28.28
6. Dahl, Väinö	Korj.	28.33
7. Marttinen, Jalmari	Ulk.	28.42
8. Ahonen, Olli	Puuh.	28.43
9. Koivisto, Väinö	Korj.	29.07
10. Kääpä, Emil	Sell.	29.22
11. Tani, Johannes	Talous	29.47
12. Joutjärvi, Viktor	Talous	30.00
13. Kaleva, Ilo	Korj.	31.00
14. Ahonen, Ville	Ulk.	31.23
15. Peltomaa, Seth	Korj.	31.47
16. Sinisalo, Alfred	Sähkö	31.50
17. Virtanen, Toivo	Höyry	32.07
18. Hirvonen, Ville	Ulk.	32.09
19. Suhonen, Yrjö	Talous	33.23
20. Lahtinen, Hjalmar	Pap.	33.54
21. Vidgren, Alku	Talous	34.31
22. Kääpä, Manne	Sell.	35.22
23. Vahter, Robert	Sell.	35.29
24. Nikkinen, Juho	Puuh.	35.44
25. Mauno, Jalmari	Ulk.	35.57
26. Varjonen, Fabian	Höyry	38.15
27. Tillanen, Vihtori	Ulk.	38.46
28. Hirvi, Sylvester	T.-rak.	38.55
29. Hartikainen, Andreas	Sell.	39.16
30. Heiskala, Hemming	Korj.	40.35
31. Gammel, Juho	Sell.	41.58
32. Silander, Juhana	Korj.	45.41
33. Vesanen, Otto	Pap.	47.00
34. Lehtisare, Per	Puuh.	47.04
35. Roos, Kalle	Korj.	51.53
36. Joutjärvi, Elias	Maanv.	57.05
37. Kääpä, Juho	Sell.	63.29

55—59-vuotiaat

1. Sihvola, Taavi	Ulk.	27.52
2. Salminen, Frans	Pap.	28.05
3. Janhonen, Herman	Pap.	29.12
4. Matilainen, Otto	Sell.	29.17
5. Pöysä, Taneli	Höyry	29.43
6. Sysmäläinen, Juho	Pap.	30.30
7. Mehtonen, Olavi	Sell.	32.14
8. Janhunen, Herman	Pap.	32.27
9. Ellonen, Ville	Ulk.	32.43
10. Takala, Edvard	Höyry	32.45
11. Haimi, Anton	Puuh.	32.49

12. Vihavainen, Otto	Höyry	34.57
13. Kalke, Kalle	Talous	35.10
14. Helander, Nestor	T.-rak.	35.17
15. Lappalainen, Taavi	Sähkö	37.19
16. Koskivuolle, Adolf	T.-rak.	38.02
17. Tökkeri, Ville	T.-rak.	38.45
18. Kuusinen, Johan	Puuh.	39.16
19. Sjögren, Taavi	Sähkö	41.36
20. Hildén, Vihtor	Pap.	41.55
21. Paasonen, Emil	Sähkö	42.37
22. Uitto, Anton	Korj.	45.26
23. Mäkinen, Otto	Maanvilj.	46.25
24. Hasu, Edvard	Korj.	49.01
25. Hölsä, Jaakko	T.-rak.	54.54
26. Suvela, Juho	Puuh.	59.41
27. Telkkinen, Jalmar	Sähkö	74.18

Yli 60-vuotiaat.

1. Anttila, Vihtori	Talous	31.36
2. Kauppila, Juho	Sähkö	32.07
3. Johansson, Otto	Pap.	33.13
4. Korhonen, Petter	Puuh.	33.32
5. Paulanko, Oskar	Pap.	36.13
6. Puttonen, Juho	Puuh.	38.38
7. Kokkola, Juho	Talous	40.22
8. Ilmonen, Kalle	Puuh.	40.51
9. Sommarberg, Juho	Talous	42.56
10. Salminen, Emil	Höyry	43.10
11. Puranen, Abel	Ulk.	43.17
12. Telkkinen, Viktor	Sähkö	43.20
13. Villberg, Emil	Sell.	43.52
14. Valto, Kalle	Sähkö	44.07
15. Andersson, Gustaf	Sähkö	52.31
16. Heiniö, Oskar	Korj.	55.17
17. Korpinen, David	Sähkö	55.22
18. Honkatukia, Adam	Ulk.	65.17
19. Lehtinen, Johan	Puuh.	71.20
20. Kuusinen, Alfred	Puuh.	77.21

NAISET.

15—29-vuotiaat.

1. Rantanen, Hilka	Ulkot.	16.31
2. Ahola, Hilka	Sell.	16.39
3. Palviala, Eevi	Taloulosos.	16.39
4. Aronen, Eva	Pap.	16.45
5. Ahola, S.	Ulkot.	16.51
6. Pöysä, Hanna	Höyryos.	16.53
7. Lojander, Eva	Sell.	16.55
8. Lahtinen, Sirkka	Pap.	17.34
9. Andersson, Iiri	Sähköos.	17.38
10. Merivirta, Hilka	Höyryos.	18.22
11. Isomäki, Elvi	Taloulosos.	18.44
12. Nurminen, Sylvi	Sell.	19.03
13. Kalho, Kerttu	Taloulosos.	19.07
14. Simonen, Elli	—	19.20
15. Kauppila, Kirsti	Sähköos.	19.20

16. Paavola, Liisa	Puuhimoto	19.22
17. Pulkka, Taimi	Pap.	19.26
18. Peltomaa, Bertta	Korjauspaja	19.43
19. Hietamies, Aino	Höyryos.	20.00
20. Leander, Eila	Sähköos.	20.31
21. Sokura, Toini	Ulkot.	20.42
22. Aalto, Esteri	Sähköos.	20.54
23. Anttila, Hilka	Pap.	20.59
24. Pessa, Greta	—	21.18
25. Aalto, Hilja	Korjauspaja	21.18
26. Alatalo, Eva	Sell.	21.59
27. Kalho, Katri	Ulkot.	22.19
28. Kiviluoto, Kaisa	Pap.	22.29
29. Hyvönen, Jenny	Sell.	23.22
30. Veckström, Meeri	Pap.	23.24
31. Luorinen, Ada	Tehdasrak.os.	23.50
32. Vilkki, Sirkka	Taloulosos.	24.02
33. Hämäläinen, Sirkka	Pap.	37.15

30—39-vuotiaat.

1. Peltola, Aune	Taloulosos.	15.33
2. Syd, Alma	—	15.47
3. Nyberg, Bertta	Höyryos.	17.46
4. Vainio, Aune	Pap.	18.31
5. Lehtinen, Hanna	Sähköos.	18.45
6. Aspelin, Senja	Pap.	19.21
7. Tirkkonen, Martta	Sell.	19.40
8. Saario, Aino	—	19.44
9. Ahonen, Jenny	—	19.53
10. Vestman, Rauha	Sähköos.	20.39
11. Vitikainen, Hilda	Sell.	20.59
12. Salonen, Tyyne	—	21.37
13. Lestberg, Aura	Höyryos.	22.25
14. Partti, Bertta	Sähköos.	22.56
15. Timonen, Elsa	—	22.58
16. Viklund, Karin	Pap.	25.53
17. Vauhkonen, Bertta	Taloulosos.	26.51
18. Vilkinen, Martta	—	29.05
19. Andersson, Elvi	Sähköos.	29.23
20. Andersson, Jenny	Sähköos.	31.02

40—49-vuotiaat.

1. Isomäki, Laina	Puuhimoto	19.46
2. Merivirta, Hilma	Höyryos.	24.49
3. Uusitalo, Olga	Sell.	25.09
4. Kukkola, Selma	Puuhimoto	26.08
5. Virtanen, Elina	Sähköos.	30.37
6. Littman, Maija	—	31.09
7. Sjögren, Hulda	—	32.02
8. Nieminen, Lempi	Sell.	33.10
9. Virolainen, Maiju	Sähköos.	34.21
10. Rönberg, Lempi	Pap.	34.40
11. Miettinen, Tilda	Sell.	39.54

Yli 50-vuotiaat.

1. Ellonen, Miina	Ulkot.	31.47
2. Nikola, Anna	Taloulosos.	33.11
3. Vesalainen, Miina	Ulkot.	37.38

POJAT.

15—17-vuotiaat.

1. Hasu, Risto	Pap.	21.32
2. Homan, Oiva	Höyryos.	21.39
3. Niemelä, Veikko	Tehdasrak.os.	22.19
4. Hartikainen, Unto	Sell.	22.29
5. Hasu, Veikko	—	22.35
6. Peuhu, Leo	Tehdasrak.os.	22.38
7. Marttinen, Heikki	Ulkot.	22.51
8. Janhonen, Aarne	Pap.	23.08
9. Hurme, Ahti	—	23.51
10. Vahteri, Oiva	Taloulosos.	24.00
11. Vesanen, Teuvo	Pap.	24.02
12. Haimi, Valdemar	Puuhioimo	24.03
13. Ahlroth, Onni	Korjauspaja	24.05
14. Laito, Severi	Ulkot.	24.14
15. Toivanen, Eero	Pap.	24.28
16. Rantanen, Kaarlo	Korjauspaja	24.32
17. Järvinen, Erkki	Tehdasrak.os.	25.21
18. Leander, Leo	Sähköos.	25.25
19. Grönlund, Otto	Pap.	25.33
20. Kuusinen, Esko	Puuhioimo	25.48
21. Inkeroinen, Paavo	Sell.	25.50
22. Vilkki, Alpo	Tehdasrak.os.	26.03
23. Aronen, Veikko	Pap.	26.06
24. Ojapalo, Olavi	Korjauspaja	26.17
25. Parikka, Yrjö	Pap.	26.18
26. Varjonen, Osmo	—	26.22
27. Pekkola, Unto	Sell.	26.34
28. Littman, Taisto	Sähköos.	26.56
29. Sundström, Aimo	Taloulosos.	27.31
30. Vesalainen, Pentti	Ulkot.	28.09
31. Luoranen, Mikko	Taloulosos.	28.34
32. Kemppilä, Veikko	Sähköos.	29.11
33. Aalto, Esko	Pap.	29.46
34. Hymander, Rauni	Pap.	31.12
35. Väisänen, Erkki	Sell.	31.49
36. Mäkinen, Arvi	Höyryos.	32.03
37. Pöyhönen, Lasse	Pap.	32.03
38. Miettinen, Pentti	Sell.	32.14
39. Virolainen, Allan	Sähköos.	32.41
40. Kuusinen, Hugo	—	32.54
41. Nieminen, Väinö	Taloulosos.	33.38
42. Kiviluoto, Urpo	Pap.	37.46
43. Jääskeläinen, Jaakko	Sell.	41.58
44. Kalske, Eero	Korjauspaja	44.03

8—14-vuotiaat.

1. Karhu, Keijo	Puuhioimo	13.25
2. Junnila, Aimo	Ulkot.	13.43
3. Niemelä, Niilo	Tehdasrak.os.	13.58
4. Vähänen, Veikko	—	14.04
5. Niemelä, Osmo	—	14.24
6. Karhu, Leevi	Puuhioimo	14.30
7. Rinne, Olavi	Korjauspaja	14.57
8. Syd, Alpo	Taloulosos.	15.09

9. Roos, Torsten	Sähköos.	15.15
10. Nurminen, Allan	Pap.	15.23
11. Pekkola, Esko	Sell.	15.25
12. Myllylä, Esko	—	15.33
13. Nurminen, Ahti	Pap.	15.36
14. Matilainen, Tauno	Puuhioimo	16.07
15. Lehtinen, Lasse	Sähköos.	16.11
16. Halme, Kalevi	Höyryos.	16.18
17. Korpelainen, Armas	Sell.	16.28
18. Pellava, Kalevi	—	16.47
19. Myllylä, Erkki	—	16.51
20. Väisänen, Reino	—	17.03
21. Rinne, Paavo	Korjauspaja	17.06
22. Haimi, Aaro	Puuhioimo	17.06
23. Rantanen, Erkki	Taloulosos.	17.09
24. Nikula, Erkki	Sell.	17.11
25. Tiro, Oiva	Puuhioimo	17.13
26. Vahter, Samuli	Sell.	17.16
27. Kääpä, Emil	—	17.21
28. Manninen, Niilo	Sähköos.	17.22
29. Hartikainen, Tauno	Sell.	17.23
30. Horsma, Eero	Höyryos.	17.24
31. Karhu, Eino	Sell.	17.29
32. Tähtimö, Lasse	Taloulosos.	17.32
33. Sipola, Jaakko	Tehdasrak.os.	17.35
34. Paasonen, Pentti	Taloulosos.	17.35
35. Pokki, Leo	Tehdasrak.os.	17.45
36. Virolainen, Seppo	Ulkot.	17.47
37. Salmi, Veikko	Tehdasrak.os.	18.02
38. Häkkänen, Veikko	Sell.	18.03
39. Kääpä, Pentti	—	18.03
40. Aronen, Lauri	Pap.	18.12
41. Janhonen, Erkki	—	18.13
42. Vainio, Esko	—	18.21
43. Partti, Tuomo	Sähköos.	18.22
44. Merivirta, Esko	Höyryos.	18.31
45. Paasonen, Pauli	Taloulosos.	18.32
46. Skaren, Tauno	Sell.	18.35
47. Nikkinen, Alpo	Puuhioimo	18.51
48. Kurvinen, Uuno	Sell.	18.57
49. Tähtimö, Erkki	Taloulosos.	19.04
50. Varjonen, Reino	Höyryos.	19.11
51. Pekkola, Tauno	Tehdasrak.os.	19.20
52. Nummelin, Olavi	Sell.	19.25
53. Hurmalainen, Heikki	Höyryos.	19.30
54. Lepistö, Aulis	Ulkot.	19.51
55. Rämä, Matti	Puuhioimo	19.32
56. Vilen, Alpo	Korjauspaja	19.54
57. Nikander, Pentti	Sähköos.	20.05
58. Lehtinen, Pasi	—	20.09
59. Topo, Veikko	Pap.	20.15
60. Ruusunen, Pentti	—	20.28
61. Aalto, Erkki	Sell.	20.36
62. Pekkola, Keijo	Tehdasrak.os.	20.43
63. Lahti, Hemmo	Ulkot.	21.03
64. Tillanen, Ensio	—	21.04
65. Korppi, Hannu	Pap.	21.43
66. Kaukola, Lasse	Ulkot.	21.54

67. Smed, Paavo	Sell.	21.59
68. Koskinen, Olavi	Sähköos.	22.24
69. Koskela, Lasse	Korjauspaja ..	22.52
70. Vahter, Heikki	Sell.	23.09
71. Saarela, Jaakko	Pap.	23.18
72. Koponen, Kyösti	Sell.	23.35
73. Jokela, Olavi	Pap.	24.02
74. Nurminen, Herman	Talousos.	24.59
75. Korpelainen, Arvo	Sell.	29.17
76. Martikainen, Aimo	Tehdasrak.os. ..	29.55
77. Andersson, Raimo	Sähköos.	30.44
78. Rantanen, Matti	Talousos.	32.45
79. Martikainen, Ahti	Tehdasrak.os. ..	37.26

TYTÖT.

8—14-vuotiaat.

1. Lahtinen, Kirsti	Pap.	15.50	20. Pessa, Mirjami	Talousos.	20.26
2. Mattila, Maire	Sell.	17.05	21. Moilanen, Sirkka	Sell.	20.39
3. Andersson, Sirkka-Liisa	Ulkot.	17.18	22. Tanittula, Kirsti	—«—	20.55
4. Ahonen, Aino	—«—	17.28	23. Palonen, Aira	Ulkot.	21.32
5. Marttinen, Sinikka	—«—	17.30	24. Honkanen, Maire	Sell.	21.34
6. Sipilä, Kaisu	—«—	17.32	25. Hokkanen, Maija	Korjauspaja ..	21.51
7. Ripatti, Greta	Pap.	17.37	26. Taavila, Terttu	Sähköos.	21.53
8. Sonkala, Kyllikki	Tehdasrak.os. ..	17.38	27. Hämäläinen, Liisa	Talousos.	22.08
9. Nikula, Eva	Sell.	18.23	28. Ukkonen, Anja	Ulkot.	22.10
10. Aspelin, Aune	Pap.	18.29	29. Riipinen, Elvi	Pap.	22.26
11. Halme, Eila	Höyryos.	18.48	30. Kurvinen, Liisa	Sell.	22.32
12. Savinen, Pirkko	Tehdasrak.os. ..	19.02	31. Taavila, Anna-Liisa	Sähköos.	23.33
13. Marttinen, Ida	Ulkot.	19.17	32. Sysmäläinen, Astrid	Korjauspaja ..	22.33
14. Pessa, Aira	Talousos.	19.18	33. Hurmalainen, Hilikka	Höyryos.	22.40
15. Ellonen, Maire	Ulkot.	19.19	34. Korpelainen, Sylvi	Sell.	23.03
16. Mäkinen, Helga	Tehdasrak.os. ..	19.23	35. Tillanen, Viola	Ulkot.	23.07
17. Manninen, Aune	Sähköos.	20.11	36. Palonen, Margit	—«—	23.09
18. Lahti, Terttu	Ulkot.	20.18	37. Laitinen, Anja	Puuhuomo	23.45
19. Laito, Anja	—«—	20.19	38. Varjonen, Eva	Höyryos.	23.54
			39. Inkeroinen, Helga	Sell.	23.58
			40. Vass, Hanna	Ulkot.	24.04
			41. Kääpä, Kaarina	Sell.	24.12
			42. Honkanen, Kirsti	Pap.	24.30
			43. Luoranen, Liisa	Talousos.	24.33
			44. Suhonen, Pirkko	—«—	24.38
			45. Vägg, Terttu	Sähköos.	24.50
			46. Koponen, Irja	Sell.	25.04
			47. Marttinen, Anja	Tehdasrak.os. ..	25.04
			48. Koskinen, Anna-Liisa ..	Sähköos.	25.50
			49. Taavila, Pirkko	—«—	26.13
			50. Ahonen, Eva	Sell.	27.10
			51. Honkanen, Anja	—«—	27.15
			52. Andersson, Sirkka	Sähköos.	27.47
			53. Varjonen, Pirkko	Höyryos.	28.20
			54. Metiäinen, Mariatta	Ulkot.	28.49
			55. Vestman, Anneli	Sähköos.	33.00
			56. Ström, Anja	—«—	36.50
			57. Schön, Anneli	—«—	39.33

